

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG

Commission de la Justice

Commissie voor Justitie

Mardi

12-12-2023

Après-midi

Dinsdag

12-12-2023

Namiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement Réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
Vooruit	Vooruit
Les Engagés	Les Engagés
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Questions jointes de	1
- Marijke Dillen à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La résorption de l'arriéré de la cour d'appel de Bruxelles" (55038428C)	1
- Stefaan Van Hecke à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La condamnation de la Belgique par la CEDH en raison de l'arriéré judiciaire structurel" (55038512C)	1
- Sophie Rohonyi à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La condamnation de la Belgique pour violation du droit d'être jugé dans un délai raisonnable" (55038717C)	1
- Marijke Dillen à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La condamnation de la Belgique en raison d'une violation de l'article 6 de la CEDH" (55038889C)	1
- Nabil Boukili à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La nouvelle condamnation de la Belgique en raison de l'arriéré judiciaire" (55039188C)	1
<i>Orateurs: Marijke Dillen, Stefaan Van Hecke, Sophie Rohonyi, Nabil Boukili, Paul Van Tigchelt, vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord</i>	
Question de Sophie Rohonyi à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le refus de prolonger le mandat de la présidente de la cour d'appel de Bruxelles" (55038432C)	13
<i>Orateurs: Sophie Rohonyi, Paul Van Tigchelt, vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord</i>	
Question de Sophie Rohonyi à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'euthanasie d'un chien impliqué dans le décès d'une petite fille" (55038464C)	14
<i>Orateurs: Sophie Rohonyi, Paul Van Tigchelt, vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord</i>	
Question de Sophie De Wit à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les problèmes persistants lors des transferts de détenus" (55038584C)	17
<i>Orateurs: Sophie De Wit, Paul Van Tigchelt, vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord</i>	
Question de Katleen Bury à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La dé-fédéralisation de la Justice" (55038728C)	19
<i>Orateurs: Katleen Bury, Paul Van Tigchelt, vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord</i>	
Questions jointes de	20
- Sophie De Wit à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La plainte déposée	20

INHOUD

Samengevoegde vragen van	1
- Marijke Dillen aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het wegwerken van de achterstand bij het hof van beroep te Brussel" (55038428C)	1
- Stefaan Van Hecke aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De veroordeling van België door het EHRM wegens de structurele gerechtelijke achterstand" (55038512C)	1
- Sophie Rohonyi aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De veroordeling van België voor de schending v.h. recht op rechtspraak binnen een redelijke termijn" (55038717C)	1
- Marijke Dillen aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De veroordeling van België wegens een schending van art. 6 van het EVRM" (55038889C)	1
- Nabil Boukili aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De nieuwe veroordeling van België wegens de gerechtelijke achterstand" (55039188C)	1
<i>Sprekers: Marijke Dillen, Stefaan Van Hecke, Sophie Rohonyi, Nabil Boukili, Paul Van Tigchelt, vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee</i>	
Vraag van Sophie Rohonyi aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De weigering om het mandaat van de voorzitter van het hof van beroep te Brussel te verlengen" (55038432C)	13
<i>Sprekers: Sophie Rohonyi, Paul Van Tigchelt, vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee</i>	
Vraag van Sophie Rohonyi aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De euthanasie van een hond die betrokken was bij de dood van een meisje" (55038464C)	14
<i>Sprekers: Sophie Rohonyi, Paul Van Tigchelt, vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee</i>	
Vraag van Sophie De Wit aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De aanhoudende problemen bij overbrengingen van gevangenen" (55038584C)	17
<i>Sprekers: Sophie De Wit, Paul Van Tigchelt, vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee</i>	
Vraag van Katleen Bury aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De defederalisering van Justitie" (55038728C)	19
<i>Sprekers: Katleen Bury, Paul Van Tigchelt, vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee</i>	
Samengevoegde vragen van	20
- Sophie De Wit aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De klacht bij de	20

auprès du CSJ en raison du traitement déraisonnable d'une victime par le juge" (55038784C)

- Katleen Bury à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La plainte auprès du CSJ concernant le suivi des victimes par le juge d'application des peines" (55038993C)

Orateurs: Sophie De Wit, Paul Van Tigchelt, vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord, **Katleen Bury**

Questions jointes de

- Nabil Boukili à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La distribution de tracts néonazis à Louvain-la-Neuve" (55038910C)

- Ahmed Laaouej à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le tract nazi et raciste diffusé à Louvain-la-Neuve" (55038923C)

Orateurs: Nabil Boukili, Ahmed Laaouej, président du groupe PS, **Paul Van Tigchelt,** vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord

Question de Sophie De Wit à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les problèmes liés à la mise en service de la banque de données des jugements et arrêts" (55039017C)

Orateurs: Sophie De Wit, Paul Van Tigchelt, vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord

Questions jointes de

- Nabil Boukili à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le manque de personnel à la prison de Haren" (55039123C)

- Laurence Zanchetta à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le manque de personnel dans la prison de Haren" (55039438C)

Orateurs: Nabil Boukili, Laurence Zanchetta, Paul Van Tigchelt, vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord

Questions jointes de

- Katleen Bury à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le problème des photos "déshabillées" (deepnudes)" (55039229C)

- Kris Verduyckt à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les fausses images de personnes dénudées générées par l'IA" (55039801C)

Orateurs: Katleen Bury, Kris Verduyckt, Paul Van Tigchelt, vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord

Question de Katleen Bury à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le lancement du projet pilote Kindbehartiger au tribunal de la famille de Gand" (55039245C)

Orateurs: Katleen Bury, Paul Van Tigchelt, vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord

HRJ n.a.v. de onredelijke behandeling van een slachtoffer door de rechter" (55038784C)

- Katleen Bury aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De klacht bij de HRJ over de opvolging van de slachtoffers door de strafuitvoeringsrechter" (55038993C)

Sprekers: Sophie De Wit, Paul Van Tigchelt, vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee, **Katleen Bury**

Samengevoegde vragen van

- Nabil Boukili aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De verspreiding van neonazistische pamfletten in Louvain-la-Neuve" (55038910C)

- Ahmed Laaouej aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De verspreiding van een nazistisch en racistisch pamflet in Louvain-la-Neuve" (55038923C)

Sprekers: Nabil Boukili, Ahmed Laaouej, voorzitter van de PS-fractie, **Paul Van Tigchelt,** vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee

Vraag van Sophie De Wit aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De problemen bij de inwerkingtreding van de databank voor vonnissen en arresten" (55039017C)

Sprekers: Sophie De Wit, Paul Van Tigchelt, vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee

Samengevoegde vragen van

- Nabil Boukili aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het personeelstekort in de gevangenis van Haren" (55039123C)

- Laurence Zanchetta aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het personeelstekort in de gevangenis van Haren" (55039438C)

Sprekers: Nabil Boukili, Laurence Zanchetta, Paul Van Tigchelt, vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee

Samengevoegde vragen van

- Katleen Bury aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De problematiek van de deepnudes" (55039229C)

- Kris Verduyckt aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "Valse AI-naaktbeelden" (55039801C)

Sprekers: Katleen Bury, Kris Verduyckt, Paul Van Tigchelt, vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee

Vraag van Katleen Bury aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De start van het pilootproject Kindbehartiger bij de familierechtbank van Gent" (55039245C)

Sprekers: Katleen Bury, Paul Van Tigchelt, vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee

Question de Laurence Zanchetta à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les largages de produits illicites au sein des prisons" (55039284C)	38	Vraag van Laurence Zanchetta aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het overgooien of droppen van verboden spullen in de gevangenissen" (55039284C)	38
<i>Orateurs:</i> Laurence Zanchetta, Paul Van Tigchelt , vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord		<i>Sprekers:</i> Laurence Zanchetta, Paul Van Tigchelt , vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee	
Question de Laurence Zanchetta à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le droit de plainte en prison" (55039439C)	40	Vraag van Laurence Zanchetta aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het klachtrecht in de strafinrichtingen" (55039439C)	40
<i>Orateurs:</i> Laurence Zanchetta, Paul Van Tigchelt , vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord		<i>Sprekers:</i> Laurence Zanchetta, Paul Van Tigchelt , vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee	
Questions jointes de	42	Samengevoegde vragen van	42
- Patrick Prévot à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La lutte contre l'hépatite C dans les prisons du Royaume" (55039702C)	42	- Patrick Prévot aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "De strijd tegen hepatitis C in de Belgische gevangenissen" (55039702C)	42
- Claire Hugon à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'éradication de l'hépatite C à l'horizon 2030 et les mesures auprès de la population carcérale" (55040062C)	42	- Claire Hugon aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "De uitroeiing van hepatitis C tegen 2030 en de desbetreffende maatregelen bij de gevangenispopulatie" (55040062C)	42
<i>Orateurs:</i> Claire Hugon, Paul Van Tigchelt , vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord		<i>Sprekers:</i> Claire Hugon, Paul Van Tigchelt , vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee	
Question de Kris Verduyckt à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La diffusion d'images des victimes de l'attentat" (55039870C)	45	Vraag van Kris Verduyckt aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "De verspreiding van beelden van de slachtoffers van de aanslag" (55039870C)	45
<i>Orateurs:</i> Kris Verduyckt, Paul Van Tigchelt , vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord		<i>Sprekers:</i> Kris Verduyckt, Paul Van Tigchelt , vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee	

Commission de la Justice

du

MARDI 12 DECEMBRE 2023

Après-midi

Commissie voor Justitie

van

DINSDAG 12 DECEMBER 2023

Namiddag

De openbare commissievergadering wordt geopend om 14.30 uur en voorgezeten door mevrouw Kristien Van Vaerenbergh.

La réunion publique de commission est ouverte à 14 h 30 et présidée par Mme Kristien Van Vaerenbergh.

De teksten die in cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.

De **voorzitter**: Vraag nr. 55038273C van mevrouw Dillen wordt omgezet in een schriftelijke vraag.

Marijke Dillen (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, aangezien ik vandaag niet lang kan blijven, trek ik mijn interpellatie nr. 55000458I in. De heer Verduyck, die als meerderheidslid een eenvoudige motie zou indienen, is op de hoogte.

01 **Samengevoegde vragen van**

- **Marijke Dillen** aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het wegwerken van de achterstand bij het hof van beroep te Brussel" (55038428C)
- **Stefaan Van Hecke** aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De veroordeling van België door het EHRM wegens de structurele gerechtelijke achterstand" (55038512C)
- **Sophie Rohonyi** aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De veroordeling van België voor de schending v.h. recht op rechtspraak binnen een redelijke termijn" (55038717C)
- **Marijke Dillen** aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De veroordeling van België wegens een schending van art. 6 van het EVRM" (5503889C)
- **Nabil Boukili** aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De nieuwe veroordeling van België wegens de gerechtelijke achterstand" (55039188C)

01 **Questions jointes de**

- **Marijke Dillen** à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La résorption de l'arriéré de la cour d'appel de Bruxelles" (55038428C)
- **Stefaan Van Hecke** à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La condamnation de la Belgique par la CEDH en raison de l'arriéré judiciaire structurel" (55038512C)
- **Sophie Rohonyi** à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La condamnation de la Belgique pour violation du droit d'être jugé dans un délai raisonnable" (55038717C)
- **Marijke Dillen** à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La condamnation de la Belgique en raison d'une violation de l'article 6 de la CEDH" (5503889C)
- **Nabil Boukili** à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La nouvelle condamnation de la Belgique en raison de l'arriéré judiciaire" (55039188C)

01.01 **Marijke Dillen** (VB): Mijnheer de minister, het eerste onderwerp van deze vergadering is nooit zo actueel geweest als vandaag. In de media klaagt een advocaat de gigantische achterstand bij de Brusselse justitie aan. Hij heeft een gerechtsbrief gekregen – ik heb daarvan een kopie – en daarin staat: "Uw zaak komt voor in 2040".

01.01 **Marijke Dillen** (VB): Récemment, un avocat a reçu une lettre de la cour d'appel de Bruxelles l'informant que son affaire serait traitée en 2040.

De achterstand bij het Brusselse hof van beroep blijft groeien. In het En juin 2022, le Conseil supérieur

kader van een audit van de Hoge Raad voor de Justitie van juni 2022 werden er een aantal aanbevelingen gedaan om de achterstand aan te pakken, zoals onder meer het advies dat het hof van beroep zelf een plan diende op te stellen. Dat plan blijkt inmiddels te zijn uitgewerkt, zo liet de Brusselse procureur-generaal in zijn mercuriale weten.

Er zijn twee belangrijke gamechangers: de correctionele zaken van het federaal parket en de assisenzaken die het hof van beroep behandelt. Meer dan 50 % van de complexe correctionele zaken van het federaal parket wordt in het gerechtelijk arrondissement Brussel behandeld en meer dan 30% van alle assisenzaken van het land wordt voorgezeten door een magistraat van het hof van beroep van Brussel.

Er worden vier maatregelen voorgesteld: een bijkomende correctionele beroepskamer die prioritair de dossiers van het federaal parket behandelt; een versterking van de kamer van inbeschuldigingstelling zodat er twee Franstalige kamers komen, waarvan er één prioritair de dossiers van het federaal parket behandelt; de oprichting van een pool van Franstalige assisen-magistraten; en de aanwerving van twee bijkomende Franstalige griffiers en een Franstalig assistent.

Kunt u meer toelichting geven betreffende het plan dat is uitgewerkt door het hof van beroep?

Welke initiatieven gaat u nemen om tegemoet te komen aan de voorgestelde maatregelen? Tegen wanneer mogen we hieromtrent resultaten verwachten?

De klemtoon wordt hoofdzakelijk gelegd op de versterking van de Franstalige KI en de oprichting van een pool van Franstalige assisen-magistraten en de aanwerving van Franstalige griffiers. Wat zijn de noden langs Nederlandstalige kant? Bestaat er hier geen nood aan versterking?

Ten slotte heb ik nog een bijkomende vraag in het licht van wat er vandaag in de pers is verschenen. Een zaak voor een fiscale kamer van het hof van beroep van Brussel zou pas in 2040 worden behandeld. Daarover kreeg ik graag wat meer toelichting van u.

Ik kom tot mijn tweede vraag.

Bij arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 5 september 2023 werd België veroordeeld wegens een schending van artikel 6 van het EVRM. Dat is een bepaling die garandeert dat iedereen recht heeft op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak binnen een redelijke termijn. Het Europees Hof stelde dat de duurtijd van procedures voor de Brusselse rechtbanken niet langer redelijk is en legt terecht de vinger op een open wonde: rechtsonderhorigen, zowel natuurlijke personen als ondernemingen, hebben recht op een tijdige behandeling van hun zaak. Een ordentelijke rechtsgang organiseren, is een van de kerntaken van de overheid. Dat arrest is dan ook een signaal dat zeer ernstig dient te worden genomen.

Kunt u meer toelichting geven bij het arrest en de gevolgen hiervan?

Wat was de duurtijd van deze procedure? Klopt het bericht dat het Europees Hof zelf vier jaar tijd nodig had om tot het besluit te komen dat de rechtsgang in België te traag is?

de la Justice a formulé un certain nombre de recommandations visant à résorber les retards accumulés par la cour d'appel de Bruxelles. Il a notamment demandé à la cour d'établir son propre plan, ce qui est aujourd'hui chose faite.

Plus de la moitié des affaires correctionnelles complexes du parquet fédéral sont traitées dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles et plus de 30 % de toutes les affaires d'assises sont présidées par un magistrat de la cour d'appel de Bruxelles. Quatre mesures sont proposées: une chambre correctionnelle d'appel supplémentaire qui traitera en priorité les dossiers du parquet fédéral, un renforcement de la chambre des mises en accusation, la création d'un pool de magistrats d'assises francophones et le recrutement de deux greffiers francophones supplémentaires et d'un assistant francophone.

Le ministre peut-il expliquer plus en détail le plan de la cour d'appel? Que compte-t-il faire pour concrétiser les mesures proposées? Dans quel délai peut-on s'attendre à des résultats?

L'accent est mis sur les renforts pour les magistrats francophones, mais quels sont les besoins du côté néerlandophone?

Le ministre peut-il expliquer pourquoi l'affaire mentionnée dans la presse ne peut être traitée avant 2040?

Dans un arrêt du 5 septembre 2023, la Cour européenne des droits de l'homme a condamné la Belgique pour violation de l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme (CEDH), lequel dispose que toute personne a droit à ce que sa cause soit entendue équitablement, publiquement et dans un délai raisonnable. Aujourd'hui, on ne peut plus parler de délai raisonnable devant

Het arrest is geen opbeurende lectuur. De gerechtelijke achterstand in Brussel heeft een structureel karakter. Ook de Hoge Raad voor de Justitie heeft hierop al eerder gewezen, zie mijn vorige vraag. Een uitbreiding van het korps magistraten is een logisch onderdeel van de oplossing. Welke bijkomende initiatieven zult u nemen?

Mijn laatste vraag is heel belangrijk; waarmee ik niet wil zeggen dat mijn andere vragen niet belangrijk zijn. Nadenken over alternatieven voor een traditionele rechtsgang zoals bemiddeling en arbitrage, en een efficiënte inzet van de middelen zijn belangrijk om nieuwe veroordelingen te vermijden. Wat is uw standpunt hierover? Welke initiatieven werden er deze legislatuur al genomen?

les tribunaux bruxellois. Le ministre peut-il fournir davantage d'informations sur cet arrêt et sur ses conséquences?

Est-il exact qu'il a fallu quatre ans à la Cour européenne elle-même pour en arriver à la conclusion que la procédure judiciaire en Belgique était trop lente?

Quelles mesures complémentaires le ministre prendra-t-il pour résorber l'arriéré judiciaire à Bruxelles?

Enfin, nous devrions peut-être envisager d'autres solutions que la justice traditionnelle, à savoir par exemple la médiation et l'arbitrage. Cela nous permettrait de mieux utiliser les moyens disponibles et ainsi d'éviter de nouvelles condamnations. Qu'en pense le ministre? Quelles initiatives ont-elles déjà été prises à cette fin?

01.02 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitter, ik verwijs naar de ingediende tekst van mijn mondelinge vraag.

Meneer de minister, op 5 september jongstleden werd ons land in de zaak Van den Kerkhof t. België door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens veroordeeld vanwege de achterstand in burgerlijke zaken in het gerechtelijk arrondissement Brussel.

Het Hof oordeelt dat de problemen in verband met de buitensporig lange duur van de procedures van structurele aard zijn en niet enkel betrekking hebben op de zaak van de verzoeker.

Volgens het Hof is de staat verantwoordelijk voor vertragingen die te wijten zijn aan haar rechtsstelsel. Ze kan niet alleen verantwoordelijk worden gehouden voor vertragingen in een bepaalde zaak, maar ook voor structurele tekortkomingen in het rechtssysteem die buitensporige vertragingen veroorzaken.

Mijn vragen hierbij:

Wat is uw reactie bij het lezen van dit arrest?

Wat is de situatie in de andere gerechtelijke arrondissementen betreffende de achterstand?

Wat zal u op korte termijn doen om de gerechtelijke achterstand in het gerechtelijk arrondissement Brussel weg te werken?

Wat zal u doen om toekomstige veroordelingen door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens te vermijden?

01.02 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): *Le 5 septembre 2023, notre pays a été condamné par la Cour européenne des droits de l'homme en raison de l'arriéré judiciaire à Bruxelles dans le traitement des affaires civiles. Quelle est la réaction du ministre?*

01.03 Sophie Rohonyi (DéFI): *Monsieur le Ministre, le 5 septembre dernier, la Belgique a été condamnée par la Cour européenne des droits de l'homme pour violation du droit d'être jugé dans un délai raisonnable.*

01.03 Sophie Rohonyi (DéFI): *Op 5 september werd België door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) voor het*

La Cour constate que les problèmes tenant à la durée excessive des procédures dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles revêtent un caractère structurel et ne concernent pas uniquement la situation personnelle du requérant.

Elle ajoute qu'il incombe à l'Etat belge de prendre les mesures nécessaires pour y remédier.

Cet arrêt intervient quelques jours après la rentrée judiciaire, à l'occasion de laquelle le procureur général Delmulle s'est félicité du plan de rattrapage qui a été élaboré pour diminuer l'arriéré judiciaire au sein de la cour d'appel de Bruxelles, mais a aussi rappelé le non-respect du cadre légal de magistrats et de greffiers, de sorte que toutes les affaires criminelles devraient faire l'objet d'une évaluation par la « commission de pondération », quitte in fine à ne pas être poursuivies.

En conséquence, Monsieur le Ministre:

Le 30 juin dernier, le CSJ a établi un rapport d'audit formulant une série de recommandations à la cour, au SPF Justice et au Ministère de la Justice. Quel suivi a-t-il été réservé à ces recommandations s'agissant de vos compétences? Pouvez-vous également nous communiquer les détails du plan de rattrapage élaboré par la cour d'appel de Bruxelles?

Quel est le délai de traitement actuel des dossiers au sein de la cour d'appel de Bruxelles? Pouvez-vous nous communiquer les chiffres détaillés de l'arriéré judiciaire actuel? Pouvez-vous faire un état des lieux, pour l'arrondissement de Bruxelles, des recrutements des magistrats, au parquet et au siège, ainsi que des juristes de parquet, référendaires et greffes? Objectivement, la situation en matière d'arriéré judiciaire s'aggrave-t-elle ou non ces dernières années? Pourquoi?

Avez-vous évalué l'impact des mesures que vous avez prises depuis le début de la législature pour réduire l'arriéré judiciaire à Bruxelles (digitalisation, redirection vers les MARC, ...)? Dans l'affirmative, qu'en est-il ressorti? Dans la négative, quand comptez-vous procéder à cette évaluation? Quelles mesures supplémentaires entendez-vous prendre en la matière avant la fin de la législature?

Qu'en est-il enfin de l'évaluation de la charge de travail de nos cours et tribunaux? Le cadre légal va-t-il être adapté en conséquence?

01.04 Nabil Boukili (PVDA-PTB): *Monsieur le Ministre, début du mois de septembre, notre pays a une nouvelle fois été condamnée par la Cour européenne des droits de l'homme en raison de son arriéré judiciaire chronique. La Cour a constaté que la durée excessive des procédures dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles revêtait un caractère structurel. Dans l'affaire qui nous occupe, il s'agit d'un dossier introduit en 2015 qui est prêt à être plaidé depuis 2018 mais qui sera mis en liste d'attente jusqu'à aujourd'hui.*

Entre-temps, on sait que les cadres de la magistrature ne sont toujours pas remplis. Pour l'ensemble des cours d'appel du pays, on a actuellement 257 magistrats, alors que le cadre en prévoit 275. Les tribunaux de première instance disposent de 714 magistrats sur 767. Les parquets tournent avec seulement 84 % de leur cadre.

J'aimerais vous poser les questions suivantes:

schenden van het recht op rechtspraak binnen een redelijke termijn veroordeeld. Het Hof oordeelde dat de buitensporige lengte van de procedures in Brussel structureel geworden is. Het is aan de overheid om dat te verhelpen.

Bij de start van het nieuwe gerechtelijk jaar verwelkomde procureur-generaal Delmulle het inhaalplan om de achterstand van de zaken bij het hof van beroep Brussel weg te werken, maar hij wees er ook op dat als gevolg van het feit dat de wettelijke personeelsformatie van magistraten en griffiers niet vervuld is, de wegingscommissie zal evalueren welke strafzaken er verder behandeld zullen worden.

Welk gevolg werd er gegeven aan de aanbevelingen die de Hoge Raad voor de Justitie (HRJ) op 30 juni in zijn auditverslag gedaan heeft? Wat houdt het inhaalplan van het hof van beroep Brussel precies in? Wat is momenteel de doorlooptijd van de dossiers? Hoe staat het met de aanwerving van magistraten en parketjuristen? Hoe is de gerechtelijke achterstand de afgelopen jaren geëvolueerd? Hebt u de impact van de door u genomen maatregelen geëvalueerd? Welke aanvullende maatregelen zult u nemen? Zal de wettelijke personeelsformatie naar aanleiding van de evaluatie van de werklust aangepast worden?

01.04 Nabil Boukili (PVDA-PTB): *Het EHRM heeft België opnieuw veroordeeld voor de chronische gerechtelijke achterstand in ons land. De buitensporige duur van de procedures in het gerechtelijk arrondissement Brussel zou structureel geworden zijn. Het dossier waarover we ons vandaag buigen, werd in 2015 ingediend en sinds 2018 is men klaar om in die zaak te pleiten, maar sindsdien staat het dossier op de wachtlijst. De personeelsformaties van de magistratuur zijn nog altijd niet volledig ingevuld.*

- *Qu'allez-vous faire face à cette nouvelle condamnation? Allez-vous faire publier toutes les places vacantes afin de remplir intégralement les cadres?*
 - *Pouvez-vous m'indiquer le nombre de condamnations similaires depuis votre entrée en fonction, ainsi que le montant total des dommages et intérêts payés pour cette raison?*

Zult u alle vacatures publiceren? Welke initiatieven zult u nemen in het licht van die nieuwe veroordeling? Hoeveel keer werd België sinds uw aantreden voor soortgelijke feiten veroordeeld en hoeveel bedragen de uitbetaalde schadevergoedingen in totaal?

01.05 Paul Van Tigchelt, ministre: Chers collègues, je vais donner une réponse groupée à vos questions.

Ik wil eerst iets zeggen over het arrest zelf. Mevrouw Dillen, de procedure voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens werd ingeleid op 6 maart 2019. De uitspraak dateert van 5 september 2023.

01.05 Paul Van Tigchelt, ministre: La procédure devant la CEDH a été introduite le 6 mars 2019. L'arrêt date du 5 septembre 2023.

Monsieur Boukili, depuis 2020, la Cour européenne a condamné l'État belge dans trois affaires et accordé un montant total de 19 000 euros pour dommages. Il est à noter que, dans une affaire où la Cour accordait 14 000 euros aux requérants, deux constats de violation avaient été posés. Il est dès lors difficile de tirer des conclusions de ces chiffres, la Cour appréciant le dommage au cas par cas. Dans une autre affaire, la Cour a estimé que le constat de violation était une réparation suffisante du préjudice subi par la société requérante.

Sinds 2020 heeft het Europees Hof de Belgische Staat in drie zaken veroordeeld en 19.000 euro schadevergoeding toegekend. In een van de zaken werd er 14.000 euro toegekend en werden er twee inbreuken vastgesteld; in een andere zaak werd die vaststelling an sich als een toereikende herstelmaatregel beschouwd. Aangezien het Hof de schade per geval beoordeelt, is het moeilijk om hieruit conclusies te trekken.

We hebben de voorbije jaren terecht ook al vaak gediscussieerd over de achterstand in Brussel. We hebben het daarover ook gehad tijdens het debat over de beleidsverklaring. Het arrest bevestigt dus helaas wat we al langer weten, namelijk dat het hof van beroep in Brussel kampt met een structurele achterstand. Dat probleem bestaat al decennia en blijft hardnekkig. Gelukkig is Brussel op dat vlak niet illustratief voor de rest van het land.

Nous avons déjà eu de nombreux échanges sur l'arriéré judiciaire à Bruxelles. Cet arrêt confirme, hélas, ce que nous savons depuis un certain temps. L'arriéré judiciaire structurel à la cour d'appel de Bruxelles existe depuis des dizaines d'années. Il semble que le problème se pose principalement à Bruxelles. Dans les autres cours d'appel, le nombre d'affaires civiles pendantes est en diminution depuis 2013. La durée de la procédure en matière civile est généralement raisonnable.

Het College van de hoven en rechtbanken brengt de exacte achterstand bij alle hoven en rechtbanken beter in kaart. Voor de hoven van beroep blijkt alvast dat de achterstand vooral een probleem is in Brussel. Bij de andere hoven is er immers geen of nagenoeg geen achterstand. Bij de andere hoven daalt het aantal hangende burgerlijke zaken sinds 2013, namelijk met 52 % in Antwerpen, 43 % in Gent, 25 % in Luik en 20 % in Bergen. Dat zijn dus de percentages betreffende het aantal hangende zaken.

Actuellement, nous tâchons de compléter les cadres du ministère public et du siège à Bruxelles. 95 % des cadres légaux de magistrats sont complétés contre 92 % en 2020. Le nombre de référendaires, de juristes de parquet et de criminologues a également augmenté. Le Collège est en train de mettre au point un tableau de bord pour la cour d'appel de Bruxelles.

De doorlooptijd van eindarresten en beschikkingen in burgerlijke zaken is daarenboven over het algemeen redelijk te noemen. De mediane doorlooptijd in burgerlijke zaken bedroeg in de periode 2017-2021 voor de andere hoven dan dat van Brussel samen respectievelijk 506 en 559 dagen. Tussen 86 en 95 % van de beslissingen betreffen dus dossiers die twee jaar of korter geleden aanhangig werden gemaakt.

Wat doen we aan dat probleem in Brussel? In het algemeen – ik zal de cijfers niet herhalen, want ik heb ze genoemd tijdens de discussie over de beleidsverklaring – hebben we deze legislatuur met de herinveste-

ring in Justitie ingezet op het invullen van de kaders, zowel bij het openbaar ministerie als bij de zetel. Intussen is 95 % van de wettelijke kaders van de magistraten ingevuld ten opzichte van 92 % in 2020. Ook het aantal referendarissen, parketjuristen en criminologen is gestegen.

Specifiek voor Brussel ontwikkelen de statistici van het College met het oog op een betere opvolging momenteel een dashboard voor het hof van beroep in Brussel. Het doel van dat dashboard is te beschikken over een betere businessintelligencetool die meer inzicht geeft in de activiteiten in het hof, zoals de toekomstige agenda, gedetailleerde informatie over vaststellingen en dergelijke meer. Dat dashboard zit momenteel in de testfase bij het hof van beroep in Brussel.

Het mag u verbazen en uw verbazing zou niet onterecht zijn, maar zo'n instrument bestond tot nog toe niet op het niveau van het hof van beroep in Brussel.

Er zijn ook vragen gesteld over de audit van de Hoge Raad.

Le rapport du Conseil supérieur de la Justice date déjà du 30 juin 2022. Il s'agit donc d'un rapport partiel, parce que le Conseil supérieur y annonce que "la partie sur la productivité de la Cour suivra encore toute une série de recommandations, faites dans ce rapport, et destinées à un grand nombre d'acteurs de la Justice". Les efforts consentis de notre côté concernent la mise à disposition du budget pour le recrutement d'initiatives pour rafraîchir les lieux de travail et les initiatives pour attirer le personnel. Le service du personnel a développé un projet de réintégration dont le lancement s'est fait en 2022, avec la cour d'appel de Bruxelles en tant qu'entité pilote.

Depuis la séparation des budgets du personnel des cours et tribunaux de ceux du ministère public, le budget prévu pour le recrutement au sein du siège revient au siège si le poste n'est pas pourvu. La séparation des pouvoirs ne permet évidemment pas l'ingérence du cabinet ou du SPF, le Service public fédéral, dans l'organisation interne de la cour, ou la révision des processus de travail. La recommandation de mettre à disposition des moyens supplémentaires dès que la cour aura élaboré un plan de rattrapage a été mise en œuvre.

Het aanpakken van de achterstand moet in de eerste plaats, en met respect voor de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, gebeuren op het niveau van het hof, zoals de Hoge Raad voor de Justitie in zijn audit gesteld heeft.

De aanbevelingen van de Hoge Raad voor de Justitie zijn bekend en dienen als inspiratiebron voor het inhaalplan, collega Dillen.

Natuurlijk heeft de Hoge Raad voor de Justitie ook geen mirakeloplossing. Er is een evenwicht gevonden tussen de vraag van het hof naar extra mensen en de vraag van eerste aanleg om niet te veel vacatures open te stellen, want dan komt er een leegloop bij eerste aanleg. Als er extra raadsheren aangeworven worden, komen die immers uit eerste aanleg. Dat is trouwens ook iets waar de Hoge Raad voor de Justitie voor waarschuwde.

Eind juni 2022 diende de HGR een deelrapport in. Het deel over de productiviteit volgt later nog. Wij leveren inspanningen door een budget ter beschikking te stellen voor aanwervingen en initiatieven te nemen om de kantoren te renoveren en personeel aan te trekken. De personeelsdienst heeft een re-integratieproject ontwikkeld, dat in 2022 gelanceerd werd.

Wanneer de betrekking niet ingevuld wordt, kan de zittende magistratuur opnieuw beschikken over het budget voor de aanwerving. Het kabinet en de FOD mogen zich niet bemoeien met de organisatie van het hof of de herziening van de werkprocessen. De aanbeveling om middelen uit te trekken zodra het hof een inhaalplan opgesteld zal hebben, werd uitgevoerd.

La résorption de l'arriéré judiciaire doit avant tout avoir lieu au niveau de la cour, dans le respect de l'indépendance du pouvoir judiciaire. Les recommandations formulées par le Conseil supérieur de la Justice peuvent être une source d'inspiration même si elles n'incluent pas de solution miracle. Un équilibre a été trouvé entre la demande de renforts de la cour et l'appel du niveau de première instance à ne pas ouvrir trop de places vacantes pour éviter de vider les tribunaux.

In het inhaalplan wordt de focus enerzijds gelegd op het opschonen van de stock aan hangende zaken in de burgerlijke sectie. Daarbij moeten een aantal zaken van de rol weggelaten worden en moeten onjuist gecodeerde zaken en zaken die defect zijn, afgehandeld worden, zodat ze uit de wachtlijsten verdwijnen.

D'autre part, deux pistes prioritaires ont été proposées, l'une pour la section pénale et l'autre pour la section familiale.

Enfin, le recrutement de greffiers supplémentaires a été demandé car la proportion de magistrats greffiers telle que prévue dans les cadres légaux est de 2,34 à Bruxelles contre 1,96 à Anvers ou à Gand ou encore 1,86 à Liège. Dans la pratique, cela signifie que la cour d'appel de Bruxelles est, plus que les autres cours, sensible à l'absentéisme au greffe et que l'absence de greffiers entraîne régulièrement la clôture forcée ou la non-tenue d'audiences.

Ik weet dat u er niet aan twijfelt dat wij niet hebben stilgezeten, wat betreft de inspanningen van team Justitie voor Brussel. Nog voor het auditrapport van de Hoge Raad voor de Justitie bekend was, hebben we in extra budgetten voorzien voor Brussel. In de fase IDP 21 werd in een budget voorzien voor de aanwerving van extra raadsheren en gerechtspersoneel. Dit jaar is er opnieuw een inspanning geleverd met de wet van 31 juli 2023, gepubliceerd eind augustus 2023.

Die wet voorziet in een tijdelijk extra kader van opnieuw 5 Franstalige raadsheren en 7 griffiers voor het hof van beroep te Brussel. Het budget voor de griffiers is ter beschikking vanaf begin volgend jaar, het budget voor de raadsheren vanaf begin 2025. Een procedure voor de aanwerving van een raadsheer neemt gemiddeld 8 maanden in beslag, dus dat wil zeggen dat de vacatures in het voorjaar van volgend jaar in het *Belgisch Staatsblad* zullen verschijnen.

We hebben dus in 2021 en in 2023 budgettaire inspanningen gedaan om het hof te versterken en ik kan alleen maar hopen dat die inspanningen naar waarde zullen worden geschat door het hof. We verwachten, natuurlijk met respect voor de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, dat het hof, samen met de andere actoren, zoals het openbaar ministerie en de balie, de hand aan de ploeg slaan en er alles aan doen om grote stappen te zetten om de achterstand in het hof aan te pakken.

Ik heb het al meermaals gezegd en herhaal het ook hier: extra middelen alleen zullen onvoldoende zijn. Dat blijkt ook uit het rapport van de Hoge Raad voor de Justitie. Als u mij niet gelooft, leest u het rapport van de Hoge Raad voor de Justitie maar. Extra middelen alleen zijn geen oplossing. Alle actoren binnen Justitie moeten in dezen samen hun verantwoordelijkheid nemen en dat betekent ook dat het hof zelf een interne reflectie zal moeten maken om te bekijken of de werkprocessen efficiënter kunnen. De balie kan een akkoord sluiten om te voorkomen dat er dilatoir uitstel zou worden gevraagd of dat er ellengange en ongestructureerde besluiten worden neergelegd, het College kan ervoor zorgen dat vacatures van vertrekkers snel of sneller worden gepubliceerd enzovoort. De aanpak van de achterstand is de verantwoordelijkheid van eenieder.

Le plan de rattrapage concerne en partie la résorption du stock d'affaires pendantes dans la section civile. Les affaires dont le code ou un autre aspect est erroné doivent être traitées et disparaître du rôle.

Er werden twee prioritaire pistes voorgesteld, één voor de strafrechtelijke afdeling en één voor de familieafdeling. Er werd gevraagd griffiers aan te werven omdat de verhouding magistraten-griffiers voor Brussel op 2,34 vastgesteld werd tegenover 1,96 voor Antwerpen en Gent en 1,86 voor Luik. Absenteïsme op de griffie doet zich dus meer voelen bij het hof van beroep Brussel dan elders.

Avant même que le rapport d'audit du Conseil supérieur de la Justice soit connu, nous avons prévu des budgets supplémentaires afin d'embaucher de nouveaux conseillers et du personnel judiciaire pour Bruxelles. Cette année, de nouveaux efforts ont été consentis avec la loi du 31 juillet 2023, qui prévoit un cadre supplémentaire temporaire de cinq conseillers francophones et de sept greffiers pour la cour d'appel de Bruxelles. Le budget destiné aux greffiers sera disponible début 2024 et celui destiné aux conseillers début 2025. En effet, la procédure de recrutement d'un conseiller prend en moyenne huit mois. Les vacances seront publiées au *Moniteur belge* durant le printemps 2024.

J'espère que la cour appréciera nos efforts à leur juste valeur. Avec tout le respect que nous avons pour l'indépendance du pouvoir judiciaire, nous attendons à présent de la cour et des autres acteurs qu'ils mettent tout en œuvre pour résorber l'arriéré.

En effet, comme l'indique le rapport du Conseil supérieur, l'octroi de moyens supplémentaires ne suffira pas. Tous les acteurs de la Justice doivent prendre leurs responsabi-

Ik ben bijna op het einde van mijn antwoord, mevrouw de voorzitter. Er zijn nog enkele specifieke vragen van mevrouw Dillen over de versterking van de Franstalige KI en de oprichting van een pool van Fransstalige assisenmagistraten. Ze vroeg wat de noden aan Nederlandstalige kant waren. Met de wet op de autonomie van de rechterlijke macht mengt de minister zich niet in de interne regelingen van een rechtbank of hof. Het inhaalplan en de prioriteiten ervan worden opgemaakt door het directiecomité van het hof, niet door de minister of zijn kabinet.

De nadruk werd gelegd op de versterking van de Franstalige correctionele en onderzoekskamers, om objectieve redenen gestaafd door cijfers. De overgrote meerderheid van de dossiers van het federale parket en de assisenzaken die de werking van het hof van beroep van Brussel verstoren, behoren immers tot de Franstalige taalrol. Ook de stock betreft voornamelijk Franstalige dossiers. Aan Nederlandstalige kant ligt de druk ook hoog, maar is de achterstand of stock minder hoog.

Madame Rohonyi, en ce qui concerne votre question relative aux délais de traitement et à l'arriéré judiciaire, ma réponse se compose principalement de données chiffrées, de sorte que je vous prierai de bien vouloir m'adresser cette question par écrit.

Une autre question concernait l'incidence des mesures que nous avons prises depuis le début de la législature. Lorsque de nombreuses mesures sont prises simultanément, il est difficile de calculer ce que chaque mesure individuelle peut rapporter. Je ne peux donc pas vous fournir de réponse détaillée à cet égard.

S'agissant du cadre légal, nous avons abordé ce point lors de la discussion de la note de politique générale. Je me réfère donc aux réponses qui ont été données quant à la mesure de la charge de travail. Je rappelle qu'une mesure de la charge de travail 2.0 est en cours et que les résultats ne seront pas connus avant la fin de l'année au plus tôt pour la magistrature assise et en septembre 2024 pour le ministère public.

Mevrouw Dillen, u stelde volkomen terecht een vraag over alternatieven voor de traditionele rechtsgang. De vraag stellen, is ze eigenlijk beantwoorden. Het probleem moet breder worden aangepakt dan met alleen extra aanwervingen: Efficiëntie van werken en effectieve werkprocessen bij de rechterlijke orde. Ik heb het al drie keer gezegd en ik zeg het nu voor de vierde keer dat een minister niet kan ingrijpen.

Inzake bemiddeling werden wetgevende initiatieven genomen. We

tés et examiner la possibilité d'optimiser leurs processus de travail.

Mme Dillen s'interrogeait sur les besoins du côté néerlandophone.

En application de la loi sur l'autonomie du pouvoir judiciaire, le ministre ne s'immisce pas dans l'organisation interne d'un tribunal ou d'une cour. Le plan de rattrapage a été élaboré par le comité de direction de la cour, et non par le ministre. Il s'est concentré sur le renforcement des chambres correctionnelles et d'instruction francophones, pour des raisons objectives. En effet, la grande majorité des dossiers du parquet fédéral et des dossiers d'assises qui perturbent le fonctionnement de la cour d'appel de Bruxelles relèvent du rôle linguistique francophone. Du côté néerlandophone, l'arriéré est moins important.

Ik zou mevrouw Rohonyi willen vragen een schriftelijke vraag over de termijnen en de gerechtelijke achterstand in te dienen, aangezien mijn antwoord veel cijfers bevat.

Wanneer er veel maatregelen tegelijkertijd genomen worden, is het moeilijk om het effect van elke maatregel te berekenen. Ik kan u geen precies antwoord geven.

Wat de wettelijke personeelsformatie betreft, verwijs ik naar de antwoorden die ik tijdens de bespreking van de beleidsnota gegeven heb. Er loopt momenteel een werklustmeting 2.0. De resultaten zullen ten vroegste eind dit jaar voor de zittende magistratuur en in september 2024 voor het openbaar ministerie bekend zijn.

Je suis d'accord avec Mme Dillen pour dire qu'il faut également envisager des alternatives à la justice traditionnelle. Des initiatives législatives ont été prises en matière de médiation. Nous avons mis à disposition les instruments juridiques nécessaires à cet effet.

stellen daarvoor de tools, de wettelijke instrumenten of de *legal frameworks*, ter beschikking.

Recent werd een wetsontwerp ingediend betreffende de kamers voor minnelijke schikking en intussen werd dit ook goedgekeurd. Het ontwerp wil het gebruik van minnelijke oplossingen van conflicten aanmoedigen door de kamers voor minnelijke schikking op te richten in de hoven en rechtbanken die burgerlijke zaken, ondernemingszaken en sociale zaken behandelen, naar het voorbeeld van de kamers van minnelijke schikking die al bestaan binnen de familierechtbanken. Het voordeel van zulke minnelijke oplossingen van conflicten moet ik aan de specialisten in de commissie voor Justitie niet uit te leggen. Sinds enkele jaren benadrukken zowel de rechtsleer als de wetgever, of het merendeel van de juridische professionals, de meerwaarde voor partijen van zulke minnelijke onderhandelende zelfgekozen oplossingen en tevens de voordelen die ze kunnen opleveren.

Daarnaast werken we ook aan een wetsontwerp inzake arbitrage. De voorgestelde wijzigingen hebben hoofdzakelijk tot doel om de praktijk van de arbitrage in België op voornamelijk technische punten te verbeteren en voor zover mogelijk ertoe bij te dragen dat meer internationale arbitrages in België zouden plaatsvinden.

Mevrouw Dillen, u had ook een vraag over de werklustmeting en de aanklacht dat de Brusselse hoven die werklustmeting zouden blokkeren. Ik kan die bewering alleszins tegenspreken, want wij hebben die indruk niet. De werklustmeting zal ik uiteraard niet uit de weg gaan. Dat is een moeilijk gegeven en binnen de rechterlijke orde tracht men dat allang te verfijnen. De laatste jaren is er vooruitgang geboekt, mede onder impuls van een aantal mensen die eraan blijven werken, mede ook dankzij de digitalisering en de invoering van uniforme coderingen.

Men is thans in staat om metingen te doen binnen hetzelfde type rechtbanken. Wat nog niet kan, is meten hoe de verschillende rechtbanken zich tegenover elkaar verhouden en hoeveel uur magistraten spenderen aan niet-dossiergebonden taken als beheer, beleid, vergaderingen, overleg en dies meer. Om ook een transversale meting met inbegrip van het meten van niet-dossiergebonden taken mogelijk te maken, werd een openbare aanbesteding uitgeschreven.

Mevrouw Dillen, ik kom tot uw laatste vraag. Als alternatief stelt u voor om dossiers te laten behandelen door een ander hof van beroep. Sommige alternatieven zijn nu al mogelijk, zoals het delegeren van magistraten naar bijvoorbeeld het hof van beroep te Brussel. In beperkte mate is dat ook al gebeurd. Zulke delegaties kunnen enkel gebeuren met instemming van de betrokken magistraat. Een overplaatsing van een magistraat tegen zijn wil kan niet en is zelfs ongrondwettelijk, zo laat ik mij vertellen. Dossiers laten behandelen in een ander rechtsgebied, vergt een wetswijziging, gelet op de vele bevoegdheidsregels die thans gelden. Dat vraagt een grondige impactstudie, dus dat kan niet in een-twee-drie gerealiseerd worden. Het alternatief, dus de behandeling van zaken in andere rechtsgebieden, wordt momenteel dan ook niet onderzocht door de colleges of door mijn kabinet.

Mevrouw de voorzitter, daarmee heb ik zo volledig mogelijk geantwoord op de vragen.

Récemment, un projet de loi relatif aux chambres de règlement à l'amiable a été adopté. À l'instar des chambres de règlement à l'amiable auprès des tribunaux de la famille, nous voulons encourager le règlement à l'amiable des litiges en créant des chambres de règlement à l'amiable auprès des cours et des tribunaux traitant des affaires civiles, commerciales et sociales.

Nous travaillons également à l'élaboration d'un projet de loi sur l'arbitrage, par lequel nous voulons améliorer la pratique de l'arbitrage principalement sur des points techniques et contribuer à ce que davantage d'arbitrages internationaux aient lieu en Belgique.

Nous n'avons pas le sentiment que les cours bruxelloises feraient obstacle à la mesure de la charge de travail. Cela demeure une donnée délicate, mais des progrès ont été réalisés ces dernières années, sous l'impulsion d'un certain nombre de personnes qui continuent de s'y atteler, mais aussi grâce à la numérisation et à l'instauration de codes uniformes.

Il est actuellement possible d'effectuer des mesures dans le même type de tribunaux, mais il n'est pas encore possible de mesurer la comparaison entre les différents tribunaux. De même, il n'est pas encore possible de mesurer le nombre d'heures que les magistrats consacrent à des tâches qui ne sont pas liées à des dossiers, comme la gestion, la concertation, etc. Un appel d'offres a été lancé pour permettre cette mesure transversale de la charge de travail.

À l'heure actuelle, il est d'ores et déjà possible de transférer des magistrats, moyennant leur consentement, vers la cour d'appel de Bruxelles. De tels transferts ont déjà eu lieu dans une certaine mesure. Une mutation forcée est impossible et est même inconstitutionnelle. Le fait que les affaires

soient jugées dans un autre ressort nécessite une modification de la loi, compte tenu des règles de compétence actuellement en vigueur. Une étude d'incidence approfondie s'avère nécessaire à cet égard. L'idée n'est pas étudiée à l'heure actuelle.

01.06 Marijke Dillen (VB): Mijnheer de minister, bedankt voor uw zeer uitvoerige antwoord, dat ik zeker nog eens volledig zal analyseren wanneer het integraal verslag van deze vergadering gepubliceerd is.

Het probleem bestaat inderdaad al decennialang. U bent niet verantwoordelijk voor het ontstaan ervan. Inderdaad, de problemen zijn vooral aan de orde in Brussel, en dan vooral in de Franstalige rechtbanken in Brussel. Bij de andere hoven van beroep, waar het probleem vroeger ook aanzienlijk was, is het sterk verbeterd.

Ik doe af en toe eens navraag bij collega's en zij vertellen mij dat in Antwerpen de doorlooptijden werkelijk zeer redelijk zijn.

Mijnheer de minister, hebt u voor het Franstalige hof van beroep te Brussel per sectie een zicht op de doorlooptijden? Ik doel dan op een opdeling tussen correctioneel, familierechtbank, burgerlijke rechtbank, ondernemingsrechtbank enzovoort.

Het is in elk geval hemeltergend dat net in fiscale zaken, die zeker de overheid moeten aanbelangen, die achterstand werkelijk gigantisch is. Vandaag staat het dossier van de confrater die het aangetekend heeft op de wachtlijst voor 2040. Dat is tekenend voor de achterstand van justitie. We moeten hierbij ook de bedenking maken dat op deze manier bedrijven failliet kunnen gaan en levens kunnen worden geruïneerd, want die zaken blijven maar aanslepen. Vandaag staan in de media uitvoerig de gevolgen beschreven van het betalen of niet-betalen van belastingen. Dat zijn termijnen die werkelijk onaanvaardbaar zijn.

Er is de autonomie van de organisatie van de magistratuur. Die trek ik niet in twijfel, maar kunt u toch niet bepaalde incentives geven aan het hof van beroep in Brussel dat men prioriteit moet geven aan fiscale dossiers? Dit is immers werkelijk onaanvaardbaar.

U hebt honderd procent gelijk dat extra budgetten alleen het probleem niet zullen oplossen, mijnheer de minister. Het probleem ligt bij alle actoren die erbij betrokken zijn. Ook de balie heeft een verantwoordelijkheid ter zake. De balie wordt echter ook geconfronteerd, wanneer het dossier in staat is en men een rechtsdag aanvraagt, met wat de rechtbank als pleitdatum geeft. Ik deel volledig uw mening dat er sancties moeten komen tegen tergende en roekeloze procedures en uitstellen, maar als advocaat staat men wel machteloos met die vaststelling. Daar zou toch nog eens over nagedacht moeten worden.

01.07 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, bedankt voor uw uitgebreide antwoord.

Ik kan u volgen wanneer u oproept tot enige zelfreflectie door de betrokken actoren: zowel Justitie zelf als het hof van beroep van Brussel,

01.06 Marijke Dillen (VB): Je vais étudier la réponse fournie par le ministre. Il est exact qu'il s'agit d'un problème dont il a hérité. Ce problème se pose encore principalement dans les tribunaux francophones de Bruxelles. Dans les autres cours d'appel, la situation s'est nettement améliorée.

À Anvers, les délais de procédure sont très raisonnables. Le ministre dispose-t-il d'un aperçu des délais par section de la cour d'appel francophone de Bruxelles? L'ampleur de l'arriéré en matière fiscale est révoltante. Elle nuit aux intérêts de l'État, mais aussi des entreprises qui font faillite entre-temps. L'arriéré gâche des vies. La magistrature est certes autonome, mais le ministre ne peut-il pas l'inciter à traiter par priorité les dossiers fiscaux? À eux seuls, des budgets supplémentaires ne suffiront pas à remédier au problème. Ce problème se situe au niveau de tous les acteurs concernés. Les barreaux ont également leur part de responsabilité, même s'ils dépendent des dates d'audience fixées par les tribunaux. Je suis d'accord qu'il convient de sanctionner les procédures et les reports téméraires et vexatoires, mais il ne faut pas oublier que les avocats n'ont aucune influence sur les dates d'audience.

01.07 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Je comprends que le ministre appelle à un examen de conscience, tant au niveau de la Justice qu'à celui de la cour d'appel

maar ook de balie. Ik denk dan, bijvoorbeeld, aan wat we de laatste tijd vaak zien: het constant inroepen van wraking, het ter discussie stellen van de toewijzing van de zaak aan de correcte kamer... allemaal dilatoire acties.

Misschien moeten we erover nadenken om wetgevend in te grijpen om die mogelijkheden grondig te herzien. Het moet een recht blijven, maar er wordt duidelijk misbruik van gemaakt. Alle betrokken actoren moeten daarin hun verantwoordelijkheid opnemen.

Het is absoluut onaanvaardbaar dat men vandaag de mededeling krijgt dat een zaak in 2040 behandeld zal worden. Dat is een schande en eigenlijk ook rechtsweigering. Veel mensen zullen het gewoon niet overleven. Als een advocaat in 2023 die brief krijgt, zal die dan binnen 17 jaar nog advocaat zijn? Zal de cliënt nog in leven zijn? Of moeten we als advocaat allemaal werken tot we 85 zijn?

Op een bepaalde dag zal de overheidsaansprakelijkheid ook om de hoek komen kijken. We zitten dus echt met een fundamenteel probleem. We zullen dat niet op een dag oplossen. Het probleem zal een permanent aandachtspunt zijn voor de komende maanden en jaren voor al wie die op uw post al zitten. Het is ernstig en tast onze rechtsstaat aan, als dit voortduurt.

01.08 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses et pour les données chiffrées. Nous prendrons le temps de les relire à tête reposée dans le compte rendu.

L'arriéré judiciaire ne vous est pas entièrement imputable. C'est un phénomène qui est tellement ancré dans nos juridictions, particulièrement à Bruxelles, qu'on sait que cela prendra énormément de temps pour le résorber, dans l'intérêt des magistrats, des greffiers, du personnel judiciaire, des avocats mais aussi et surtout des justiciables. La plupart d'entre nous sommes membres de la commission d'enquête sur les abus sexuels dans l'Église et on voit à quel point cet arriéré judiciaire porte préjudice de manière très grave aux victimes. Il y a une attente très grande dans leur chef.

Ce qui me dérange, c'est qu'on ne sait toujours pas si les mesures qui ont été prises jusqu'ici l'ont été de la bonne manière. Je pense au recrutement de personnel supplémentaire, à l'évaluation de la charge de travail, aux projets de réaffectation de personnel, au déblocage de budgets pour recruter ou au recours aux méthodes alternatives de règlement de conflits. Tout cela est très bien mais, pour autant, fait-on le nécessaire pour publier à temps les postes vacants? Anticipe-t-on correctement les départs? Les critères choisis pour évaluer la charge de travail sont-ils tous pertinents aujourd'hui? Toutes ces mesures engendrent-elles des résultats en termes de recrutement mais aussi de rétention du personnel? Ce n'est pas tout de pouvoir recruter, encore faut-il que ce personnel reste sur le pont malgré des conditions de travail extrêmement difficiles.

Vous avez dit en outre que 95 % du cadre serait aujourd'hui rempli contre 92 % il y a trois ans. On pourrait se dire qu'il y a eu une avancée, sauf que cette avancée doit pouvoir être nuancée au regard de plusieurs facteurs. Premièrement, peut-on se dire que cette augmentation du cadre découle nécessairement des mesures que vous avez débloquées? Vous êtes incapable de me le dire puisque toutes ces mesures

de Bruxelles et du barreau. Ce dernier entreprend cependant de très nombreuses manœuvres pour retarder le processus. Nous devrions peut-être agir sur le plan législatif et revoir les possibilités qui font l'objet d'abus. Tous les acteurs doivent prendre leurs responsabilités. N'est-il pas consternant de s'entendre dire qu'une affaire sera traitée en 2040? Un jour, il faudra bien se poser la question de la responsabilité des pouvoirs publics. Que se passera-t-il si le client ou l'avocat décède au cours de ces 17 ans? Ce problème fondamental menace l'État de droit. Nous nous devons de le résoudre, même si cela prendra du temps.

01.08 Sophie Rohonyi (DéFI): De gerechtelijke achterstand is niet volledig aan u toe te schrijven. Dit is een oud zeer en er zal tijd nodig zijn om die achterstand weg te werken, in het belang van het gerechtelijk personeel en de rechtzoekenden. De gerechtelijke achterstand is bijzonder nadelig voor de slachtoffers, en zij koesteren hoge verwachtingen op dat stuk.

Het probleem is dat we nog altijd niet weten of de maatregelen correct worden uitgevoerd. De aanwerving van personeel, de werklastmeting en de toepassing van alternatieve methoden van geschillenbeslechting zijn weliswaar positief, maar we weten niet of de gehanteerde criteria relevant zijn en evenmin of de genomen maatregelen het mogelijk maken personeel in dienst te nemen en te behouden, ondanks de moeilijke werkomstandigheden.

U zegt dat 95 % van de personeelsformatie ingevuld is, tegen 92 % drie jaar geleden, maar u kunt ons niet bevestigen dat die toename van de personeelsbezetting het gevolg is van de genomen maatregelen.

ont été prises ensemble.

Il faut aussi distinguer le cadre effectif du cadre réel qui doit tenir compte de l'absentéisme et des *burn-out* qui s'y ajoutent.

Je tiens également à rappeler qu'il s'agit d'une moyenne et que ce n'est pas parce que la moyenne sur l'entièreté du pays est de 95 % que le cadre est forcément rempli à 95 %, par exemple à Bruxelles qui reste encore aujourd'hui – je suis désolée de le dire – le parent pauvre du pays alors qu'il s'agit quand même du plus grand arrondissement judiciaire du pays.

Je me dois par ailleurs de souligner que le cadre actuel est insuffisant, certainement pour Bruxelles, et qu'il doit être actualisé au regard de la mesure de la charge de travail compte tenu des délais prévus – pour le siège fin de cette année et pour le ministère public en septembre 2024.

J'ose espérer sincèrement que les partis qui seront appelés à former le prochain gouvernement tireront les leçons de cette charge de travail et qu'ils seront à même d'actualiser ce cadre légal. Quoi qu'on puisse en dire aujourd'hui, il est insuffisant.

Enfin, je terminerai par les recommandations du Conseil supérieur de la Justice. Vous nous dites qu'elles constituent une source d'inspiration mais que ce n'est pas forcément la panacée. Je peux tout à fait le comprendre. Mais il aurait été intéressant pour nous de voir comment vous faites le tri entre les mesures proposées et sur base de quels critères vous jugez de l'intérêt d'une mesure plutôt que d'une autre.

Je considère que l'essence même de votre travail a été de vous concerter avec les acteurs de terrain et de voir ce que les barreaux notamment vous proposent. Vous avez fait preuve d'une certaine ouverture d'esprit. Je pense que nous devons voir dans votre entrée en fonction un nouveau départ et une opportunité pour s'attaquer correctement à ce fléau qu'est cet arriéré judiciaire.

01.09 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Monsieur le ministre, j'ai écouté votre réponse. Vous nous dites que le problème est spécifiquement bruxellois, que dans les autres tribunaux ça va encore et que l'on observe même une diminution. À vous entendre, on pourrait minimiser le problème mais les faits sont têtus, monsieur le ministre. En Belgique on ne respecte pas le cadre légal alors que c'est une obligation. Vous avez d'ailleurs été condamné en justice pour ce non-respect. Les conséquences ne sont pas uniquement visibles au niveau de l'arriéré judiciaire; elles le sont aussi au niveau des classements sans suite, notamment des mécanismes de tri mis en place pour les affaires financières. Les procureurs en témoignent. Des criminels en col blanc, des criminels financiers ne sont pas poursuivis par manque de magistrats. On ne peut pas dire que la situation s'améliore au vu des condamnations de la Justice.

Le problème se pose également pour le personnel administratif. On a récemment appris que certains contrats à durée déterminée ne seront pas renouvelés; le parquet perdrait environ 200 personnes. On ne peut donc pas dire que la situation s'améliore. On parle de la digitalisation pour justifier ces pertes, mais les documents ne se digitalisent pas tout seuls! Il faut du personnel pour effectuer ce travail. Il y a déjà un

Men moet ook rekening houden met het absentéisme en naar de werkelijke personeelsformatie kijken. Bovendien gaat het over een gemiddelde. Brussel wordt nog steeds stiefmoederlijk behandeld, terwijl het over het grootste gerechtelijk arrondissement van ons land gaat. De personeelsformatie van dat arrondissement is ontoereikend en moet aan de huidige situatie aangepast worden. Ik hoop dat de partijen die de volgende regering zullen vormen rekening zullen houden met de werkdruk.

Met betrekking tot de aanbevelingen van de HRJ zou het interessant zijn als u zou toelichten hoe u een keuze maakt tussen de voorgestelde maatregelen en op grond van welke criteria u beslist of een maatregel relevant is. De essentie van uw werk is dat u overleg pleegt met de actoren op het terrein. Uw aantreden kan een kans zijn om de gerechtelijke achterstand aan te pakken.

01.09 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Volgens u is het een specifiek Brussels probleem en doen er zich in de andere rechtbanken geen problemen voor. De feiten liegen er echter niet om en men houdt zich niet aan de wettelijke personeelsformatie, wat tot veroordelingen geleid heeft. Dit heeft een weerslag op het aantal zaken dat geseponeerd wordt, met name in financiële dossiers waar criminelen wegens een tekort aan magistraten niet vervolgd worden.

Wat het administratief personeel betreft, zullen sommige contracten van bepaalde tijd niet verlengd worden. Bij het parket zouden er bijna 200 medewerkers verdwij-

manque de personnel aujourd'hui. Si, sous prétexte de digitalisation, on diminue encore le personnel, on ne règle pas le problème. Aujourd'hui, il faut augmenter le personnel, qu'il s'agisse de greffiers, de personnel administratif, de magistrats pour que notre Justice puisse fonctionner. Aujourd'hui, le service public Justice ne fonctionne pas, ne tourne pas bien. Croire le contraire, c'est vivre dans une réalité parallèle, monsieur le ministre!

Les tribunaux vous le disent puisque vous avez été condamné par la Justice, les procureurs le disent, les acteurs de terrain le disent. Que vous faut-il de plus pour que vous vous rendiez compte et acceptiez qu'il y a un problème afin de pouvoir le résoudre? Si vous ne considérez pas l'existence de ce problème-là, vous ne pourrez pas y apporter de solution.

Pour apporter une solution, il faut d'abord être d'accord sur le diagnostic. Mais vous refusez de le voir alors que toutes les alertes sont là. Il y a un problème à ce niveau-là, monsieur le ministre. Je conçois que l'on puisse voir ce qui est positif et ce qui évolue mais il faut voir les choses dans leur globalité: notre Justice aujourd'hui est injuste parce qu'elle ne tourne pas rond, parce qu'elle ne fonctionne pas par manque de magistrats, de moyens, de personnel et de greffiers. Il faut à un moment donné s'en rendre compte pour pouvoir agir.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

02 Question de Sophie Rohonyi à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le refus de prolonger le mandat de la présidente de la cour d'appel de Bruxelles" (55038432C)

02 Vraag van Sophie Rohonyi aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De weigering om het mandaat van de voorzitter van het hof van beroep te Brussel te verlengen" (55038432C)

02.01 Sophie Rohonyi (DéFI): Madame la présidente, je vais lire ma question étant donné qu'elle a été déposée il y a quelque temps et que des rebondissements sont survenus dans ce même dossier.

Monsieur le ministre, en juin dernier, Mme Laurence Massart, qui arrive bientôt au terme de sa cinquième année en tant que chef de corps de la cour d'appel de Bruxelles, avait sollicité une prolongation de son mandat, à laquelle elle avait droit puisque, selon les règles en vigueur, ce mandat est renouvelable une fois. Toutefois, votre prédécesseur a rejeté cette demande de prolongation, estimant qu'une alternance linguistique était nécessaire, raison pour laquelle Mme Massart a introduit deux actions contre l'État belge, une devant le tribunal de première instance de Bruxelles et l'autre devant le Conseil d'État.

Le 28 septembre dernier, le tribunal de première instance a rendu sa décision, par laquelle il vous ordonne, monsieur le ministre, de transmettre au Conseil supérieur de la Justice la candidature de renouvellement du poste de première présidente de la cour d'appel de Mme Massart. Dans le même temps, il vous interdit également de poursuivre l'instruction des candidatures à ce poste, parmi les plus importants du pays, et ce, tant que le Conseil d'État ne s'est pas prononcé. Le tribunal a aussi considéré qu'au nom du principe de la séparation des pouvoirs, le ministre de la Justice n'était pas compétent pour refuser la demande de Mme Massart, mais aussi que le choix de lui refuser ce renouvellement sur la base de l'alternance linguistique violait le Code judiciaire et

nen. Men verwijst naar de digitalisering om die inkrimping van de personeelsformatie te rechtvaardigen, maar die zal niet vanzelf gebeuren. Wie gelooft dat Justitie goed werkt, leeft op een andere planeet!

Om de problemen te kunnen oplossen, moet men het eerst eens raken over de diagnose. U weigert die echter onder ogen te zien. Door het gebrek aan middelen, aan personeel en aan magistraten kan het gerecht niet fatsoenlijk functioneren. Dat moet men eerst willen toegeven, om actie te kunnen ondernemen.

02.01 Sophie Rohonyi (DéFI): In juni vroeg mevrouw Massart, na bijna vijf jaar aan het hoofd te hebben gestaan van het Brusselse hof van beroep, om een verlenging van haar mandaat, waar ze recht op had. Uw voorganger wees dat verzoek af, omdat hij een taalalternatie nodig achtte. Mevrouw Massart stelde daarop twee vorderingen in tegen de Belgische Staat, bij de rechtbank van eerste aanleg te Brussel en bij de Raad van State.

Op 28 september oordeelde de rechtbank van eerste aanleg dat u de kandidatuur moest overmaken aan de Hoge Raad voor de Justitie. De rechtbank verbood u om het onderzoek van de candidaturen voor deze functie voort te zetten zolang de Raad van State er geen uitspraak over had gedaan. Op grond van het beginsel van de scheiding

la loi sur l'emploi des langues.

Dans la presse, votre cabinet a réagi en disant qu'il était en phase d'analyse des conséquences de cette décision en référé. Monsieur le ministre, allez-vous exécuter la décision du tribunal de première instance et ainsi soulager la cour d'appel, qui en a bien besoin vu son arriéré judiciaire, que nous venons d'évoquer dans le débat précédent?

02.02 Paul Van Tigchelt, ministre: Comme vous l'avez évoqué, la chronologie est assez complexe en raison de la législation linguistique. Ma réponse est la suivante: en tant que ministre de la Justice, je respecte la procédure et je vais donc mettre en œuvre l'ordonnance et l'arrêt.

En ce qui concerne les problèmes d'interprétation de la disposition légale concernée par les différents acteurs, nous préparons une modification législative.

02.03 Sophie Rohonyi (DéFI): Merci pour votre réponse, on ne peut plus claire, en tout cas sur le premier point. Je suis ravie de vous entendre dire que vous allez respecter la procédure, car cela n'a pas été le cas jusqu'ici. Je pense qu'il est fondamental de la part d'un ministre de la Justice qui se dit toujours attaché à l'État de droit d'exécuter les décisions de justice. C'est la moindre des choses qu'on attend d'un ministre tel que vous.

Pour ce qui concerne les difficultés d'interprétation de cette disposition légale, nous y serons extrêmement attentifs, comme vous vous en doutez.

Enfin, j'ose effectivement espérer que l'issue de cette affaire sera positive, car on se doit quand même de reconnaître le travail qui a été réalisé par Mme Massart dans le cadre du procès des auteurs des attentats de Bruxelles. Je pense qu'elle a fait montre de nombreuses qualités qui sont on ne peut plus nécessaires face à la situation à laquelle est confrontée la cour d'appel, même si sa candidature devra être analysée dans le respect de la loi et de la procédure judiciaire en cours. Je vous remercie.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

03 Question de Sophie Rohonyi à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'euthanasie d'un chien impliqué dans le décès d'une petite fille" (55038464C)

03 Vraag van Sophie Rohonyi aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De euthanasie van een hond die betrokken was bij de dood van een meisje" (55038464C)

03.01 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le ministre, en 2021, Talya, une petite fille de 8 ans, est décédée dans le Hainaut après avoir été mordue à plusieurs reprises par au moins un des deux chiens de la maison où elle avait été laissée seule par sa mère.

S'agissant des animaux, un des deux chiens a été abattu sur place par

der machten oordeelde de rechtbank dat u niet bevoegd was om de kandidatuur van mevrouw Massart te weigeren en dat uw argumentatie daarvoor in strijd was met het Gerechtelijk Wetboek en de taalwetgeving.

Zult u de beslissing van de rechtbank van eerste aanleg uitvoeren en aldus het hof van beroep ontlasten?

02.02 Minister Paul Van Tigchelt: Als minister van Justitie leef ik de procedure na en zal ik de beschikking en het arrest uitvoeren. Met betrekking tot de uiteenlopende interpretaties van de bepaling in kwestie bereiden we een wetswijziging voor.

02.03 Sophie Rohonyi (DéFI): Ik ben blij u te horen zeggen dat u de rechterlijke uitspraken zult naleven. Dat is het minste wat we van u verwachten. We zullen zeer nauwgezet toezien op de moeilijkheden op het stuk van de interpretatie van die bepalingen. Ik hoop op een positieve uitkomst in deze zaak, want mevrouw Massart heeft uitstekend werk verricht in de context van het proces over de aanslagen. Haar kwaliteiten zijn van grote waarde voor het hof van beroep, maar haar kandidatuur zal met inachtneming van de wet geanalyseerd moeten worden.

03.01 Sophie Rohonyi (DéFI): In 2021 overleed een meisje van acht jaar nadat ze verscheidene malen gebeten was door minstens een van de twee honden van het gezin. De politie schoot een van de twee

la police. L'autre, Iron, a été confié à la SPA de La Louvière.

Si la Cour d'appel de Mons a condamné la mère à 12 mois de prison avec sursis pour homicide involontaire par négligence, elle a également scellé le sort du second chien puisqu'elle a jugé sa saisie illégale, suite à quoi la mère a demandé l'euthanasie du chien, qui a eu lieu le 1er septembre dernier.

Monsieur le ministre, cette séquence soulève selon moi plusieurs questions:

Pour quelles raisons la Cour d'appel de Mons a-t-elle estimé que la saisie du second chien était illégale? Quel est l'argument qu'elle a avancé pour ce faire? N'estimez-vous pas qu'il aurait été plus opportun d'ordonner la confiscation de l'animal et la cession de celui-ci au refuge qui assurait son hébergement?

Confirmez-vous que l'une des conditions imposées par la Cour dans le cas où la mère demandait de récupérer son chien était de le faire euthanasier? A ce sujet, la Cour a-t-elle pris connaissance des évaluations de la dangerosité de l'animal? A-t-elle interrogé la SPA de La Louvière quant au comportement du chien depuis sa prise en charge? Dans la négative, ne pensez-vous pas que ces démarches auraient été opportunes?

Estimez-vous qu'il soit juste qu'un chien soit euthanasié alors qu'il n'y a pas eu d'enquête spécifique sur son implication dans le décès de la jeune fille en question, d'autant plus qu'il avait 8 mois lorsque les faits ont eu lieu et que 2 évaluations ont certifié la non-dangerosité du chien? Comment est-il possible, selon vous, de prévenir ce type d'injustice?

Quelles formations sont aujourd'hui dispensées auprès des magistrats en matière de bien-être animal et/ou de gestion de l'agressivité/dangerosité des animaux et si oui dans quel cas, auprès de qui? Sont-elles obligatoires ou facultatives? La compréhension et la prise en compte des évaluations de la dangerosité d'un animal effectuées par des spécialistes y sont-elles abordées?

honden dood. De andere hond werd ondergebracht bij de SPA La Louvière.

Het hof van beroep te Bergen veroordeelde de moeder tot een gevangenisstraf met uitstel voor onopzettelijke doodslag door nalatigheid en oordeelde dat de inbeslagname van de hond onwettelijk was.

Hoe motiveert het hof dat de inbeslagname onwettelijk was? Zou het niet beter geweest zijn om de hond aan de SPA over te dragen?

Oordeelde het hof dat de moeder de hond enkel zou terugkrijgen op voorwaarde dat ze hem zou laten inslapen? Heeft het hof kennisgenomen van de beoordelingen met betrekking tot het gevaar dat het dier vertegenwoordigt? Heeft het hof de SPA vragen gesteld over het gedrag van het dier sinds het daar ondergebracht werd? Zo niet, zouden die initiatieven niet nuttig geweest zijn?

Is het gerechtvaardigd om een hond te laten inslapen zonder dat er onderzocht werd in welke mate het dier betrokken was bij de dood van het kind, rekening houdend met het feit dat er in twee beoordelingen aangetoond werd dat de hond wegens zijn jonge leeftijd niet gevaarlijk was? Hoe kunnen we een dergelijke ongerechtigheid voorkomen?

Welke opleidingen worden er aan magistraten gegeven met betrekking tot het dierenwelzijn en/of het omgaan met gevaarlijk gedrag van dieren? Zo ja, in welke gevallen en door wie worden die opleidingen gegeven? Zijn ze verplicht? Wordt er daarin aandacht besteed over het in aanmerking nemen van de beoordelingen van specialisten met betrekking tot het mogelijk gevaarlijke karakter van een dier?

03.02 Paul Van Tigchelt, ministre: Madame Rohonyi, cela ne vous surprendra pas mais, par respect pour l'État de droit et l'indépendance de la justice, je ne vais pas commenter la décision d'un juge dans une affaire individuelle.

03.02 Minister Paul Van Tigchelt: Uit respect voor de rechtsstaat en voor de onafhankelijkheid van de justitie geef ik geen commentaar

Néanmoins, je peux vous communiquer les éléments suivants. Après le décès de la petite Talya, le bourgmestre a saisi le chien et a ordonné son euthanasie. Cette euthanasie n'a toutefois pas été exécutée suite à différents rapports. Ceci a amené le juge d'instruction à saisir le chien le 20 août 2021, la presse annonçant une levée de la saisie administrative.

Le juge d'instruction et le juge de première instance ont considéré, pour ainsi saisir et confisquer le chien, que celui-ci était l'objet de l'infraction. Toutefois, l'objet d'une infraction d'homicide involontaire ne pouvant être ni saisi ni confisqué, la cour d'appel a infirmé ces décisions.

Je vous précise que la mère de l'enfant n'a jamais accepté de faire abandon volontaire du chien, par manque de confiance envers la Société protectrice des animaux (SPA). Cette dame ne voulait pas avoir sur sa conscience une nouvelle catastrophe si ce chien devait être mis à l'adoption.

Dans le dossier répressif, s'agissant du chien désigné comme l'animal le plus agressif des deux American Staff, la mère a expliqué avoir dû intervenir car ce chien tentait d'attraper le chignon de sa fille, Talya qui, suite à l'attaque ayant causé son décès, s'est retrouvée exsangue et a eu le cuir chevelu et l'oreille arrachés.

Cet animal fut ensuite retrouvé la gueule et la gorge ensanglantées, un cheveu de l'enfant entre les dents. Le rapport remis par la SPA après l'arrêt de la cour d'appel fait, certes, état d'une faible dangerosité de l'animal, mais en préconisait, malgré tout, le placement dans une famille sans enfant de moins de douze ans ni autre chien.

Par ailleurs, si l'animal a laissé le vétérinaire lui examiner la gueule, il est précisé que, pour le retour, la mise de la muselière fut impossible à cause du refus et de la puissance de l'animal. Cela dit quelque chose du chien en question.

En ce qui concerne votre dernière question, qui portait sur les formations, l'Institut de Formation Judiciaire (IFJ) prend en charge les frais d'inscription à des formations dites "externes", c'est-à-dire organisées par une instance externe à l'Institut, telle qu'une université, un barreau, une ASBL, un éditeur, une société privée, etc. Dès lors, si un magistrat a besoin d'une formation relative au bien-être des animaux, il peut la suivre à l'extérieur. S'il se trouve que la demande pour une telle formation est essentielle, on examinera si elle doit être incluse dans l'offre de formations de l'Institut.

op een rechterlijke beslissing.

Ik kan u echter meedelen dat de burgemeester het bevel gegeven heeft om de hond te laten inslapen, maar volgens verschillende rapporten werd er daaraan geen gevolg gegeven. Daarom heeft de onderzoeksrechter beslag laten leggen op de hond. Om dat te kunnen doen hebben de onderzoeksrechter en de rechter in eerste aanleg geoordeeld dat de hond het voorwerp van het misdrijf uitmaakte. Aangezien het voorwerp van onopzettelijke doodslag echter niet in beslag genomen of verbeurd verklaard kan worden, heeft het hof van beroep die beslissingen vernietigd. Bovendien wilde de moeder van het kind niet dat er zich een nieuwe ramp zou voordoen als die hond voor adoptie zou worden opgegeven.

In het strafdossier heeft de moeder toegelicht dat ze heeft moeten ingrijpen bij de agressiefste van de twee American staffordshireterriers, aangezien die hond naar de dot van haar dochter hapte. De dochter is na de fatale aanval leeggebloed, doordat de hond haar hoofdhaar en haar oor afgerukt had.

In het verslag van de dierenbescherming staat dat het dier niet erg gevaarlijk was, maar wordt er aanbevolen het in een gezin zonder kinderen of andere honden te plaatsen.

Het dier heeft zich door de dierenarts laten onderzoeken, maar het kon niet voor de terugreis gemuilkorfd worden omdat het zich daar met alle kracht tegen verzette.

Wat de opleidingen betreft, dekt het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (IGO) de inschrijvingskosten voor opleidingen die door een externe instantie georganiseerd worden. Als een magistraat een opleiding in dierenwelzijn nodig heeft, kan hij die extern volgen. Als een dergelijke opleiding essentieel

03.03 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le ministre, je vous remercie de votre réponse, bien que je comprenne l'impossibilité de commenter une décision de justice en particulier en ce qui concerne un décès survenu dans des circonstances aussi dramatiques.

Si j'ai, malgré tout, tenu à attirer votre attention sur ce drame, c'est parce que— comme vous l'avez très justement dit — ce chien, qui a été euthanasié, a été impliqué dans un homicide involontaire. Or cet animal avait été reconnu inoffensif. Son absence de dangerosité avait été attestée. À partir de ce moment-là, il eût été beaucoup plus opportun de le confier à des professionnels, une adoption ayant pu être prévue à destination de familles sans enfant, de manière à écarter totalement le risque que des enfants soient à nouveau blessés par ce même chien.

En ce qui concerne la formation, je pense qu'il faut faire preuve de cohérence. À partir du moment où nous avons adopté un Code civil qui prévoit clairement que les animaux sont doués de sensibilité, les magistrats doivent pouvoir être formés et sensibilisés. Vous dites que l'Institut de formation judiciaire prévoit le financement de ces formations qui peuvent être dispensées dans des universités par exemple. C'est très positif mais toujours est-il que ces magistrats doivent pouvoir trouver le temps de les suivre. Or on peine à remplir le cadre, raison pour laquelle je doute que ces magistrats trouvent le temps de pouvoir suivre ces formations qui pourraient leur être extrêmement utiles et précieuses. J'ose espérer qu'on pourra là aussi tenir compte de cette dimension qui me semble fondamentale.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van Sophie De Wit aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De aanhoudende problemen bij overbrengingen van gevangenen" (55038584C)

04 Question de Sophie De Wit à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les problèmes persistants lors des transferts de détenus" (55038584C)

04.01 Sophie De Wit (N-VA): Mijnheer de minister, ik heb deze vraag ingediend naar aanleiding van de zaak-Pichal een paar weken geleden. Die zaak krijgt meer media-aandacht dan veel andere. Het gaat mij niet om de inhoud van de zaak. Blijkt echter dat we vaker zien wat er misloopt of niet misloopt in een dossier wanneer er camera's op gericht zijn. Dat was hier niet anders. Enkele weken geleden moest de heer Pichal overgebracht worden vanuit de gevangenis naar de KI, die dan uitspraak zou doen over de vraag of de betrokkene zijn voorhechtenis verder diende uit te zitten in de gevangenis of thuis met een enkelband. Door personeelstekort bij Justitie liep het transport echter een serieuze vertraging van enkele uren op. Het is niet de eerste keer dat dit gebeurt en ik heb uw voorganger daarover meermaals bevraagd. Soms kunnen zittingen daardoor zelfs niet doorgaan.

Op 11 januari zei uw voorganger in deze commissie dat er over het probleem van de overbrengingen overleg zou plaatsvinden met de federale politie en het parket. Er zou ook snel een opvolgingsvergadering plaatsvinden om na te gaan welke oplossingen er zijn. De heer Van

geacht wordt, kan ze in het opleidingsaanbod van het Instituut opgenomen worden.

03.03 Sophie Rohonyi (DéFI): Deze hond was bij onopzettelijke doodslag betrokken. Hij werd echter als ongevaarlijk beschouwd. Men had hem beter aan een gezin zonder kinderen toevertrouwd, om te voorkomen dat er opnieuw kinderen verwond zouden worden.

Wat de opleiding betreft, moeten we consequent zijn. We hebben een Burgerlijk Wetboek aangenomen dat zegt dat dieren gevoelens hebben. De magistraten moeten opgeleid worden, en ze moeten vooral de tijd vinden om de opleiding te volgen, terwijl men nu al moeite heeft om de personeelsformatie volledig in te vullen.

04.01 Sophie De Wit (N-VA): Cette question avait été introduite dans le cadre de l'affaire Pichal. Nous avons constaté que le transfert de M. Pichal de la prison vers la chambre des mises en accusation avait été retardé de plusieurs heures en raison d'un manque de personnel. Ce n'est pas la première fois que cela se produit. Pas plus tard que le 11 janvier, le prédécesseur du ministre a déclaré qu'il y aurait des consultations avec la police fédérale et le parquet sur la question des transferts. M. Van Quickenborne avait également déclaré à l'époque que les missions de surveillance

Quickenborne zei toen ook dat de grootste problemen zich voordeden in Antwerpen en Brussel, omwille van de bewakingsopdrachten voor de directie Beveiliging (DAB) van de nucleaire sites en de beveiliging van het proces over de terroristische aanslagen. Recent waren er echter weer problemen, vandaar mijn vragen.

Is er al dan niet vooruitgang geboekt in het wegwerken van het personeelstekort bij de DAB? Zo ja, in welke mate?

Heeft de aangekondigde opvolgingsvergadering met politie en parket plaatsgevonden? Zijn daar maatregelen afgesproken die de situatie moeten verbeteren?

Wat moeten we ons juist voorstellen bij de gevolgen van een te laat of niet uitgevoerde overbrenging vanuit de gevangenis? Wordt de rechtbank dan van tevoren verwittigd of zitten de rechters, partijen en advocaten onverrichterzake te wachten op de gedetineerde?

Hoeveel overbrengingen worden niet of te laat uitgevoerd? In hoeveel zaken zorgt dat jaarlijks voor vertraging?

04.02 Minister **Paul Van Tigchelt**: Mevrouw De Wit, het spreekt voor zich dat ik correct en volledig wil antwoorden. Het is vrij complex, maar het is wel de juridische en correcte werkelijkheid dat de overbrenging van gevangenen een gerechtelijke opdracht is, dus een bevoegdheid van de minister van Justitie. De personeelsbezetting van de DAB, een dienst van de algemene directie bestuurlijke politie (DGA), is evenwel een bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Zaken. Het is zeker geen kwestie van een paraplu op te steken. De personeelsbezetting van de DAB is dus niet mijn verantwoordelijkheid. We hebben daarover wel regelmatig overleg met diverse actoren, ook met de minister van Binnenlandse Zaken.

Zonder haar bevoegdheden te usurperen, kan ik u nog meedelen dat de DAB in januari van dit jaar 1.353 werknemers telde, momenteel gaat het om 1.327 werknemers, dus 26 werknemers minder dan begin dit jaar. De DAB moet nog 140 nieuwe personeelsleden aanwerven. De bestuurlijke politie en het kabinet van de minister van Binnenlandse Zaken verzekeren me dat ze daarmee bezig zijn.

Ik kan u wel cijfers geven over het aantal overbrengingen. Dat zijn belangrijke gegevens. In 2022 is er een recordaantal gedetineerden overgebracht. Er waren 65.061 overbrengingen. In 2021 waren er dat nog 49.442. In de eerste helft van 2023 vonden al meer dan 35.000 overbrengingen plaats. Dat zijn er verhoudingsgewijs nog meer dan in 2022.

U vraagt hoe vaak het misloopt. Elke keer dat het niet lukt, is een keer te veel, maar gelukkig is dat cijfer relatief. Van de 35.142 overbrengingen in de eerste helft van 2023 kon 1,7 % niet worden overgebracht.

Het is een feit dat het grote aantal gedetineerden, ook het grote aantal voorlopig gehechten – het dossier Sky ECC is daar niet vreemd aan – uiteraard tot meer overbrengingen leidt. Op dat vlak zijn justitie en politie een beetje het slachtoffer van hun eigen succes.

De federale politie, zetel en parket zitten inderdaad op regelmatige basis samen met het openbaar ministerie en het gevangeniswezen, om

pour la Direction de la sécurisation (DAB) et la sécurisation du procès des attentats terroristes étaient en grande partie à l'origine de ces problèmes.

Des progrès ont-ils entre-temps été réalisés pour remédier à la pénurie de personnel au sein de la DAB? La réunion de suivi avec la police et le parquet a-t-elle eu lieu? Que se passe-t-il si un transfèrement depuis la prison n'a pas lieu ou a lieu trop tard? De combien de cas s'agit-il?

04.02 **Paul Van Tigchelt**, ministre: Le transfert des prisonniers est une mission de la Justice et relève dès lors de la compétence du ministre de la Justice. Cependant, l'effectif de la DAB est de la compétence de la ministre de l'Intérieur. Il est vrai que nous nous concertons régulièrement avec les différents acteurs ainsi qu'avec la ministre de l'Intérieur. La DAB doit encore recruter 140 nouveaux collaborateurs et elle s'y active pour le moment.

Je peux toutefois fournir des chiffres sur le nombre de transferts. Il y en a eu 65 061 en 2022 et 49 442 en 2021. Plus de 35 000 transferts ont déjà été opérés au premier semestre de 2023; c'est donc plus, proportionnellement, qu'en 2022.

Sur les 35 142 transferts prévus au premier semestre 2023, 1,7 % n'ont pas pu être menés à bien. Le grand nombre de détenus et de personnes en détention provisoire entraîne une augmentation du nombre de transferts. La police fédérale, le siège et le parquet se concertent régulièrement avec le ministère public et avec l'administration pénitentiaire afin d'améliorer le flux de prisonniers. Cette concer-

te zien hoe die gevangenenstroom kan worden verbeterd. Het gaat dan over zittingsmanagement, over maatregelen bij de DAB en dies meer.

Dat overleg gebeurt op het niveau van het arrondissement, het hof van beroep, maar ook nationaal. Dat leidt tot een aantal punctuele initiatieven op het vlak van de informatiestroom tussen de actoren in de keten, zoals het inzetten van andere diensten dan de DAB – ook dat kan gebeuren – om overbrengingen en uithalingen te verzekeren en bijkomende aanwervingen en interne verschuivingen binnen de DAB.

Als de timing het toelaat en de situatie het vereist, kan het openbaar ministerie altijd rechtstreeks een lokale politiezone verzoeken om de overbrengingen uit te voeren, maar die pragmatische oplossing moet uiteraard de uitzondering blijven. Dat is immers niet de filosofie van richtlijn MFO1.

U vraagt ook wat de gevolgen zijn van een niet of te laat uitgevoerde overbrenging. Een zitting, zeker die van een raadkamer of en KI, waar geoordeeld wordt over de verdere aanhouding van een gedetineerde, bevat doorgaans meerdere zaken. Het is dus zelden zo dat een late of niet-uitgevoerde overbrenging tot een lege zitting leidt, maar uiteraard neemt dat niet weg dat zo'n scenario voor alle betrokkenen lastig is en dus suboptimaal en te vermijden.

Normaal gesproken stellen zowel de DAB als de griffie van de gevangenis de rechtbank in kennis van een laattijdige of niet-uitgevoerde overbrenging. In toepassing van de wet op de voorlopige hechtenis verschijnt de verdachte voor de onderzoeksgerechten, de raadkamer of de KI, persoonlijk of vertegenwoordigd door een advocaat. De raadkamer kan de persoonlijke verschijning bevelen, ten minste drie dagen voor de verschijning zonder dat tegen haar beslissing een rechtsmiddel kan worden ingesteld. Die beslissing tot persoonlijke verschijning wordt op verzoek van het OM aan de betrokkene betekend.

De verdachte heeft daarnaast ook het recht om de zitting bij te wonen, maar hij kan zich dus ook laten vertegenwoordigen door een advocaat. In de regel wordt de niet-verschijning in persoon dus meestal in de feiten ondervangen door de vertegenwoordiging door een advocaat, tenzij de persoonlijke verschijning werd bevolen. Als een verdachte persoonlijk wenst te verschijnen, maar dat niet kon, moet de rechter geval per geval bekijken en afhankelijk van de feitelijke omstandigheden de onmogelijkheid van de persoonlijke verschijning vaststellen. Dat zijn elementen van antwoorden. De problematiek van de personeelsbezetting van de DAB is gekend en er wordt aan gewerkt.

04.03 Sophie De Wit (N-VA): Bedankt voor het omstandige antwoord. Het is jammer dat de personeelsleden er nog niet zijn. Het is niet evident om die te vinden door de krapte op de arbeidsmarkt. Het blijft een uitdaging, zeker met de cijfers die u nu hebt bezorgd. Het is een bevoegdheid van Binnenlandse Zaken, wat ik ook begrijp, maar het heeft wel een impact op de werking van Justitie, zoals u aangeeft, zeker in dossiers waarin men aangehouden is en men niet naar de zitting kan gaan. Dat zijn zaken die natuurlijk niet kunnen. Dan is het net belangrijk dat de zitting zo snel mogelijk kan plaatsvinden en er geoordeeld kan worden. We zullen dit zeker verder opvolgen. Het doet mij plezier om te zien dat het geen te hoog percentage is van het totale aantal overbrengingen. Toch blijft het een werkpunt om ervoor te zorgen dat elke

tation se déroule au niveau de l'arrondissement et de la cour d'appel, mais également à l'échelon national. Elle conduit à des initiatives en matière de circulation de l'information ainsi qu'au recours à des services autres que la DAB. Dans certaines circonstances, le ministère public peut aussi demander directement à une zone de police locale d'effectuer les transferts. Néanmoins, cette pratique doit rester exceptionnelle, car elle ne s'inscrit pas dans l'esprit de la directive MFO-1. En ce qui concerne les conséquences des transferts non réalisés ou réalisés tardivement, il est rare qu'ils empêchent la tenue d'une audience, même si ce scénario est évidemment irritant pour toutes les parties concernées.

En application de la loi sur la détention préventive, le prévenu comparaît en personne ou représenté par un avocat devant les juridictions d'instruction. En règle générale, dans les faits, il est donc remédié à la non-comparution en personne par la représentation de l'avocat, à moins que la comparution en personne n'ait été ordonnée par la chambre du conseil. Si un prévenu souhaite comparaître en personne et ne peut le faire, le juge doit examiner la situation au cas par cas pour déterminer l'impossibilité de la comparution personnelle. Entretemps, des mesures sont prises pour pallier le problème des effectifs de la DAB.

04.03 Sophie De Wit (N-VA): Trouver du personnel sur ce marché du travail en pénurie demeure un défi. Il s'agit d'une compétence du département de l'Intérieur, mais elle a une incidence sur le fonctionnement de la Justice. Néanmoins, ne pas pouvoir se présenter à l'audience lorsqu'on est en détention est évidemment inacceptable. Tout le monde a intérêt à ce que toutes les audiences prévues puissent avoir lieu afin que l'organisation

zitting die gepland is ook kan doorgaan, zodat de organisatie van rechtbanken, raadkamers en KI's vlot kan blijven verlopen. Iedereen heeft daar baat bij.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Vraag van Katleen Bury aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De defederalisering van Justitie" (55038728C)

05 Question de Katleen Bury à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La défédéralisation de la Justice" (55038728C)

05.01 Katleen Bury (VB): Mevrouw de voorzitter, gelet op de zware agenda verwijs ik naar de ingediende vraag.

Vlaams minister van Justitie en Handhaving kondigde eerder deze week aan gesprekken te zullen opstarten met haar collega-ministers over een mogelijke defederalisering van Justitie. Eerder dit jaar liet de minister door grondwetspecialisten Stefan Sottiaux en Arvid Rochtus hierover een studie maken. Uit die studie blijkt dat België de grote uitzondering is in vergelijking met gelijkaardige landen. "België kent nog steeds een heel unitaire justitie en is daarin een buitenbeentje onder federale staten. De deelstaten beschikken over twee van de drie poten van de trias politica: de wetgevende en de uitvoerende macht. Maar de rechterlijke macht is men onderweg vergeten. Er is m.a.w. een democratisch tekort. Dit zorgt voor een situatie waarbij deelstaten voor de handhaving van hun beleid, bijvoorbeeld rond milieu, afhankelijk blijven van het federale niveau. En de federale justitieminister kan regionaal niet ter verantwoording geroepen worden voor zijn keuzes."

Vandaar de noodzaak om hier zo snel mogelijk werk van te maken.

Mocht u reeds een uitnodiging ontvangen van uw Vlaamse collega-minister? Zult u desgevallend op deze uitnodiging ingaan? Wat is uw standpunt desbetreffend?

05.02 Minister **Paul Van Tigchelt**: Mevrouw Bury, ik heb uiteraard de studie gelezen waarnaar u in uw vraag verwijst. In alle eerlijkheid heb ik daarin geen concrete voorstellen gevonden. Ik heb er ook geen ontvangen. Ons kabinet heeft daarover effectief contact gehad met het kabinet van Vlaams minister Demir.

Op het vlak van de federalisering van Justitie heb ik geen taboes of dogma's, noch in de ene noch in de andere richting. Eén zaak staat voorop, namelijk dat Justitie goed moet functioneren. Dat is mijn enige leidraad.

05.03 Katleen Bury (VB): Mijnheer de minister, het is fijn te horen dat u daarvoor openstaat. Dat is niet negatief wat ons betreft. U bent zeer kort over dat contact. Volgens de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving zult u gesprekken opstarten. Kunt u daarover wat duidelijker zijn? Gaat u verder nog samenzitten? Concreet is mijn vraag of dit de start is van iets wat grondig geanalyseerd gaat worden.

05.04 Minister **Paul Van Tigchelt**: Mevrouw Bury, of dat de start is van

des tribunaux, des chambres et des CMA puisse se dérouler sans heurts.

05.01 Katleen Bury (VB): *La ministre flamande en charge de la Justice souhaite entamer des discussions sur une éventuelle défédéralisation. La Belgique dispose toujours d'un système judiciaire très unitaire, ce qui en fait un cas isolé parmi les États fédéraux, selon une étude. Les entités fédérées restent dépendantes du niveau fédéral pour le contrôle du respect de leurs politiques, par exemple en matière d'environnement, tandis que le ministre fédéral de la Justice ne peut être tenu responsable de ses choix au niveau régional.*

Le ministre a-t-il déjà reçu une invitation? Y répondra-t-il positivement? Quel est son point de vue?

05.02 Paul Van Tigchelt, ministre: Dans cette étude, je n'ai lu aucune proposition concrète. Suite à notre contact à ce sujet avec le cabinet de la ministre Demir, nous n'avons reçu aucune proposition, et encore moins d'autres invitations. En ce qui concerne la fédéralisation de la justice, je n'ai ni tabou ni dogme, ni dans un sens ni dans l'autre. Mon seul principe directeur est le bon fonctionnement de la justice.

meer, dat moet u aan de bevoegde minister vragen. We hebben na ons contact nog geen voorstellen ontvangen, laat staat dat er verdere uitnodigingen zijn geweest.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Aan de orde zijn de samengevoegde vragen nr. 55038766C van mevrouw Dillen en nr. 55038964C van de heer Vandenbroucke. Mevrouw Dillen heeft ons moeten verlaten en aangezien de vraag al een keer uitgesteld was, vervalt ze.

06 Samengevoegde vragen van

- **Sophie De Wit aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De klacht bij de HRJ n.a.v. de onredelijke behandeling van een slachtoffer door de rechter" (55038784C)**
- **Katleen Bury aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De klacht bij de HRJ over de opvolging van de slachtoffers door de strafuitvoeringsrechter" (55038993C)**

06 Questions jointes de

- **Sophie De Wit à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La plainte déposée auprès du CSJ en raison du traitement déraisonnable d'une victime par le juge" (55038784C)**
- **Katleen Bury à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La plainte auprès du CSJ concernant le suivi des victimes par le juge d'application des peines" (55038993C)**

06.01 Sophie De Wit (N-VA): Mijnheer de minister, ik heb deze vraag al enige tijd geleden ingediend, maar ik wil het toch aankaarten, want het gaat om een heel pijnlijke zaak.

Het gaat over het dossier van Gert Van Roy, die in 2001 werd vermoord. Justitie ging in deze zaak heel vreemd met de familie om. Er was een zitting van de strafuitvoeringsrechtbank gepland, waarbij de familie zou worden gehoord, omdat een van de moordenaars een verzoek had ingediend om vrij te komen met een elektronische enkelband.

Die familie had al wat ervaring met dergelijke zittingen. Ze waren al gehoord in zittingen over de twee andere daders, maar deze keer liep het voor hen echt mis. De broer en de dochter van het slachtoffer waren op de zitting aanwezig. De dochter, nog een baby ten tijde van de moord, wou daar een voorbereide tekst voorlezen, maar kreeg daartoe niet de kans van de voorzitter. Hij zei daar gewoon tegen haar dat zij daar niet thuishoorde, dat ze geen burgerlijke partij was en eigenlijk geen slachtoffer kon zijn, omdat ze nog een baby was toen de feiten plaatsvonden. Ze zou zich dat dus allemaal niet herinneren. Nochtans was de dochter door de griffie zelf uitgenodigd.

Het was ook niet de eerste keer dat slachtoffers zich door de rechter in kwestie onheus behandeld voelden. Daarom diende de familie klacht in tegen die rechter bij de Hoge Raad voor de Justitie. De casus werd ook aangehaald op het symposium van Slachtofferonthaal. Zij zijn dus met hun klacht naar de Hoge Raad gegaan en vroegen om gehoord te worden. Ik weet dat de Hoge Raad voor de Justitie een drukke agenda heeft, maar anderhalve maand na de klacht heeft de familie nog geen reactie van de Hoge Raad mogen ontvangen, zelfs geen ontvangstbevestiging.

Mijnheer de minister, wat zijn de normale antwoord- en onderzoekstermijnen van de Hoge Raad voor de Justitie? Zou er niet minstens een ontvangstbevestiging aan de klachtindiener kunnen worden bezorgd?

Zijn er in dezen al maatregelen getroffen om gelijkaardige klachten in

06.01 Sophie De Wit (N-VA): Lors d'une audience devant le tribunal de l'application des peines dans l'affaire Gert Van Roy, assassiné en 2001, suite à la demande de l'un des tueurs d'être libéré sous surveillance électronique, il y a eu quelques ratés. La fille de la victime voulait donner lecture d'un texte. Le juge ne l'a pas autorisé, estimant qu'elle ne pouvait pas se porter partie civile, ni même être victime, puisqu'elle était encore bébé lorsque son père a été assassiné. Elle n'avait pas sa place là, selon lui, bien qu'elle ait été invitée par le greffe. La famille a déposé une plainte auprès du Conseil supérieur de la Justice. Un mois et demi plus tard, elle n'a toujours pas reçu de réponse.

Des mesures ont-elles été prises pour éviter ce type de plaintes? Est-il possible d'intervenir plus rapidement par la voie disciplinaire? Y a-t-il des nouvelles dans ce dossier précis?

de toekomst toe te vermijden, of wordt er gewacht op de uitkomst van het onderzoek van de Hoge Raad voor de Justitie?

Is het mogelijk om op tuchtrechtelijk vlak korter op de bal te spelen en dus sneller te onderzoeken of er effectief iets aan de hand is in de plaats van officiële klachten af te wachten?

Is er ondertussen al meer nieuws over die specifieke zaak, voor zover u daarop kunt antwoorden natuurlijk? Wij weten dat u daarvan op de hoogte bent, omdat de familie ook uw kabinet heeft aangeschreven.

06.02 Minister **Paul Van Tigchelt**: Ik ben zeker op de hoogte van die zaak. Gert Van Roy werd vermoord op het golfterrein in Lille. Zoals u weet, ken ik die streek goed, mevrouw De Wit.

U kent het klassieke antwoord dat een minister van Justitie over een individuele zaak geen uitspraken kan en mag doen. Ik kan wel enkele algemene zaken meedelen. Justitie moet, zoals wij ook in de discussie naar aanleiding van de beleidsverklaring hebben gezegd, meer slachtoffergericht werken. Dat begint bij een empathische, luisterende en begripvolle magistraat, procureur of rechter ten aanzien van de slachtoffers.

U weet dat de Hoge Raad voor de Justitie een onafhankelijk orgaan is. De Grondwet bepaalt dat de Hoge Raad voor de Justitie onafhankelijk van de uitvoerende macht werkt. Desalniettemin kan ik u zeggen dat de Hoge Raad mij enkele elementen van antwoord bezorgd heeft.

Wanneer bij de Hoge Raad een nieuwe klacht wordt ingediend, wordt er inderdaad een ontvangstmelding gestuurd. Dat gebeurt enkele dagen na de ontvangst van de klacht. Dat hoort natuurlijk zo. Het gebeurt echter niet op dezelfde wijze in bestaande dossiers blijkbaar. In dat geval beslist de Hoge Raad tijdens de eerstvolgende commissievergadering of het dossier al dan niet heropend en verder onderzocht wordt.

Aangezien de heer Van Roy, de broer van het slachtoffer, al eerder een gelijkaardige klacht over de betrokken rechter had ingediend, had hij al een bestaand dossier. Zijn klacht van 14 juli is vervolgens besproken tijdens de eerstvolgende commissievergadering, op 12 september 2023. De Hoge Raad heeft toen besloten het dossier te heropenen en heeft de heer Van Roy daarvan schriftelijk in kennis gesteld op 21 september 2023.

De gemiddelde onderzoekstermijn bedraagt drie maanden tot één jaar. In uitzonderlijke gevallen kan dat langer zijn, naargelang de complexiteit van het klachtendossier bij de Hoge Raad.

Wat de andere vragen van mevrouw De Wit en mevrouw Bury betreft, gaat het hier om een individuele klacht tegen een individuele magistraat. U weet dat een minister van Justitie daar niet in tussenkomt.

In het algemeen kan de rechter in de strafuitvoeringsrechtbank slechts aangewezen worden indien hij of zijn een gespecialiseerde opleiding heeft gevolgd bij het IGO, het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding. De aanwijzing tot strafuitvoeringsrechter is tijdelijk.

De eerste aanwijzing is voor een jaar, waarna die een eerste maal met drie jaar verlengd kan worden en vervolgens telkens met vier jaar, mits

06.02 **Paul Van Tigchelt**, ministre: J'ai connaissance du dossier mais un ministre ne peut pas se prononcer sur un dossier spécifique. Quoi qu'il en soit, le fonctionnement de la Justice doit être davantage axé sur les victimes.

Lorsque le Conseil supérieur de la Justice reçoit une plainte, un accusé de réception est envoyé quelques jours plus tard, mais pas toujours de la même façon. Dans ce dossier, le Conseil supérieur de la Justice décidera lors d'une prochaine réunion s'il y a lieu de rouvrir le dossier et de poursuivre l'instruction. La plainte précédente introduite le 14 juillet 2023 par le frère de la victime à propos du même juge, a été examinée le 12 septembre. Le Conseil supérieur de la Justice a décidé de rouvrir le dossier et a communiqué cette décision à M. Van Roy le 21 septembre.

Le délai d'instruction moyen va de trois mois à un an. Un juge du tribunal de l'application des peines ne peut être désigné que s'il a suivi une formation auprès de l'Institut de Formation Judiciaire. Sa désignation est temporaire et limitée à un an, avec une possibilité de prolongation de trois ans puis de quatre.

Après une évaluation défavorable, le juge perd son mandat et une enquête disciplinaire peut être ouverte. C'est notamment à la demande de la famille Van Espen que nous voulons modifier la législation disciplinaire. Ce gouvernement a renforcé les tribunaux de l'application des peines en élargissant le

er een gunstige evaluatie volgt. Bij de beoordeling onvoldoende verliest de rechter namelijk het bijzonder mandaat. Die regeling is thans ingeschreven in het Gerechtelijk Wetboek. Naast een ongunstige evaluatie kan er desgevallend ook een tuchtonderzoek worden opgestart. De tuchtwetgeving wilens we trouwens aanpassen, onder meer ook op vraag van de familie Van Espen.

In het algemeen – los van deze specifieke zaak – werd er deze legislatuur aandacht besteed aan de versterking van de strafuitvoeringsrechtbank. We hebben budget vrijgemaakt voor de aanwerving van twaalf extra strafuitvoeringsrechters en vierentwintig administratieve personeelsleden. Die zijn intussen praktisch allemaal aangeworven.

Mevrouw De Wit, u had gevraagd om op tuchtrechtelijk vlak korter op de bal te spelen. Wanneer magistraten aan hun ambtsplichten verzaaken of door hun gedrag afbreuk doen aan de waardigheid van hun ambt, kan er op tuchtrechtelijk vlak worden opgetreden. De tuchtoverheid is het openbaar ministerie van de plaats waar de magistraat werkzaam is en die tuchtoverheid kan op eigen initiatief een tuchtprocedure instellen. Daar is geen officiële klacht voor nodig.

De Hoge Raad voor de Justitie heeft mij meegedeeld dat het onderzoek onlangs werd beëindigd, op 21 november 2023. De betrokkenen werden op de hoogte gebracht van de beslissing van de commissie, die de klacht gegrond heeft verklaard.

Mevrouw Bury, u vroeg of ik van plan ben om de nabestaanden hier nauwer bij te betrekken. U zult het mij niet kwalijk nemen dat ik mij hoed voor een verregaande vorm van stroomstootpolitiek, zoals we dat noemen, om naar aanleiding van één incident snel nieuwe wetgeving voor te stellen. Dat is de essentie. Het slachtoffer en de nabestaanden hebben de voorbije jaren immers hun plaats gekregen in de strafuitvoeringsfase. Zij worden gehoord.

Het komt erop neer die wetgeving correct en met de nodige empathie voor de nabestaanden toe te passen.

Ik spreek mij dus niet uit over het incident in kwestie, maar het zou dus kunnen dat de strafuitvoeringsrechter het begrip slachtoffer niet helemaal correct heeft geïnterpreteerd. Ik heb echter begrepen dat de Hoge Raad voor de Justitie daarover bepaalde conclusies heeft geformuleerd.

06.03 Sophie De Wit (N-VA): Mijnheer de minister, los van deze casus ben ik het met u eens dat er het afgelopen jaar veel gebeurd is om de rol van het slachtoffer in de strafprocedure te versterken. Ik denk echter niet dat we er al zijn en dat er nog altijd veel werk aan de winkel is om daar nog extra aandacht aan te geven. We moeten dat ook doen.

We zijn in deze commissie met serieuze codificaties bezig, maar er ligt de volgende jaren nog heel wat werk in het verschiet om de slachtoffers een nog belangrijkere plaats te geven in de procedure en in de gewone omgang van Justitie, politie en andere diensten met die mensen. We hebben op dat vlak al veel geleerd, maar we hebben ook nog veel te leren.

06.04 Katleen Bury (VB): Mijnheer de minister, het is wel belangrijk om te vermelden dat het niet de eerste keer is. In verband met die

cadre de 12 juges et de 24 membres du personnel. Presque tous ont déjà été recrutés. L'autorité disciplinaire compétente est le parquet de la localité où travaille le magistrat. Cette autorité disciplinaire peut lancer une procédure de sa propre initiative. Aucune plainte officielle n'est requise.

L'enquête du Conseil supérieur s'est achevée le 21 novembre 2023. Les personnes concernées ont été informées. La plainte a été déclarée fondée. Je n'entends pas proposer immédiatement une nouvelle législation sur la base d'un seul incident. Les années précédentes, les proches ont été entendus comme il se doit. Nous devons appliquer la loi correctement et avec empathie.

06.03 Sophie De Wit (N-VA): Je reconnais que beaucoup a été fait pour renforcer le rôle des victimes dans la procédure pénale, mais le travail n'est pas terminé.

06.04 Katleen Bury (VB): Ce n'est

strafuitvoeringsrechtbank heb ik ook een vraag gesteld aan uw voorganger. Mensen voelen zich daar namelijk zeer vaak buiten gekeken. Men komt binnen en er staan te weinig stoelen. Met veel gezucht wordt er dan een stoel bijgezet. Mensen voelen zich daar dus buiten gekeken, hoewel er belangrijke beslissingen genomen worden. De slachtoffers moeten er ook de nodige uitleg krijgen over wat er daarna met de dader dient te gebeuren. Daar is dus echt werk aan de winkel.

Nu hebben we het voorval met de brief die niet eens mocht worden voorgelezen, hoewel de betrokken vrouw uitgenodigd was. Het kan dus echt wel veel beter.

Toen ik uw voorganger de vorige vraag stelde, zei hij dat hij het wist en dat men er werk van zou maken. Met alles wat nog op de plank ligt, vrees ik dat dit een vraag zal worden voor de volgende minister van Justitie. Er is dus nog werk aan de winkel.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

De **voorzitter**: Vraag nr. 55038891C van mevrouw Dillen wordt uitgesteld.

07 Questions jointes de

- **Nabil Boukili à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La distribution de tracts néonazis à Louvain-la-Neuve" (55038910C)**

- **Ahmed Laaouej à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le tract nazi et raciste diffusé à Louvain-la-Neuve" (55038923C)**

07 Samengevoegde vragen van

- **Nabil Boukili aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De verspreiding van neonazistische pamfletten in Louvain-la-Neuve" (55038910C)**

- **Ahmed Laaouej aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De verspreiding van een nazistisch en racistisch pamflet in Louvain-la-Neuve" (55038923C)**

07.01 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Monsieur le ministre, des tracts antisémites portant des symboles nazis ont récemment été déposés dans des boîtes aux lettres à Louvain-la-Neuve. Ces tracts invitent leurs lecteurs à rejoindre le mouvement pour "rétablir la domination de la race blanche en Europe". Des associations d'étudiants ont réagi, rappelant que la distribution de ces tracts s'inscrit dans un contexte de hausse de l'extrême droite en Europe.

Il y a quelques mois, les mêmes tracts avaient été diffusés dans plusieurs villes françaises. Suite à l'enquête, quatre sympathisants néonazis avaient été placés en garde à vue dans le courant du mois de septembre. Où en est l'enquête en Belgique sur ces faits? Quelle mesure sont prises pour remonter aux auteurs de ces tracts? Les auteurs sont-ils les mêmes qu'en France? Êtes-vous en contact avec les autorités françaises à ce sujet? Quelle mesure allez-vous prendre pour endiguer la montée de l'idéologie d'extrême droite dans notre pays?

07.02 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le ministre, comme moi, vous avez été certainement profondément choqué par le tract nazi qui a été distribué il y a quelques mois à Louvain-la-Neuve. Sur celui-ci figurait le symbole du régime nazi, la croix gammée, ainsi que des phrases ouvertement racistes et xénophobes évoquant "les envahisseurs

pas la première fois qu'il y a des incidents avec le tribunal de l'application des peines. Les gens s'y sentent souvent mal accueillis. Le ministre précédent a dit qu'il y travaillerait, mais compte tenu de l'ampleur du travail qui reste à faire, il appartiendra au prochain gouvernement de s'en charger.

07.01 Nabil Boukili (PVDA-PTB): In Louvain-la-Neuve werden er antisemitische pamfletten met nazisymbolen verspreid. Daarin wordt ertoe opgeroepen om de dominantie van het blanke ras in Europa te herstellen. Diezelfde pamfletten werden ook in Frankrijk verspreid en vier neonazisymphathisanten werden in september in verzekering gesteld.

Hoe staat het met het onderzoek in België? Gaat het over dezelfde daders als in Frankrijk? Hebt u hierover contact met de Franse autoriteiten? Wat zult u doen om de opmars van extreemrechts tegen te gaan?

07.02 Ahmed Laaouej (PS): Op het pamflet dat in Louvain-la-Neuve verspreid werd, stonden het hakenkruis van het naziregime en

arabes et noirs qui violent, pillent et assassinent les blancs innocents". Le même flyer invite ensuite les lecteurs à rejoindre le mouvement pour "rétablir la domination de la race blanche en Europe".

Cette propagande ignoble constitue un appel clair et net à la haine et à la violence, qui sont punies par la loi. Ce genre d'appel n'est pas admissible dans notre société démocratique à l'heure où l'extrême droite est de plus en plus présente en Europe. Nous l'avons vu aux Pays-Bas, dans notre pays et ailleurs dans le monde.

Monsieur le ministre, nous devons tout mettre en œuvre pour que les services de police et de renseignement et la Justice puissent stopper la diffusion de cette propagande, identifier les auteurs et les traduire en justice. Le gouvernement doit continuer – et vous avez un rôle important à jouer – à lutter sans relâche contre le racisme et la xénophobie. L'impunité n'est pas une option. Cibler les Arabes, cibler les noirs, cibler les musulmans, au même titre que toute autre forme de racisme, cela ne peut pas être, en Belgique, une réalité!

Monsieur le ministre, pouvez-vous me confirmer qu'une enquête est ouverte suite à la diffusion de ce tract? La Justice a-t-elle pu identifier les auteurs? Que comptez-vous mettre en œuvre, notamment avec votre collègue de l'Intérieur, afin de stopper rapidement la diffusion de ce genre de tracts ou tout autre support similaire qui aurait déjà circulé jusqu'en France? Les informations ont-elles été transmises aux services de sécurité? Plus globalement, quelle est votre stratégie pour lutter contre ce fléau?

07.03 Paul Van Tigchelt, ministre: Je comprends parfaitement votre indignation. En effet, en date du vendredi 22 septembre 2023, la police locale de la zone d'Ottignies-Louvain-la-Neuve a acté une plainte d'une étudiante qui avait trouvé dans la boîte aux lettres de son logement sur le site universitaire un tract à caractère raciste et xénophobe.

L'enquête vise des infractions à la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie. Je peux vous dire que le dossier est actuellement à l'information au parquet. Vous savez que je ne suis pas autorisé à communiquer plus d'informations sur un dossier en cours mais, en général – et c'est aussi une question que vous m'avez posée – je peux vous dire que, conformément à la stratégie TER (terrorisme, extrémisme et radicalisation) adoptée en Comité de concertation en septembre 2021, les services de renseignement et de sécurité suivent de près la menace émanant des extrémistes de droite. Les personnes et groupes clé dans ce cadre font également l'objet de consultations régulières au sein des structures existantes de la stratégie TER, les *taskforce* locales et les groupes de travail de l'extrême droite sur la liste OCAM. Il figure pour l'instant à peu près 80 personnes pour cette idéologie de l'extrémisme de droite.

À côté de cela, il y a au sein de chacun des quatorze parquets des magistrats de référence pour la lutte contre le racisme et la discrimination. Il y a également des directives claires et nettes qui ont été données par le Collège des procureurs généraux qui obligent les parquets et les services de police de dresser procès-verbal et donc de réagir de manière judiciaire contre tout acte de racisme.

Vu le contexte actuel de conflit au Moyen-Orient, il est donné la même

racistisches en xenofobe boodschappen. Die schandelijke propaganda vormt een oproep tot haat en geweld. Dat is strafbaar en onaanvaardbaar in onze democratische samenleving. Extreemrechts wint tegenwoordig overal terrein en we moeten alles in het werk stellen om ervoor te zorgen dat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten een einde maken aan die propaganda en de daders voor het gerecht brengen. De regering moet racisme en xenofobie onverdroten bestrijden.

Bevestigt u dat er een onderzoek ingesteld werd? Werden de daders geïdentificeerd? Wat zult u doen om de verspreiding van zulke pamfletten te stoppen? Werd de informatie aan de veiligheidsdiensten overgemaakt? Welke strategie zult u volgen?

07.03 Minister Paul Van Tigchelt: Ik begrijp heel goed dat u verontwaardigd bent. Op 22 september heeft de politie van Ottignies-Louvain-la-Neuve een klacht geregistreerd van een studente die een racistisch en xenofob pamflet in haar brievenbus had gevonden.

Het dossier werd voor onderzoek aan het parket bezorgd. Overeenkomstig de Strategie T.E.R. (terrorisme en extremisme, met inbegrip van het radicaliseringsproces) houden de inlichtingen- en veiligheidsdiensten de dreiging van rechts-extremisten nauwlettend in de gaten. Het gaat over ongeveer 80 aanhangers van die ideologie. Elk parket heeft referentiemagistraten voor racisme- en discriminatiebestrijding. Het College van procureurs-generaal verplicht de parketten en politiediensten ertoe een proces-verbaal op te maken voor elke daad van racisme.

Gezien de huidige context wordt er evenveel gewicht gehecht aan an-

importance aux actes antisémites car c'est le même réseau de magistrats qui doit réagir contre tout acte antisémite.

07.04 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Monsieur le ministre, l'antisémitisme et toutes les formes de racisme sont un fléau pour notre société. Il faut tout mettre en place pour les combattre et couper l'herbe sous le pied de tous ceux qui propagent ces idées nauséabondes dans notre société. Avoir des perspectives et une vision à moyen et à long termes pour éradiquer ce genre d'idées doit être une priorité pour nos services. J'espère que vous prenez cette question très au sérieux, face à la montée de l'extrême droite qui représente un danger dans l'ensemble du continent européen, pour ne pas revivre des moments comme on en a vécus par le passé en conséquence de ces idées nauséabondes.

07.05 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur le ministre, pas plus tard qu'aujourd'hui, on a découvert un os de porc dans un aubus dans une commune bruxelloise, avec l'inscription "cadeau pour les musulmans". Ceci suit toute une série d'autres actes explicitement islamophobes, tout cela après qu'il y ait eu ces tracts nazis qui ciblaient explicitement les Arabes et les noirs. Tout cela est signé, de la même signature: c'est l'extrême droite.

Nos services de renseignements ont identifié une menace d'extrême droite vivace dans notre pays, avec même quelques individus prêts à passer à l'acte. Il faut pouvoir rassurer la population, nos concitoyens de confession musulmane, mais aussi afrodescendants, de la même manière que nous avons marché contre l'antisémitisme.

C'est la raison pour laquelle, monsieur le ministre, il faut redoubler d'efforts pour combattre la haine propagée par ces groupements extrémistes, qui cherchent au fond à créer des tensions dans la société et qui, malheureusement, se nourrissent aussi de certains discours caricaturaux, faits d'amalgames, en provenance de l'étranger. Je pense à la diffusion de certaines émissions, à la tonalité de certains débats en France, qui au quotidien ciblent un certain nombre de minorités, avec des propos tout à fait affligeants et scandaleux.

Monsieur le ministre, il nous faut vraiment redoubler d'efforts. Bien évidemment la mise en œuvre de la loi Moureaux est fondamentale, mais aussi une conscientisation au niveau du parquet pour qu'il n'y ait pas d'impunité, et surtout faire en sorte que nos services de renseignement restent attentifs et concentrés sur la menace que représente l'extrême droite dans notre pays.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Vraag van Sophie De Wit aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De problemen bij de inwerkingtreding van de databank voor vonnissen en arresten" (55039017C)

08 Question de Sophie De Wit à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les problèmes liés à la mise en service de la banque de données des jugements et arrêts" (55039017C)

08.01 Sophie De Wit (N-VA): Mijnheer de minister, mijn vraag dateert van begin september 2023 en handelt over de problematiek van de

tisemitische daden. Het is hetzelfde netwerk van magistraten dat daartegen optreedt.

07.04 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Men moet een dam opwerpen tegen al wie antisemitische en racistische ideeën verspreidt. Een visie op middellange en lange termijn om die ideeën uit te roeien moet een prioriteit zijn voor onze diensten, vooral in de context van de opmars van extreemrechts.

07.05 Ahmed Laaouej (PS): In een bushokje in Brussel werd er een varkensbot teruggevonden met de boodschap dat het een cadeautje was voor de moslims. Dat is het zoveelste incident na een reeks van islamofobe acties en de verspreiding van pamfletten die gericht zijn tegen onze zwarte en Arabische medeburgers. Onze diensten hebben een dreiging geïdentificeerd die afkomstig is uit extreemrechtse hoek, met individuen die bereid zijn om tot actie over te gaan.

Men moet de inspanningen opvoeren tegen deze extremistische groeperingen, die onder meer de mosterd halen bij een bepaald discours en sommige debatten in Frankrijk.

De wet-Moureaux moet ten uitvoer worden gelegd, het parket moet van een en ander bewust worden gemaakt teneinde straffeloosheid te voorkomen en er moet op aangedrongen worden dat onze inlichtingendiensten alert blijven ten aanzien van de dreiging van extreemrechts.

08.01 Sophie De Wit (N-VA): *Quel est l'état d'avancement de la*

databank. Ik verwijs naar de schriftelijk ingediende vraag. De actuele situatie is ondertussen immers veranderd. Ik hoor dat zo meteen graag van u.

base de données des jugements et arrêts?

Mijnheer de minister, op zaterdag 30 september treedt de wet in werking met betrekking tot de databank van vonnissen en arresten. Maar volgens een raadsheer van het Antwerpse Hof van Beroep zou die databank nog niet klaar zijn.

Moest dat effectief het geval zijn, het zou niet de eerste keer zijn dat een digitaliseringsproject binnen justitie vertraging oploopt, maar in dat geval zouden de gevolgen echt wel eens catastrofaal kunnen zijn.

De wet bepaalt immers dat enkel opname van een vonnis of arrest er authenticiteit aan verleent en daardoor dus uitvoerbaar wordt. Ik citeer raadsheer Pierre Thiriar van het Hof van Beroep in een artikel van Doorbraak: "De vonnissen en arresten van alle magistraten moeten van hun eigen IT-systeem aan die databank gelinkt worden. Dat gebeurt vandaag niet. Pas vanaf half oktober zouden eerst de uitspraken van cassatie en in een later stadium geleidelijk die van de hoven van beroep, de rechtbanken van eerste aanleg, vrederechten etcetera aan de databank worden gekoppeld. Zolang een rechterlijke beslissing niet is opgenomen in de databank, is er geen authentiek exemplaar of 'minuut', dus geen wettelijke basis meer om een 'expeditie' voor de uitvoering af te leveren."

Uw kabinet reageerde reeds dat het dat er inderdaad een uitstel is, maar dat de wet toelaat om te werken zoals voorheen. Raadsheer Thiriar benoemt die stelling als onwaar en stelt dat advocaten vanzelfsprekend zullen proberen om de authenticiteit van het vonnis in vraag te stellen om te vermijden dat hun cliënt effectief achter de tralies terecht komt.

Ik heb hierover volgende vragen:

Klopt het dat er effectief vertraging is opgelopen, waardoor de databank niet volledig operationeel is?

Wat zijn volgens u de gevolgen van het feit dat een vonnis of arrest niet opgeladen geraakt in de databank? Is dit een probleem voor de uitvoerbaarheid van het vonnis of arrest?

Is het nodig om de inwerkingtreding uit te stellen om grote problemen te vermijden?

Welke stappen onderneemt u om dit zo snel mogelijk recht te trekken en welke timing voorziet u hiervoor?

08.02 Minister **Paul Van Tigchelt**: Mevrouw de voorzitter, mevrouw De Wit, de ontwikkelingen van de databank JustJudgment en alle achterliggende componenten vormen niet alleen een heel belangrijk, maar ook een heel groot project, zoals u weet, waaraan de verschillende diensten van Justitie het voorbije jaar erg hard hebben gewerkt. Dat heb ik aan den lijve kunnen ondervinden.

Wij plannen fase 1 nog in 2023. Vanaf dan kunnen ofwel vonnissen manueel worden opgeladen ofwel de afschriften van op papier getekende vonnissen worden opgenomen in de databank. De integraties

08.02 **Paul Van Tigchelt**, minister: Le développement de la base de données JustJudgment est un projet de grande ampleur. Sa phase 1, encore prévue en 2023, permettra de télécharger manuellement les jugements ou d'enregistrer dans la base de données les copies de jugements signés sur papier. L'intégration avec

met de bestaande dossierbeheersystemen werden van meet af aan als erg belangrijk beschouwd voor het welslagen van het project. De integraties met de bestaande systemen moeten ervoor zorgen dat vonnissen en hun bijhorende metadata automatisch worden opgeladen in JustJudgment, zodra de vonnissen klaar zijn voor ondertekening. De meeste applicaties zullen dus klaar zijn na de nodige ontwikkelingen en testen tegen begin 2024, gevolgd door een korte periode van ongeveer twee weken operationele testen.

De wet voorziet vandaag in de mogelijkheid om een vonnis in niet-gedematerialiseerde vorm op te stellen wanneer het om technische redenen niet mogelijk is dat digitaal te doen. Dat is conform artikel 782, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek.

Ik nodig u ook uit de bijhorende memorie van toelichting te lezen. De in de memorie aangehaalde voorbeelden zijn immers niet legislatief. De wetgever heeft met andere woorden geen concrete definitie gegeven van wat onder de noemer 'onmogelijkheid' moet worden begrepen. De onmogelijkheid kan met andere woorden ook een praktische en organisatorische oorzaak hebben, wat de voorbije maanden inderdaad het geval was.

De ongerustheid werd geuit, al is me niet bekend door wie, dat een papieren vonnis vanaf 30 september 2023 geen waarde meer zou hebben en dat er bijgevolg ook geen rechtsgeldige afschriften van zouden kunnen worden afgeleverd omdat er geen authentieke bron meer zou zijn voor de papieren vonnissen. Ik kan u zeggen dat die redenering niet correct is. Het nieuw artikel 782, § 4, van het Gerechtelijk Wetboek beschrijft de doelstellingen van het centraal register. Concreet betekent dit dat voor vonnissen die er niet in zijn opgenomen, de minuut nog steeds geldt als authentieke bron. Dat geldt voor vonnissen gewezen vóór 30 september 2023 en geldt ook voor vonnissen gewezen vanaf 30 september 2023 die door een technische of andere onmogelijkheid nog niet in het centraal register werden opgenomen.

Onze conclusie is dat er zich geen probleem voordoet met het opmaken van papieren vonnissen en het afleveren van afschriften en uitgiften van die vonnissen.

08.03 Sophie De Wit (N-VA): Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord.

Vooraf dat laatste is voor mij belangrijk. Mijn collega Van Vaerenbergh volgt de digitalisering op, maar we lazen dat de strafuitvoering in het gedrang kwam en dat triggerde mij natuurlijk. Ik vind het belangrijk om van u te vernemen dat dit niet het geval is, dat afschriften nog altijd via de oude, gebruikelijke weg kunnen worden verkregen. Een raadsheer zei dat advocaten zullen proberen om de authenticiteit van vonnissen in vraag te stellen, om zo te vermijden dat hun cliënt achter de tralies terechtkomt, vandaar mijn bezorgdheid. Ik hoop inderdaad dat dit niet het geval is geweest in die periode dat het nog even anders moet of moest, en dat u inderdaad op dat punt gelijk gekregen hebt. U begrijpt wel dat het onze taak is om u te ondervragen wanneer een systeem wordt ingevoerd dat niet werkt, waardoor de strafuitvoering mogelijk in het gedrang komt.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

les systèmes existants permettra le téléchargement automatique des jugements dans JustJudgment. La plupart des applications seront prêtes d'ici début 2024.

La loi permet de rédiger un jugement sous forme non dématérialisée si, pour des motifs techniques, il est impossible de le faire numériquement. Le législateur n'a pas formulé de définition concrète de ce qu'il convient d'entendre précisément par "impossibilité". Il peut donc également s'agir d'une cause pratique ou organisationnelle, comme au cours des derniers mois.

Il y avait apparemment quelque inquiétude qu'un jugement sur papier n'ait plus aucune valeur à partir du 30 septembre 2023, mais cette crainte est non fondée. Il n'y a aucun problème en ce qui concerne la rédaction des jugements sur papier et la délivrance des copies et des émissions de ces jugements.

08.03 Sophie De Wit (N-VA): C'est évidemment extrêmement important.

09 Questions jointes de

- Nabil Boukili à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le manque de personnel à la prison de Haren" (55039123C)

- Laurence Zanchetta à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le manque de personnel dans la prison de Haren" (55039438C)

09 Samengevoegde vragen van

- Nabil Boukili aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het personeelstekort in de gevangenis van Haren" (55039123C)

- Laurence Zanchetta aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het personeelstekort in de gevangenis van Haren" (55039438C)

09.01 Nabil Boukili (PVDA-PTB): *Monsieur le ministre, alors que le personnel pénitentiaire a déjà mené des actions pendant 48 heures la semaine dernière en raison de la surpopulation carcérale, du manque de personnel et de la charge de travail, il apparaît aujourd'hui que le service psychiatrique de la prison de Haren ne peut toujours pas ouvrir ses portes. Cette situation est due à une pénurie d'infirmiers psychiatriques. Actuellement, 35 postes sont encore vacants. Au total, 76 infirmiers sont encore recherchés.*

Selon les syndicats de la prison, ces postes ne seront pas non plus pourvus de sitôt. La raison principale est le salaire. Dans le secteur privé, les infirmières peuvent gagner plus, tout comme le personnel de sécurité d'ailleurs. Il est donc urgent de garantir de meilleurs salaires et conditions de travail.

Tant qu'il n'y aura pas assez d'infirmiers, la psychiatrie n'ouvrira pas et les internés resteront dans d'autres prisons. Ce qui, à son tour, exerce une forte pression sur ces prisons et leur personnel.

- Vous avez rencontré les syndicats la semaine dernière, qu'en est-il ressorti?

- Quels sont les plans pour remédier à la pénurie de personnel à Haren?

- Quand toutes les unités de Haren seront-elles ouvertes?

09.02 Laurence Zanchetta (PS): *Monsieur le ministre, dans son rapport annuel 2022 paru récemment, le CCSP met en lumière les importantes difficultés de recrutement et de formation du personnel pénitentiaire dans sa globalité. Parmi ces difficultés sont pointés les reports des formations destinées aux nouvelles recrues, ce qui a pour conséquence l'entrée en service de personnel non ou pas suffisamment formé. En outre, le rapport pointe le manque de formation continue des agents pénitentiaires, une fois ces formations initiales terminées.*

Ces difficultés dégradent des conditions de travail des employés au sein des prisons et il en vient difficile de recruter les agents dans ces conditions.

A Haren, la prison souffre d'un manque accru de personnel, en particulier de personnel expérimenté et de personnel infirmier. Les personnes internées demeurent donc pour l'instant à Saint-Gilles dans des conditions dramatiques.

En outre, le modèle de la prison de Haren impliquerait un manque de contact humain avec les détenus. Cette perte de contact encouragerait

09.01 Nabil Boukili (PVDA-PTB): *De psychiatrische afdeling in de gevangenis van Haren kan niet opengaan door een tekort aan psychiatisch verpleegkundigen: er zijn 35 vacatures en er worden 76 verpleegkundigen gezocht. Volgens de vakbonden zullen die betrekkingen niet snel ingevuld raken door de hogere lonen in de privésector. Er moeten dringend betere arbeidsomstandigheden gegarandeerd worden. Zolang de afdeling niet opengaat, staan de andere gevangenissen onder druk.*

Wat heeft uw vergadering met de vakbonden opgeleverd? Wat zijn de plannen om het personeelstekort in Haren te verhelpen? Wanneer zullen alle eenheden open zijn?

09.02 Laurence Zanchetta (PS): *In zijn jaarverslag 2022 brengt de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen (CTRG) de problemen bij de aanwerving en opleiding van het gevangenispersoneel onder de aandacht. Door uitgestelde opleidingen komen nieuwe personeelsleden onbeslagen ten ijs. In het verslag wordt ook op het gebrek aan bijscholing gewezen. Door de verslechtering van de arbeidsomstandigheden wordt het moeilijk om personeel aan te werven.*

De gevangenis van Haren heeft een tekort aan ervaren personeel en verplegend personeel. In Sint-Gillis verblijven de geïnterneerden in erbarmelijke omstandigheden. In

un peu plus de refus de transfert vers Haren. Ces obstacles au recrutement empêcheraient ainsi l'établissement pénitentiaire de proposer des conditions de travail et une détention à la hauteur de ses installations, tant au niveau qualitatif que quantitatif.

Monsieur le ministre, permettez-moi de vous poser les questions suivantes:

Que comptez-vous entreprendre pour remédier à la situation de pénurie tant au niveau du personnel pénitentier que pour celui des infirmiers?

Quel est le taux d'occupation actuel vis-à-vis de la capacité théorique de la prison de Haren? Quelles sont les prochaines échéances de transfert de détenu vers l'établissement? Ces transferts correspondent-ils à la capacité opérationnelle que permet le nombre de personnels actuel?

Quelles mesures allez-vous prendre pour pallier au manque et au retard de formation pour les nouvelles recrues? Quelle formation est actuellement donnée aux nouvelles recrues? La complétion de celle-ci est-elle conditionnelle à l'entrée en service effective du personnel concerné? Quelle partie du cadre de personnel de la prison de Haren est actuellement composée de ces agents recrutés à l'aide de tels contrats?

Quelle formation continue est offerte aux agents en faisant la demande? De telles formations obligatoires existent-elles?

Haren zou het gebrek aan menselijk contact met gedetineerden de weigeringen om overgebracht te worden nog verergeren. De inrichting zou geen werk- en detentieomstandigheden bieden die in overeenstemming zijn met haar voorzieningen.

Wat zult u doen aan het tekort aan gevangenispersoneel en verpleegkundigen? Wat is de huidige bezettingsgraad in de gevangenis van Haren? Welke overbrengingen staan er gepland? Komen deze overeen met de operationele capaciteit van het personeel? Wat zult u doen om de gebrekkige opleiding te compenseren? Is de opleiding van de nieuwe personeelsleden een voorwaarde voor hun indiensttreding? Welk deel van het gevangenispersoneel van Haren wordt op basis van dergelijke contracten aangenomen? Welke bijscholing kunnen de cipiers volgen? Is die bijscholing verplicht?

09.03 Paul Van Tigchelt, ministre: La concertation avec les syndicats se passe de manière constructive. Monsieur Boukili, mon prédécesseur a rencontré les syndicats le 27 septembre et je les ai également rencontrés le 6 novembre pour discuter du problème de la surpopulation. Les conditions de travail difficiles dans la prison ont été expliquées et reconnues au cours de cette concertation. Différentes mesures ont déjà été prises et ont été présentées par mon prédécesseur dans cette commission: personnel, recrutement, formation, gestion de l'agressivité, etc.

Dans les mois à venir, nous continuerons à nous concentrer sur le recrutement et la formation du personnel. Il a été convenu de suivre la situation de près et les syndicats seront tenus informés des progrès réalisés. Une nouvelle concertation est prévue la semaine prochaine.

S'agissant de la deuxième question de M. Boukili et la première question de Mme Zanchetta, ces derniers mois, nous avons mis différentes stratégies en œuvre pour réagir face aux pénuries de personnel. Tout d'abord, nous avons lancé en juillet 2022 le recrutement contractuel accéléré pour les prisons. Cette mesure a duré jusqu'au 30 septembre 2023 et la prison de Haren en a également profité. L'équipe de Haren a été renforcée.

Afin de pouvoir augmenter notre visibilité, une collaboration importante a été mise en place avec notre service *Employer branding*. Des Job Days ont notamment été organisés en collaboration avec Actiris et le VDAB pour toucher des candidats aussi bien en Région de Bruxelles-Capitale qu'en Flandre.

Concernant la prison de Haren, des Jobdays ont été organisés trois

09.03 Minister Paul Van Tigchelt: Het overleg met de vakbonden is constructief. Mijn voorganger heeft de vakbonden op 27 september ontmoet en ik heb op 6 november met de vakbonden gesproken. De moeilijke werkomstandigheden werden erkend. Er werden maatregelen genomen. Wij zullen ons blijven toespitsen op de aanwerving en opleiding van personeel. De vakbonden werden van de vooruitgang op de hoogte gehouden. Volgende week staat er opnieuw overleg gepland.

Wij hebben verschillende strategieën op poten gezet. In de periode van juli 2022 tot september 2023 hebben we een versnelde contractuele aanwerving gelanceerd. Het team in Haren werd versterkt. Om onze zichtbaarheid te verhogen, werd er een samenwerking opgezet met onze dienst *Employer branding*. In Brussel en Vlaanderen werden er samen met Actiris en de VDAB *job days* georganiseerd.

Specifiek voor de gevangenis van

fois la dernière année. En avril 2023, une procédure statutaire a été organisée aussi bien au niveau des assistants de sécurité que des accompagnateurs de détention, et ce au niveau francophone et néerlandophone. Cette procédure a amené un résultat de 80 lauréats.

Actuellement, plusieurs procédures de recrutement sont en cours. La procédure via le *Fast Lane*, une procédure de recrutement accéléré est en cours pour différentes fonctions. Pour la fonction d'assistant de sécurité, les accompagnateurs de détention et assistance sociale francophone, une procédure classique sera organisée parce qu'apparemment, il y a moins de pénurie sur le marché du travail pour les francophones,

Des actions diverses - *employer branding* - sont prises pour promouvoir le recrutement. Je ne veux pas les parcourir en détail.

Spécifiquement pour les équipes de soins, la composition de l'équipe de soins à Haren a été revue. Il sera davantage fait appel à des éducateurs, ce qui pourrait réduire le nombre d'infirmiers psychiatriques. Nous voulons ainsi répondre à la pénurie sur le marché du travail.

Concernant la question de l'attractivité au niveau salarial, un arrêté royal portant octroi d'une allocation aux membres du personnel de l'administration pénitentiaire a été publié le 4 avril 2023. Cette prime est accordée à tous les membres du personnel travaillant à Haren. Les infirmiers peuvent donc également en bénéficier. Actuellement, la prison de Haren dispose d'un effectif de plus de 607 équivalents temps plein sur un cadre de 795 assistants de surveillance. Il y a donc toujours un déficit de 187 équivalents temps plein.

Cela signifie clairement que nous devons poursuivre nos efforts afin de remplir la totalité du cadre. En ce qui concerne la troisième question de M. Boukili, comme mon prédécesseur l'a déjà expliqué devant cette commission, la capacité de la prison de Haren sera progressivement mise en service dès que le personnel nécessaire sera disponible, en d'autres termes, aura été recruté et formé. En fonction de cet état de choses, le déménagement des détenus de Saint-Gilles à Haren sera également programmé. Depuis 2022, nous ne ménages pas nos efforts pour recruter du personnel supplémentaire et nous continuerons à le faire dans les mois à venir. Je veux être honnête avec vous et vous dire que, pour l'ensemble des profils, nous sommes confrontés à un marché du travail qui est assez compliqué à Bruxelles. Si vous avez des suggestions dans ce domaine ou ce contexte, n'hésitez pas à me les faire parvenir.

À la deuxième question de Mme Zanchetta, sur le taux d'occupation actuel eu égard à la capacité, au 8 décembre 2023, la prison de Haren comptait 919 détenus pour une capacité théorique de 957 places. Toutefois, il convient ici de rappeler que l'ouverture de Haren a été mise en œuvre progressivement, liée à l'afflux de personnel à différents postes. L'administration met tout en œuvre pour que la sélection, le recrutement et la formation se déroulent au mieux. Dès que le nombre d'effectifs à Haren le permettra, la population de la prison de Saint-Gilles sera encore réduite et Haren sera remplie au maximum de sa capacité. Dans un premier temps, le transfert de l'annexe psychiatrique sera planifié avant de, finalement, conclure avec la section ouverte située à l'extérieur du périmètre.

Concernant les questions 3 et 4 de Mme Zanchetta, la formation de

Haren werden er vorig jaar drie *job days* georganiseerd. In april 2023 werd er zowel voor de veiligheids-assistenten als voor de detentiebegeleiders en zowel voor Nederlandstaligen als voor Franstaligen een procedure met het oog gericht op een statutaire aanwerving opgestart. Er zijn 80 geslaagde kandidaten.

Voor verschillende functies is er een versnelde aanwervingsprocedure aan de gang. Voor de Franstaligen zal er een traditionele procedure georganiseerd worden, aangezien het personeelstekort daar minder nijpend is. De rekrutering wordt gepromoot via verschillende employerbrandinginitiatieven. Voor de samenstelling van het zorgteam in de gevangenis van Haren zal er meer beroep gedaan worden op opvoeders, waardoor het aantal psychisch verpleegkundigen verminderd zou kunnen worden.

Met betrekking tot de aantrekkelijkheid van het loonpakket wordt er bij koninklijk besluit een premie toegekend aan alle personeelsleden in de gevangenis van Haren.

In Haren zijn er 607 vte's aan de slag, terwijl de personeelsformatie in 795 functies voorziet. Er is dus een tekort van 187 vte's.

Wat de derde vraag van de heer Boukili betreft, zal de capaciteit van de gevangenis van Haren in gebruik genomen worden zodra het benodigde personeel aangeworven en opgeleid is. De verhuizing van de gedetineerden van de gevangenis van Sint-Gillis naar de gevangenis van Haren zal ingepland worden.

Wat de tweede vraag van mevrouw Zanchetta betreft, zaten er op 8 december 2023 919 gedetineerden vast in de gevangenis van Haren. De theoretische capaciteit bedraagt 957 plaatsen. De gevangenis van Haren werd stapsgewijs

base complète compte 40 jours – un module d'introduction de 15 jours, suivi de deux modules de 10 et 15 jours –, puis il y a un autre cycle spécifique pour les assistants de sécurité et les accompagnateurs de détention, respectivement de 15 et 10 jours.

Un plan d'action a été élaboré pour la formation du personnel de la nouvelle prison de Haren, avec des objectifs supplémentaires: résorber le retard accumulé dans le module d'introduction de 15 jours; inviter les nouveaux membres du personnel à suivre le module d'introduction dès que possible après leur entrée en fonction; former les accompagnateurs de détention dans le module spécifique.

geopend in functie van het beschikbare personeel voor verschillende posten. De administratie stelt alles in het werk om de selectie, de rekrutering en de opleiding van het personeel zo goed mogelijk te doen verlopen. Zodra er in Haren voldoende personeelsleden zullen zijn, zal het aantal gevangenen in Sint-Gillis verminderd worden en zal de maximale capaciteit van de gevangenis van Haren benut worden. In een eerste fase zal de overbrenging van de gevangenen in de psychiatrische afdeling gepland worden. De laatste fase is de verhuizing naar de open afdeling buiten de perimeter.

De basisopleiding duurt 40 dagen; een inleidende module van 15 dagen, gevolgd door een module van 25 dagen en een specifieke module voor de veiligheidsassistenten en de detentiebegeleiders.

Er werd een opleidingsplan voor het personeel van de gevangenis van Haren opgesteld. Het is de bedoeling om daarmee de achterstand op het stuk van de inleidende module van 15 dagen weg te werken, om de nieuwe personeelsleden uit te nodigen om de inleidende module zo snel mogelijk te volgen en om de detentiebegeleiders in de ad-hocmodule op te leiden.

09.04 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Monsieur le ministre, merci pour vos réponses. Je rappelle que cette question a été posée il y a un bon moment à votre prédécesseur. Il avait donné une réponse un peu similaire à la vôtre: on est en train de faire ceci et cela, il y a ceci et cela... Mais la situation ne s'est pas améliorée depuis lors.

Les représentants syndicaux et le personnel viennent nous voir, se plaindre, avec des chiffres, des faits, des anecdotes, des exemples, pour nous dire que ça ne va pas. Ils ont raison, ils ont les chiffres de leur côté: il y a 40 agents pour un cadre de 71 au niveau du cadre administratif. L'équipe de direction compte 10 personnes sur 23. Des agressions sont régulièrement commises sur le personnel.

Vous l'avez dit vous-même, 607 sur un cadre de 795 avec un déficit de 187 équivalents temps plein. On sait que quand on recrute, ce sont souvent des contrats Rosetta, c'est-à-dire des agents formés sur le tas. Ce ne sont pas des fonctionnaires statutaires qu'on engage et dans lesquels on va investir, sur lesquels on va miser et par lesquels on va garantir l'emploi, ce qui constituerait un élément d'attractivité. Quand

09.04 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Uw voorganger heeft een gelijkaardig antwoord gegeven, maar de situatie is er niet op verbeterd. De personeelsvertegenwoordigers delen ons mee dat dat niet werkt. Er zijn maar 40 CaLog-personeelsleden, terwijl de vooropgestelde personeelsformatie in 71 medewerkers voorziet. De directie telt 10 leden, terwijl dat er 23 moeten zijn. Het personeel wordt regelmatig aangevallen.

In de gevangenis van Haren zijn er 607 vte's aan de slag, terwijl de volledige personeelsformatie 795 vte's bedraagt; er is een tekort van 187 vte's. Wanneer men aanwerft,

on donne un CDI, quand on est considéré comme statutaire, c'est une garantie d'emploi et c'est donc plus attractif pour les travailleurs mais cela, vous ne le faites pas. Ce sont des contrats Rosetta où l'on se forme sur le tas avec un *turn-over* très important. Du coup, il y a aussi une perte de la compétence avec ce *turn-over*.

Par rapport à la prison même de Haren, aucun espace n'est prévu pour un arrêt de bus de la STIB près de la prison. On n'y a simplement pas pensé quand on a construit la prison. Les gens doivent donc marcher dix à vingt minutes pour rejoindre la prison. Ce sont tous ces détails qui font en sorte que vous ne trouverez pas le personnel nécessaire pour faire le boulot, monsieur le ministre. On vous a dit que l'ouverture de cette prison de Haren s'était faite dans la précipitation et qu'il y avait une volonté de faire du chiffre, d'avancer même si on allait dans un mur. Je ne comprends pas cette logique. Pourquoi n'écoutez-vous pas de manière plus sérieuse? J'espère que vous serez plus attentif que votre prédécesseur à ce que vous disent les gens du terrain, à ce qu'ils avancent comme problèmes. Je pense que si vous répondez à ce qu'ils amènent sur la table, vous n'aurez plus ce genre de questions auxquelles il faut répondre avec des discours qui ont l'air rassurant mais dont on sait qu'ils ne le sont pas et qu'ils ne règlent pas les problèmes. Cela fait quatre ans que je pose ces questions sur les prisons et particulièrement sur celle de Haren.

Malgré tout, le dossier n'avance pas. À un moment donné, il faut revenir sur terre et écouter les gens du terrain!

09.05 Laurence Zanchetta (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie de votre réponse très complète.

Nous connaissons bien la situation dans les prisons, notamment les difficultés de recrutement. J'entends la manifestation d'une véritable volonté et d'une stratégie de votre part. Des actions sont entreprises pour pallier les différents manques, notamment sur le plan du personnel et de son recrutement, ainsi que des carences dans la formation.

Au-delà des arrêts de bus de la STIB et des problèmes de mobilité qui peuvent se présenter, engendrant des difficultés d'embauche, il faut aussi s'intéresser à l'absence de contact avec les détenus de la prison de Haren. D'après votre réponse, j'entends cependant que des formations pourront contribuer à une amélioration de la situation. Je reste donc confiante et ne manquerai pas de revenir vers vous pour obtenir d'autres détails à ce sujet.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Samengevoegde vragen van

- **Katleen Bury aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De problematiek van de deepnudes" (55039229C)**
- **Kris Verduyckx aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "Valse AI-naaktbeelden"**

gaat het niet over statutaire ambtenaren die in dienst komen en in wie men gaat investeren, maar over Rosettacontracten waarbij men al doende leert en waarbij het verloop zeer hoog is, wat leidt tot een verlies aan kennis en ervaring.

Wat de gevangenis van Haren betreft, is er geen ruimte bestemd voor een MIVB-bushalte in de buurt van de gevangenis. Men moet dus tien tot twintig minuten stappen tot aan de gevangenis. Zulke details verklaren waarom u niet het benodigde personeel vindt. De gevangenis werd overhaast in gebruik genomen. Ik hoop dat u meer oor zal hebben voor de geluiden uit het veld en de naar voren gebrachte problemen dan uw voorganger. Ik stel deze vragen over de gevangenis, en in het bijzonder de gevangenis van Haren, nu al vier jaar.

Wij stellen nu al maandenlang vragen over de gevangenis in Haren, maar het dossier schiet niet op.

09.05 Laurence Zanchetta (PS): De situatie in de gevangenis is bekend, met name wat de moeilijkheden op het stuk van de aanwerving betreft. Er wordt actie ondernomen om de diverse tekortkomingen te verhelpen, met name op het vlak van het personeel en de rekrutering ervan, alsook aangaande de opleiding.

Naast de mogelijke mobiliteitsproblemen, moet er ook aandacht zijn voor het gebrek aan contact met de gedetineerden in de gevangenis te Haren. Ik neem er nota van dat de situatie dankzij opleidingen zal kunnen worden verbeterd. Ik zal niet nalaten hierop terug te komen om meer gedetailleerde gegevens te verkrijgen.

(55039801C)

10 Questions jointes de

- Katleen Bury à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le problème des photos "déshabillées" (deepnudes)" (55039229C)
- Kris Verduyckt à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les fausses images de personnes dénudées générées par l'IA" (55039801C)

10.01 **Katleen Bury** (VB): *Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, in het Spaanse stadje Almendralejo is er een smakeloze trend uitgebroken bij jonge tieners. Elf jonge tieners werden er geïdentificeerd als de verspreiders van naaktfoto's van tientallen jonge meisjes uit hun omgeving.*

10.01 **Katleen Bury** (VB): *Un phénomène se manifeste sur tous les réseaux sociaux: des photos de jeunes filles dénudées générées par l'IA sont diffusées.*

Via sociale media gingen er naaktfoto's van de meisjes rond, hoewel ze nooit naaktfoto's van zichzelf hadden gemaakt. Deze naaktfoto's werden geproduceerd door de App Clothoff, ('kleren uit'). Deze app kan via AI een persoon op een foto uitkleden.

Quelles sont les mesures prises pour lutter contre ce phénomène? Quelle est la responsabilité d'entreprises comme Google?

In tegenstelling met Spanje is er bij ons geen lacune in het strafrecht. Voor jongeren vanaf 16 jaar is het doorsturen van deze beelden zonder de toestemming van de persoon strafbaar. Onder de 16 jaar zal het van de jeugdrechter afhangen wat de consequenties zijn.

Sexting is ook bij ons een almaar groter probleem. Childfocus wordt steeds vaker door jongeren zelf gecontacteerd wanneer ze er mee te maken krijgen. Vorig jaar gebeurde dat meer dan 150 keer, of gemiddeld zo'n 3 keer per week. Ook worden de daders en de slachtoffers steeds jonger.

Magistrate Van de Heyning verklaarde dat jongens in chatgroepen tegenwoordig naaktbeelden verzamelen als waren het Pokémonkaarten. Er zijn ook gesloten groepen waar je enkel binnen raakt als je eerst een naaktbeeld van iemand anders post - een systeem dat ook in pedoseksuele chatgroepen wordt toegepast. Er worden soms ook challenges georganiseerd: een bepaalde foto volop becommentariëren en vervolgens naar zoveel mogelijk fora door sturen.

Ook de techbedrijven dragen een grote verantwoordelijkheid. App's die dit mogelijk maken zouden gewoonweg niet mogen bestaan. Zoekmachines zoals Google zou ervoor moeten zorgen dat dergelijke app's onvindbaar zijn.

Heeft u de meest recente cijfers over het aantal aangiftes van deepnudes?

Heeft u weet van dergelijke feiten gelinkt aan een dodelijke afloop?

Kan er eveneens een schatting worden gemaakt van het dark number?

Wat met deepnudes gemaakt door minderjarigen? Kan er meer duidelijkheid komen over een adequate strafmaat? Nu hangt dit af van de bevoegde jeugdrechter. Is het huidige sanctie-arsenaal voldoende? Gaat U hierover in overleg met uw bevoegde collega's van de deelstaten? Wat met eventuele uithandengeving?

Wat met de verantwoordelijkheid van Google en Big Tech? Europa onderneemt stappen. Is dit voldoende? In welk stadium zit dit? Dient Bel-

gië hier niet korter op de bal te spelen? Gaat U hier de nodige initiatieven nemen en zo ja, de welke?

10.02 Kris Verduyckt (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb al vaak vragen gesteld over technologische apps en websites. Ik herinner mij de website PimEyes, met gezichtsherkenning, waar men heel gemakkelijk op basis van een foto iemand terug kan vinden. We hebben een hoorzitting gehad met de Gegevensbeschermingsautoriteit, die mensen hadden van dergelijke websites nog nooit gehoord.

Vandaag gaat het over apps of websites waarmee het heel gemakkelijk is om in een paar klikken een realistische naaktfoto van een persoon te maken. Mijnheer de minister, misschien ligt u daarvan niet wakker en ik lig er eerlijk gezegd ook niet wakker van, maar ik kan mij voorstellen welke impact dat heeft op het leven van een tiener, als dergelijke foto's van hem verspreid worden. Die foto's zien er immers bijzonder realistisch uit.

Kunnen we echt niets doen tegen dergelijke websites? Kunnen we ze verbieden of offline halen?

Mogen we enig heil verwachten van de AI-act die werd goedgekeurd in Europa?

10.03 Minister Paul Van Tigchelt: Mevrouw de voorzitter, collega Bury, u vraagt recente cijfers over het aantal aangiftes. Ik nodig u uit om daarvoor een schriftelijke vraag te stellen. Ik heb geen weet van feiten die gelinkt zijn aan een dodelijke afloop. We kunnen ook geen geloofwaardige of onderbouwde inschatting maken van het *dark number*. Het is niet mogelijk op basis van de recentste veiligheidsmonitor te bepalen hoe groot dat *dark number* is.

Collega Bury, in antwoord op uw vierde vraag, kunnen in het geval van minderjarige daders verschillende maatregelen door de jeugdrechter worden genomen. Ook de regels rond de uithandengeving zijn hier van toepassing. Ik overloop dit niet in extenso, maar het is wel zo dat het College van procureurs-generaal een omzendbrief voorbereidt met betrekking tot alle vormen van cyberpesten, inclusief het online seksueel geweld. Het hoofddoel van die omzendbrief is uiteraard niet alleen om een zekere awareness te creëren, maar ook om de magistraten en politieagenten een aantal handvatten en instrumenten aan te bieden om correct te reageren op basis van de wetgeving die dat mogelijk maakt.

Bewustmaking en preventie zijn daarbij ook essentieel. Preventie moet op maat gemaakt zijn, aangepast aan de leeftijd van de jongeren en moet zich richten tot de jongeren zelf, hun ouders en hun toezichthouders.

Gelukkig zijn er al preventie-initiatieven waarin het aspect van de *deep-nudes* kan worden geïntegreerd. We moeten die initiatieven ondersteunen en uitbreiden. Het belang van een organisatie als Child Focus kan hierin niet genoeg worden benadrukt, want ze maakt van de strijd tegen digitaal seksueel geweld bij minderjarigen een prioriteit en levert daarbij goed werk.

Uw vijfde vraag, mevrouw Bury, en uw tweede vraag, mijnheer Verduyckt, betreffen het bannen van dergelijke websites of apps. Op

10.02 Kris Verduyckt (Vooruit): Des applications ou des sites web permettent de produire une photo de nu réaliste d'une personne en quelques clics.

Pouvons-nous remédier à ce problème? Pouvons-nous placer nos espoirs dans la loi européenne sur l'IA?

10.03 Paul Van Tigchelt, ministre: Dans le cas des délinquants mineurs, le juge de la jeunesse peut prendre diverses mesures. Les règles relatives au dessaisissement s'appliquent également. Le Collège des procureurs généraux a préparé une circulaire sur le cyberharcèlement, y compris la violence sexuelle en ligne. Cette circulaire vise à fournir aux magistrats et aux policiers des outils leur permettant de réagir de façon appropriée en se basant sur la législation existante. La conscientisation et la prévention sont également essentielles.

Nous devrions soutenir et multiplier les initiatives préventives. Child Focus joue un rôle très important à cet égard.

Le 11 mai 2023, la Commission européenne a publié une proposition de règlement du Parlement européen et du Conseil établissant des règles en vue de prévenir et de combattre les abus sexuels sur enfants. Nous poursuivrons ces discussions sous la présidence belge.

Nous avons eu des contacts avec

11 mei publiceerde de Europese Commissie inderdaad een voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de regels ter voorkoming en bestrijding van seksueel misbruik van kinderen. In de volksmond staat die bekend als de Child Sexual Abuse Act (CSA-Act). België heeft altijd zeer actief op een constructieve manier deelgenomen aan de onderhandelingen binnen de werkgroep van de Raad waar dat instrument wordt besproken. Onder het Belgische voorzitterschap dat binnen enkele weken aanvangt, zullen we die besprekingen voortzetten. Ik hoef u niet in detail te vertellen hoe ver die besprekingen zijn gevorderd. Het Europees Parlement heeft een voorstel gedaan.

We hebben daarnaast ook contact gehad met Google en Facebook. Op basis van die gesprekken bleek dat het rechterlijk bevel om beelden te verwijderen, gericht aan onder meer Facebook en Google, niet duidelijk genoeg was opdat zij de nodige stappen kunnen zetten. Artikel 584 van het Gerechtelijk Wetboek hebben we daarom recent aangepast om die rechtspleging in kort geding in geval van niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud te optimaliseren door in te schrijven dat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg zich ervan moet verzekeren dat zijn bevel alle praktische gegevens bevat opdat big tech aan de slag kan gaan met zijn bevel.

Die gegevens kunnen verschillend van aard zijn, afhankelijk van de situatie. Het gaat dan over URL-links naar seksueel getinte inhoud, hashcodes van de beelden, de beelden zelf, contactgegevens van de verzoeker of desgevallend van Child Focus of het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.

In de wetgeving die eind augustus gepubliceerd is, hebben we het toepassingsgebied van de taplijst, artikel 90ter van het Wetboek van strafvordering, uitgebreid naar voyeurisme en niet-consensuele verspreiding. Ook artikel 90quater van het Wetboek van strafvordering is aangepast, in die zin dat de onderzoeksrechter die in spoedeisende gevallen een mondeling bevel tot maatregel bedoeld in artikel 90ter kan geven, dat niet langer binnen de 24 uur moet bevestigen, maar wel zo spoedig als mogelijk. Dat breidt de mogelijkheden van de rechter uit om op een soepele manier te werken.

Kunnen dergelijke illegale websites offline gehaald worden? Domeinen, websites, URL's kunnen worden omgeleid naar de stoppagina van de overheid. Dat kan wanneer de procureur des Konings daarvoor een vordering conform 39bis uitvaardigt. In de meeste vorderingen wordt er gevraagd om een domeinnaam om te leiden. Er zijn parketten, ook in de provincie van de heer Verduyck, die daar nogal actief op werken. Enkel voor de .be-domeinnamen en de .brussels- en .vlaanderen-domeinnamen geldt dat deze effectief kunnen worden verwijderd op basis van een vordering van het parket. In de gevallen dat het niet om een Belgische domeinnaam gaat, is enkel de omleiding naar de stoppagina van de overheid mogelijk.

De eerste vraag van de heer Verduyck betreft het verbieden van dergelijke praktijken. Gedeeltelijke *deepnudes*, dit wil zeggen beelden die gedeeltelijk zijn gemanipuleerd met informaticahulpmiddelen en waarin het slachtoffer ook herkenbaar is, kunnen worden gekwalificeerd als voyeurisme, zegt men mij, aangezien het misdrijf voyeurisme gekoppeld is aan het gebrek aan toestemming van een bepaalde persoon, conform het nieuw seksueel strafrecht. Op voyeurisme staat net als op

Google et Facebook. Une ordonnance judiciaire enjoignant de retirer les images n'est apparemment pas assez claire pour prendre les mesures nécessaires. C'est pourquoi nous avons récemment modifié l'article 584 du Code judiciaire afin d'optimiser la procédure en référé.

Fin août 2023, la législation relative à la liste des écoutes a été étendue au voyeurisme et à la diffusion non consensuelle. En cas d'urgence, le juge d'instruction peut ordonner verbalement de prendre des mesures et cet ordre ne doit plus être confirmé dans les 24 heures.

Les sites web peuvent être déviés vers la page d'arrêt des pouvoirs publics à la demande du procureur du Roi.

Les images de personnes dénudées qui ont été manipulées et permettent de reconnaître la victime peuvent être qualifiées de voyeurisme.

En outre, la distribution sans consentement, dans un but malveillant ou lucratif, de contenus à caractère sexuel est punie, également par des peines d'emprisonnement pouvant aller jusqu'à 5 ans et des amendes pouvant aller jusqu'à 10 000 euros, conformément au nouveau droit pénal sexuel.

Les "deep nudes" – images complètement manipulées à l'aide d'outils informatiques – ne relèvent pas de son champ d'application, mais si elles représentent des mineurs, il s'agit là d'infractions liées à des images d'abus sexuels sur mineurs et le parquet peut en poursuivre les auteurs. Dans tous les cas, ces pratiques sont interdites et peuvent donner lieu à des poursuites.

het zonder toestemming verspreiden van seksueel getinte inhoud een gevangenisstraf tot vijf jaar.

Daarnaast is de niet-consensuele verspreiding met kwaadwillig opzet of met winstbejag van seksueel getinte inhoud strafbaar, ook met gevangenisstraffen tot vijf jaar en boetes tot tienduizend euro. Dat staat allemaal in het nieuw seksueel strafrecht, dat in juni van vorig jaar in werking is getreden. Ik denk dat die wetgeving behoorlijk up-to-date is.

Volledige *deepnudes*, dus beelden die volledig zijn gemanipuleerd met behulp van informaticahulpmiddelen, vallen niet onder deze notie, maar als ze minderjarigen afbeelden, dan vallen ze onder de misdrijven met betrekking tot beelden van seksueel misbruik van minderjarigen en kan er door het parket worden opgetreden en kunnen er verantwoordelijken worden vervolgd.

Sowieso zijn die praktijken verboden. Dat kan leiden tot vergaande gevolgen voor degenen die zich toch schuldig maken aan dergelijke praktijken, want de overtreders kunnen worden vervolgd.

10.04 Katleen Bury (VB): Mijnheer de minister, hartelijk dank voor het zeer uitgebreide antwoord. Het doet mij plezier dat u zich dit aantrekt, net zoals uw voorganger.

Ik wilde hier zeker over zijn, omdat het toch over een jeugdfenomeen gaat. De strafwetgeving werd aangepast en strenger gemaakt. Als het over de uithandengeving gaat, is het sanctiearsenaal bij de bevoegde jeugdrechters momenteel wel voldoende? Gebeurt dat dan ook? U zegt zelf dat *deepnudes* van minderjarigen als seksueel misbruik worden gezien. Uithandengeving lijkt dan relatief eenvoudig en zou relatief snel moeten kunnen gebeuren.

U had het ook over alles wat met preventie te maken heeft. Daar wordt op ingezet, maar heel vaak luidt het preventieadvies: verstuur geen naaktbeelden, pas daar mee op. Dit is echter een andere problematiek, want hier worden foto's van meisjes die niet veel kleren aanhebben bewerkt en verstuurd. Daarvoor een preventiecampagne opzetten is gemakkelijker gezegd dan gedaan, want als meisjes in bikini op een foto staan, dan hebben zij toch niets verkeerd gedaan. Het is toch net iets moeilijker om daarvoor in preventiemaatregelen te voorzien.

Het is goed nieuws dat de onderhandelingen binnen enkele weken zullen worden aangevat, maar het is belangrijk dat er analyses kunnen worden gemaakt. Dergelijke apps zouden niet mogen bestaan. Is het bijvoorbeeld mogelijk dat zoekmachines zoals Google ervoor zorgen dat zoiets onvindbaar is? Er is werk aan de winkel op dat vlak en ik hoop dat u daaraan verder zult werken, samen met uw Europese collega's.

10.05 Kris Verduyckt (Vooruit): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw omstandig en duidelijk antwoord.

We weten allemaal dat dit vroeg of laat voor ongelukken zal zorgen. We zijn allemaal jong geweest en we weten dat jongeren op die leeftijd moeilijk de impact van hun daden kunnen inschatten. Na de eerste krantenartikelen die daarover verschenen zijn of de getuigenissen van een aantal BV's over wat er met hen is gebeurd, zijn misschien nog meer mensen op zoek gegaan naar dit soort websites of apps. Deze

10.04 Katleen Bury (VB): Lorsqu'il s'agit de dessaisissement, l'arsenal de sanctions dont disposent les juges de la jeunesse compétents est-il suffisant? Y ont-ils recours? Dans ce domaine, le conseil préventif de ne pas envoyer d'images de nudité est moins utile, car il s'agit ici de photos prises de filles légèrement vêtues, par exemple lorsqu'elles portent un bikini, qui sont ensuite retouchées et envoyées. Les moteurs de recherche comme Google ne peuvent-ils pas garantir que de telles applications sont introuvables?

10.05 Kris Verduyckt (Vooruit): Les jeunes ne sont pas toujours en mesure d'apprécier l'impact de tels actes. Or, les amendes sont toujours infligées après les faits. Espérons que de nombreux sites web de ce type pourront être redirigés.

regering heeft inderdaad onder andere op het vlak van het seksueel strafrecht bijzonder belangrijke stappen vooruit gezet en heeft de wet aangepast aan onze moderne samenleving. Stevige boetes zijn een goede zaak, maar die komen echter steeds na de feiten.

Volledige *deepnudes* zijn de nieuwste trend. We vermoeden dat ze vooral door jongeren worden gemaakt, maar als ik die BV's hoor getuigen, dan denk ik dat het niet alleen bij jongeren speelt, dus dat is toch iets dat we in de gaten moeten houden.

De omzendbrief 'Awareness bij politieagenten' is heel belangrijk. Het gaat op dat net allemaal zo snel dat het voor hen soms moeilijk te volgen is. Ik wil de procureur des Konings aan de slag zien gaan met die stoppagina. Ik heb mijn tongval proberen verdoezelen, maar dat is blijkbaar niet zo goed gelukt. Het is goed om te horen dat er daarop wordt gereageerd in mijn provincie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 Vraag van Katleen Bury aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De start van het pilootproject Kindbehartiger bij de familierechtbank van Gent" (55039245C)

11 Question de Katleen Bury à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le lancement du projet pilote Kindbehartiger au tribunal de la famille de Gand" (55039245C)

11.01 Katleen Bury (VB): *Naar aanleiding van het onderzoek en de studiedag van het Kinderrechtencommissariaat betreffende het spreekrecht van kinderen bij de familierechter, is de voorbije maanden de interesse gegroeid om meer aandacht te besteden aan de stem en de positie van het kind binnen de familierechtbank.*

Dit naar het voorbeeld van Duitsland (familierechtbank Tempelhof-Kreuzberg, 'Verfahrensbeistand' 'Kinderbeistand') en Nederland ('kindbehartiger'). In deze landen wordt ondersteuning van het kind in een procedure voor de familierechtbank voorzien.

Tijdens de procedure voor de familierechtbank ondersteunt 'de kindbehartiger' kinderen van gescheiden ouders door hen te informeren over hun rechten, de procedure en over de uiteindelijke beslissing. Daarnaast heeft deze oog en oor voor de noden en behoeften van het kind doorheen de procedure door een aanspreekpunt te zijn voor het kind. Als het kind dat wenst, vertolkt 'de kindbehartiger' ook de mening van het kind in de procedure voor de familierechtbank zonder een bijkomende partij te zijn. Deze vertrouwenspersoon kan eveneens aanwezig zijn bij het horen van de kinderen door de familierechter, als het kind zegt daar nood aan te hebben. Aan de hand van specifieke tools gaat hij of zij in gesprek met de minderjarige.

Werd u betrokken bij dit pilootproject?

Wanneer kan de opstart van dit project verwacht worden? Wanneer volgt een evaluatie en zijn er desgevallend plannen voor een verdere uitrol?

Wordt er automatisch beroep gedaan op een 'kindbehartiger' wanneer er kinderen betrokken zijn bij de procedure voor de familierechtbank? Op basis van welke criteria, in welke zaken wordt een 'kindbehartiger' aangesteld? Wat bij scheidingen die enkel via de notaris verlopen of

11.01 Katleen Bury (VB): *Ces derniers mois, l'intérêt croît pour donner plus de poids à la voix et à la position de l'enfant au sein des tribunaux de la famille. En Allemagne et aux Pays-Bas, des projets sont en cours dans le cadre desquels un enfant bénéficie d'un soutien dans les procédures devant le tribunal de la famille. Un projet pilote Kindbehartiger (une personne de confiance qui assiste l'enfant) a également été lancé dans notre pays. Le ministre peut-il commenter ce projet?*

enkel geweten zijn op de gemeente (door een adreswijziging)?

De ondersteuning wordt - in eerste instantie - voorzien door advocaten, gelet op het belang om het verloop van de procedure te kennen. Worden er op langere termijn ook andere hulpverleners voorzien om tegemoet te komen aan de hoge werklast door de vele scheidingen?

Dienen hiervoor opleidingen te worden gevolgd? Welke actoren kunnen voorzien in bovenvermelde opleiding?

Hoe zal dit alles worden gefinancierd? Zowel het pilootproject, de eventuele verdere uitrol als de personen die de taak als 'kindbehartiger' zullen opnemen.

11.02 Minister **Paul Van Tigchelt**: Mevrouw Bury, binnen de familierechtbanken in de afdeling Gent, een mooie stad op 40 kilometer van Antwerpen, wordt een pilootproject ontwikkeld waarin een vertrouwenspersoon zal worden aangesteld om kinderen bij te staan in het kader van een procedure voor de familierechtbank. Dat project is nog pril. De effectieve uitrol ervan is voorzien in de eerste helft van 2024. Het is een lokaal initiatief dat in volle ontwikkeling is.

We hebben contact opgenomen met het College van hoven en rechtbanken en dat zegt mij dat het project is geïnspireerd op de werkwijze in Nederland en Duitsland. In Duitsland noemt men dat de *Verfahrensbeistand* of de *Kinderbeistand* en in Nederland noemt men dat de kindbehartiger. Het project – dat vind ik belangrijk om te benadrukken – sluit naadloos aan bij het wetsontwerp DIGI 1bis dat is ingediend in het Parlement en morgen zal worden toegelicht. Die wijzigingen omvatten met name de mogelijkheid voor een kind om zich te laten vergezellen door een vertrouwenspersoon in de procedures voor de rechter.

11.03 **Katleen Bury** (VB): Mijnheer de minister, ik had wat concrete vragen, terwijl u het heel algemeen hebt gehouden. Het is top dat zoiets als een kindbehartiger al op het niveau van de familierechtbank kan. Nu gaat het over de jeugdrechtbank. Dat is eigenlijk vrij laat, ook als de gemoederen al zeer hoog oplopen. De kindbehartiger zou dus op het niveau van de familierechtbank zijn, maar wat dan bij scheidingen die enkel via de notaris of via de gemeente verlopen? Wat als er daar een kind is dat ook wil worden gehoord? Is daar ook naar gekeken?

Ik heb gelezen dat de kindbehartiger in eerste instantie een advocaat zou zijn. Wordt er daarvoor op langere termijn ook naar andere hulpverleners gekeken? Zijn de opleidingen die daarvoor moeten worden gevolgd, bijkomende opleidingen of kijkt men enkel naar advocaten die nu al in de jeugdrechtbanken kinderen begeleiden? Bij een opleiding hoort natuurlijk ook een financieel plaatje.

Die zaken heb ik niet echt van u gehoord.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11.02 **Paul Van Tigchelt**, ministre: Dans les tribunaux de la famille de la division de Gand, un projet pilote est en cours de développement dans lequel une personne de confiance est désignée pour accompagner les enfants dans le cadre d'une procédure devant le tribunal de la famille. Le déploiement effectif de cette initiative locale est prévu pour le premier semestre 2024. Le projet s'inspire de méthodes de travail utilisées aux Pays-Bas et en Allemagne, et épouse parfaitement le projet de loi DIGI 1bis déposé au Parlement, et qui sera exposé demain. Ces modifications incluent la possibilité pour un enfant d'être accompagné par une personne de confiance devant le ou la juge.

11.03 **Katleen Bury** (VB): Ce "protecteur de l'enfant" agirait donc au niveau du tribunal de la famille, mais quid des séparations qui ne se déroulent que par l'intermédiaire du notaire ou de la commune? Que faire si un enfant veut également y faire entendre sa voix? J'ai lu que le protecteur serait de prime abord un avocat. Fera-t-on éventuellement appel à d'autres intervenants à long terme? Cette tâche nécessitera-t-elle des formations supplémentaires et, le cas échéant, quel en sera le coût?

12 Question de Laurence Zanchetta à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les largages de produits illicites au sein des prisons" (55039284C)

12 Vraag van Laurence Zanchetta aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het overgooien of droppen van verboden spullen in de gevangenissen" (55039284C)

12.01 Laurence Zanchetta (PS): Depuis quelques mois, les syndicats du personnel pénitentiaire alertent sur la fréquence en augmentation des «largages» au sein de nos établissements carcéraux. Ces largages consistent habituellement dans le jet d'objets illicites par-delà les enceintes des prisons, ou des filets quand ils sont présents, mais insuffisamment entretenus. Les derniers mois ont même vu l'utilisation de drones afin de procéder à ces largages par-delà les filets de sécurités installés, et parfois même jusqu'aux cellules des détenus.

On le sait, ces largages représentent le risque que des objets directement dangereux pour le personnel soient introduits dans la prison, comme cela a pu être le cas dans le passé, notamment à Andenne récemment, où une arme à feu avait été introduite.

Ce risque appelle à des mesures rapides, notamment en termes d'adaptation d'infrastructure, d'équipements adaptés et de formation du personnel quant à l'usage de ces éventuels nouveaux dispositifs. Par ailleurs, il revient que la dégradation des filets installés aux enceintes des établissements, comme c'était le cas à Andenne il y a encore quelques semaines est notamment mise en cause dans l'augmentation du nombre de largages réussis.

Monsieur le ministre, confirmez-vous la tendance à l'augmentation de ces largages, notamment à l'aide de drones? S'agit-il d'un phénomène généralisé à toutes les prisons, ou d'une tendance restreinte à certains établissements pénitentiaires?

Des mesures sont-elles à l'étude, en collaboration avec le secrétaire d'État à la Régie des Bâtiments, afin d'adapter l'infrastructure des enceintes et autres dispositifs visant à empêcher ces largages? Les dispositifs existants, tels que les filets et caillebotis font-ils l'objet d'une maintenance suffisante afin de maintenir leur efficacité dans le temps?

De nouvelles méthodes et équipement sont-ils en réflexion afin de permettre de mieux détecter et neutraliser les drones en survol? La porte-parole de l'Administration pénitentiaire rapportait récemment que des tests de nouveaux dispositifs étaient prévus, pouvez-vous nous en dire plus?

12.02 Paul Van Tigchelt, ministre: Chère collègue, en réponse à votre première question, l'administration pénitentiaire constate effectivement une augmentation de l'usage de *unmanned aircraft systems* pour le largage d'objets et de substances. Néanmoins, le largage manuel par jet demeure le plus fréquent. Tous les établissements pénitentiaires sont susceptibles de connaître ce phénomène.

12.01 Laurence Zanchetta (PS): De vakbonden van het gevangenispersoneel waarschuwen voor de toename van het aantal gevallen waarbij spullen over de gevangismuren gegooid of gedropt worden. Men merkt dat drones gebruikt worden om voorwerpen door de mazen van de veiligheidsnetten te droppen, soms zelfs tot in de cellen van gedetineerden.

Door dat overgooien of droppen van spullen bestaat het risico dat voorwerpen die gevaarlijk kunnen zijn voor het personeel in de gevangenis terechtkomen, zoals dat onlangs in Andenne het geval was.

Het is van essentieel belang dat er snel maatregelen worden genomen om de infrastructuur, de uitrusting en de opleiding van het personeel aan te passen. De schade aan veiligheidsnetten wordt immers toegeschreven aan het hogere aantal geslaagde droppings.

Kunt u bevestigen dat er meer voorwerpen over de gevangismuren gegooid of gedropt worden? Is dat een algemeen verschijnsel dat zich in alle gevangenissen voordoet? Worden er, in samenwerking met de staatssecretaris belast met de Regie der Gebouwen, maatregelen onderzocht? Worden de bestaande beveiligingsvoorzieningen voldoende onderhouden? Wordt er overwogen om nieuwe detectiemethoden en -apparatuur in te voeren? De woordvoerder van het gevangeniswezen heeft gezegd dat er nieuwe systemen uitgetest worden. Kunt u daar meer over vertellen?

12.02 Minister Paul Van Tigchelt: Het gevangeniswezen stelt vast dat er meer dan vroeger gebruik gemaakt wordt van *unmanned aircraft systems* voor droppings, maar

J'en viens à vos questions 2 à 5. Les filets délimitant les espaces communs et les grilles des fenêtres des cellules constituent la sécurité de base de nos prisons. Ils empêchent les détenus de recevoir ou de transmettre des objets ou marchandises non autorisés. Malheureusement, les grilles des fenêtres des cellules sont particulièrement susceptibles d'être endommagées. En collaboration avec la Régie des Bâtiments, le service compétent, nous veillons à ce que les grilles endommagées soient régulièrement réparées, mais, compte tenu du fait que nous parlons ici de milliers de cellules, il n'est pas évident de s'assurer que 100 % des caillebotis soient intacts à tout moment.

La direction générale de la sécurité intégrale surveille en permanence le marché des nouvelles technologies de sécurité. Ainsi, un système de détection de drones a récemment été testé dans une prison. Nous n'avons toutefois pas opté pour l'achat ou la poursuite du déploiement de ce système parce qu'il s'est avéré insuffisamment efficace. Tout le monde est encore en train de chercher les meilleurs moyens et instruments contre le *misuse* (le mauvais usage), l'abus de drones.

Au sein du gouvernement, un régime légal a été mis en place pour que le directeur général des établissements pénitentiaires, avec l'accord préalable de l'institut, mette en place un projet pilote visant à neutraliser tout engin sans présence humaine à bord qui se déplace dans l'air, sur ou dans l'eau, ou sur terre, afin de protéger un établissement pénitentiaire, à l'exclusion de ceux situés dans les zones urbaines densément peuplées, et d'y garantir l'ordre et la sécurité.

Il s'agit d'un projet pilote qui permettra de tester l'utilisation d'un "brouillard" – en anglais *jamming* – pour une prison.

Un projet de loi a été approuvé par la commission de l'Économie et de la Protection des consommateurs. Je ne sais pas s'il a déjà été voté.

handmatige droppings met jets komen nog steeds het vaakst voor. Alle gevangenen worden met dit fenomeen geconfronteerd.

De tralies voor de ramen van de cellen kunnen makkelijk beschadigd worden. In samenwerking met de Regie der Gebouwen zorgen we ervoor dat ze regelmatig hersteld worden, maar dat is niet vanzelfsprekend.

De DG Integrale Veiligheid volgt de markt van nieuwe beveiligingstechnologieën. Onlangs werd er een dronedetectiesysteem getest in een gevangenis, maar dat bleek onvoldoende effectief. We zoeken momenteel naar oplossingen.

De regering heeft een wettelijke regeling uitgewerkt zodat de directeurs-generaal van de penitentiare inrichtingen een proefproject kunnen opzetten om alle onbemande tuigen te neutraliseren, behalve in stedelijke gebieden.

Het proefproject zal het mogelijk maken om het gebruik van *jamming* te testen.

De commissie voor Economie heeft een wetsontwerp aangenomen. Ik weet niet of het al ter stemming werd voorgelegd.

12.03 Laurence Zanchetta (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses. Je vois que l'administration pénitentiaire s'adapte à ces nouveaux modes de largage. Je reviendrai vers vous pour savoir si certains établissements pénitentiaires sont plus touchés que d'autres et pour en savoir plus sur ce projet pilote.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: De vragen nrs. 55039319C, 55039336C, 55039337C, 55039338C, 55039339C, 55039340C, 55039341C, 55039352C en 55039353C van mevrouw Dillen worden uitgesteld.

13 Question de Laurence Zanchetta à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Le droit de plainte en prison" (55039439C)

13 Vraag van Laurence Zanchetta aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het klachtrecht in de strafinrichtingen" (55039439C)

13.01 Laurence Zanchetta (PS): Monsieur le ministre, le droit des plaintes des détenus, consacré par la loi, a récemment atteint ses trois années d'instauration. En outre, l'esprit de ce droit s'inscrit dans une

13.01 Laurence Zanchetta (PS): Drie jaar geleden werd er voor de

volonté, non seulement de respect optimal des droits des détenus, mais également de dialogue voire de médiation entre les directions et les individus incarcérés. Ce dialogue doit se faire par l'intermédiaire de la bonne volonté de coopération de toutes les parties concernées.

J'avais déjà attiré votre attention au sein de cette commission sur les difficultés rapportées par la commission de Nivelles face à l'absence de la direction durant les audiences de ces commissions. Le récent rapport du CCSP confirme cette tendance et l'étend même à de nombreuses commissions de surveillance de notre pays. Si vous pointiez la charge de travail et l'envoi d'une défense écrite par la direction afin de justifier cette absence, les conclusions du CCSP semblent aller au-delà de ces considérations.

Dans son rapport, le comité rapporte une posture de ces directions qu'il considère relever d'un manque de volonté de participer pleinement à la mise en oeuvre du droit de plainte. Le rapport évoque même une "politique de la chaise vide".

Le rapport indique en outre que le faible nombre d'audiences dans certaines prisons -Arlon, Mons, Namur, Nivelles, Païfve – semble incohérent avec une charge de travail trop élevée qui ne pourrait permettre aux directions de s'y rendre.

Monsieur le ministre, permettez-moi de vous poser les questions suivantes:

Actuellement, avez-vous des données chiffrées en ce qui concerne le taux de présence des directions aux audiences des commissions de plainte?

Avez-vous eu récemment l'occasion de vous entretenir avec les acteurs de terrain, en ce qui concerne leur posture vis-à-vis des mécanismes du droit de plainte? Si oui, quels sont les retours des directions à ce sujet?

Ces acteurs ont-ils l'occasion de porter à votre connaissance des griefs vis-à-vis de ces procédures? Le cas échéant, quels ont été leur teneur et quelles réponses peuvent-elles y être apportées, notamment en ce qui concerne la charge de travail de ces directions?

13.02 Paul Van Tigchelt, ministre: Madame la présidente, chère collègue, en termes de présence des directeurs à l'audience de la Commission des plaintes, je dois souligner que cette présence n'est pas obligatoire. La Commission des plaintes dispose de tous les éléments pour prendre sa décision, le directeur devant systématiquement communiquer par écrit les informations et observations qu'il juge utiles. Dès lors, la direction préfère régulièrement se contenter de ces réactions par écrit et de ne pas assister personnellement à l'audience. Dans certains cas, les directeurs concernés y participent toutefois. Certains établissements assurent également une présence de la direction, mais sans nécessairement que ce soit le directeur directement concerné par la décision qui soit présent.

De façon générale, les retours que je reçois du terrain sont plutôt négatifs, les directeurs ne comprenant pas toujours le bien fondé de certaines décisions. Les directeurs considèrent surtout que la procédure leur coûte un temps précieux. Ils souhaitent plutôt consacrer ce temps à d'autres tâches et à lire le rapport 2022 du Conseil central de surveillance pénitentiaire. Les chiffres évoqués me font penser qu'ils n'ont pas tout à fait tort puisque les dossiers concernant des plaintes irrece-

gevangen en een klachtrecht ingevoerd. Met dat recht wilde men streven naar dialoog en bemiddeling tussen directies en gedetineerden dankzij de goede wil tot samenwerking van alle betrokkenen. De commissie te Nijvel deelt mee dat de directie tijdens de zittingen van die commissies niet aanwezig is. In het verslag van de CTRG wordt die trend bevestigd voor heel wat commissies van toezicht. De CTRG hekelt het gebrek aan bereidheid van de directies om aan de uitvoering van het klachtrecht mee te werken en gewaagt van een politiek van de lege stoel. In bepaalde gevangenissen is het aantal zittingen gering. De werkdruk voor de directies kan dus geen geldige reden zijn.

Weet u hoe vaak de directies aanwezig zijn bij de zittingen van de klachtencommissies? Hebt u bij de actoren in het veld hun houding ten aanzien van het klachtrecht aangekaart? Zijn ze ontevreden over bepaalde aspecten van de procedures? Welke antwoorden kunnen er geboden worden, meer bepaald met betrekking tot de werkdruk voor de directies?

13.02 Minister Paul Van Tigchelt: De aanwezigheid van de directeurs op de zitting van de klachtencommissie is niet verplicht. Ze moeten de informatie meedelen die volgens hen nuttig is, zodat de commissie zich kan uitspreken. De directies reageren vaak liever schriftelijk, maar sommige nemen aan de zitting deel of zorgen ervoor dat ze vertegenwoordigd zijn.

De reacties uit het veld zijn eerder negatief. De directeur begrijpt bepaalde beslissingen niet en vindt dat de procedure kostbare tijd in beslag neemt. Uit het verslag 2022 van de CTRG blijkt dat 70 % van de behandelde dossiers over onontvankelijke of ongegronde klachten

vables et des plaintes non fondées représentent au total 70 % des dossiers traités.

Le droit de plainte est encore assez récent. Les différents acteurs concernés doivent encore s'accoutumer à cette nécessaire réalité. Je suis intimement convaincu de la nécessité de ce droit de plainte. Or, j'entends également les directeurs et l'administration qui émettent parfois de sérieuses réserves sur les décisions prises. Afin que les choses évoluent au mieux, il faut que la Commission des plaintes prenne suffisamment en compte les réalités du fonctionnement concret des établissements pénitentiaires qui implique que la direction reste en mesure de gérer la prison et de prendre les décisions qui s'imposent. Les deux parties devront donc converger.

13.03 Laurence Zanchetta (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitster**: De vragen nrs. 55039440C, 55039685C, 55039686C, 55039687C, 55040150C en 55040309C van mijnheer Aouasti worden omgezet in schriftelijke vragen. De interpellatie van mevrouw Dillen werd ingetrokken.

14 Questions jointes de

- **Patrick Prévot à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord)** sur "La lutte contre l'hépatite C dans les prisons du Royaume" (55039702C)

- **Claire Hugon à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord)** sur "L'éradication de l'hépatite C à l'horizon 2030 et les mesures auprès de la population carcérale" (55040062C)

14 Samengevoegde vragen van

- **Patrick Prévot aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee)** over "De strijd tegen hepatitis C in de Belgische gevangenen" (55039702C)

- **Claire Hugon aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee)** over "De uitroeiing van hepatitis C tegen 2030 en de desbetreffende maatregelen bij de gevangenispopulatie" (55040062C)

14.01 Claire Hugon (Ecolo-Groen): *Monsieur le ministre, en 2016, la Belgique, aux côtés de nombreux autres pays, s'est engagée à rencontrer l'objectif fixé par l'OMS et à éliminer l'hépatite C sur son territoire à l'horizon 2030. Dans notre pays, les traitements contre le VHC existent et sont efficaces. Pour autant, atteindre cet objectif ne paraît possible que si toutes les populations à risques sont prises en charge. À cet égard, la population carcérale constitue un groupe cible particulièrement important.*

L'an dernier, la coalition belge contre le VHC demandait ainsi aux autorités publiques d'accorder une attention particulière envers les personnes détenues, un groupe "presque 7 fois plus touché que l'ensemble de la population". Outre la vulnérabilité des personnes arrivant en prison, l'on sait que milieu carcéral, où les conditions d'hygiène sont mauvaises, où le partage de matériel est monnaie courante et où l'usage de stupéfiants est fortement répandu, constitue un milieu particulièrement à risque pour la transmission. Le temps de la détention pourrait justement être mis à profit pour détecter, traiter et de manière générale mettre en œuvre une approche basée sur la prévention et la réduction des risques.

Monsieur le ministre, voici mes questions: Un dépistage systématique de l'hépatite C est-il organisé lors de l'arrivée en prison? Le cas

gaat. Het beklagrecht werd recentelijk ingevoerd, dus de actoren moeten er nog aan wennen. Ik ben overtuigd van de noodzaak ervan, maar begrijp dat men tegenwerpingen maakt. De klachtencommissie zou meer rekening moeten houden met de werking van de penitentiaire inrichtingen. Beide partijen zullen nader tot elkaar moeten komen.

14.01 Claire Hugon (Ecolo-Groen): *Samen met andere landen heeft België zich ertoe verbonden om hepatitis C uit te roeien tegen 2030. Ook al beschikken we over efficiënte behandelingen, we kunnen die doelstelling enkel bereiken als alle risicogroepen gevaccineerd worden. De gevangenispopulatie is een zeer belangrijke doelgroep.*

In 2022 vroeg de Belgische HCV-coalitie aan de overheid om bijzondere aandacht te besteden aan de gedetineerden, een groep die bijna zeven keer meer getroffen wordt dan de volledige bevolking. Gevangenen zijn risicolocaties, aangezien ze gekenmerkt worden door slechte hygiënische omstandigheden en een wijdverbreid drugsgebruik. Tijdens de detentieperiode

échéant, un nouveau dépistage est-il organisé lors des transferts subséquents entre établissements pénitentiaires? Si un détenu sait en arrivant qu'il est porteur du virus, ou s'il est testé positif à son arrivée ou plus tard, comment est organisé le traitement? L'accès au traitement est-il identique à ce qui est possible à l'extérieur, selon le principe d'égalité des soins, ou des conditions d'accès supplémentaires sont-elles posées? Un traitement entamé à l'extérieur peut-il être terminé à l'intérieur, et vice-versa, selon le principe de la continuité des soins? Quelles politiques de prévention et de réduction des risques sont actuellement mises en place dans les établissements pénitentiaires pour diminuer la circulation du virus?

kan de ziekte gedetecteerd en behandeld worden en kan er een aanpak voor risicobeperking ingevoerd worden.

Worden nieuwe gevangenen systematisch op hepatitis C gescreend? Wordt die screening herhaald als ze naar een andere inrichting overgebracht worden? Hoe wordt de behandeling georganiseerd voor gedetineerden die weten dat ze met het virus besmet zijn of die, bij aankomst in de gevangenis of nadien, positief testen? Heeft men evenveel toegang tot een behandeling als buiten de gevangenis muren of worden er bijkomende voorwaarden gesteld? Kan een behandeling die extra muros opgestart werd in de gevangenis voortgezet worden, en omgekeerd? Welk beleid inzake preventie en risicobeperking wordt er in de gevangenissen gevoerd?

14.02 Paul Van Tigchelt, ministre: Chère collègue, les patients entrants ou non doivent toujours avoir la possibilité de se soumettre à des tests hépatite B et C. Cette possibilité doit faire l'objet d'une communication active. Si l'intéressé s'est soumis récemment aux examens au sein de l'établissement pénitentiaire, les résultats de ces examens peuvent être demandés et, si besoin, le service Soins de santé peut demander des examens complémentaires.

Le dépistage peut s'effectuer par prélèvement sanguin ou test rapide déterminant les anticorps ou antigènes. Avec la procédure 7, *Hépatite virale en milieu pénitentiaire*, nous entendons structurer et optimiser la détection avec limitation des transferts de patients, le diagnostic et le traitement de l'hépatite virale au sein du service Soins de santé des établissements pénitentiaires, et ce, conformément au principe d'équivalence.

Cette procédure comporte différentes parties. La première, *Mise en œuvre dans l'établissement pénitentiaire local*, est la détection et la notification; la deuxième concerne l'orientation et la troisième traite de la post-cure dans le service Soins de santé local.

Pour ce qui est du traitement, il est demandé au greffe quelle est la date de libération la plus proche possible et celle-ci est notée dans le dossier médical électronique. Le traitement peut débuter après le dépistage et le diagnostic si le patient reste encore trois mois au moins en détention, ceci pour s'assurer qu'il reçoive l'entièreté du traitement. L'option du service médical pénitentiaire de ne commencer le traitement que s'il est certain que le détenu restera en détention pendant toute la durée du traitement a été prise à l'époque pour vérifier la prise correcte et complète du traitement qui est d'ailleurs coûteux, comme vous le savez. De nouvelles molécules et une offre élargie de suivi font que ce critère sera revu lors de la révision de la procédure dans la

14.02 Minister Paul Van Tigchelt: Patiënten moeten steeds de mogelijkheid hebben om zich op hepatitis B en C te laten testen, of ze nu al dan niet pas in de gevangenis beland zijn. Over die mogelijkheid moet er ook gecommuniceerd worden. Indien de betrokkene zich recent in de gevangenis heeft laten onderzoeken, kunnen de resultaten opgevraagd worden en indien nodig kan de Dienst Gezondheidszorg van de Gevangenissen (DGZG) bijkomende onderzoeken vragen.

De screening kan gebeuren op basis van een bloedstaal of met een sneltest op antilichamen. Met procedure 7 betreffende virale hepatitis in de gevangenissen optimaliseren we de screening met beperking van de overbrengingen van patiënten, de diagnose en de behandeling van hepatitis in de DGZG, overeenkomstig het gelijkwaardigheidsprincipe.

De eerste fase van die procedure (uitvoering in de lokale penitentiaire inrichting) betreft de screening

première moitié de l'année prochaine.

L'accès au traitement n'est pas tout à fait le même en prison qu'en dehors. Ces traitements ne peuvent pas être interrompus. C'est la raison pour laquelle nous prenons en compte la durée de la peine et la possibilité de prendre les contacts nécessaires pendant la détention pour assurer la continuité en cas d'octroi de modalités ou de sortie de prison.

Enfin, du matériel d'information (dépliants, vidéos, affiches) sur la prévention, la détection et le traitement sera bientôt mis à notre disposition par les fabricants. Sur la base de ces informations, nous convoquerons dès l'année prochaine les détenus pour un entretien complémentaire afin de leur proposer un test sanguin.

en de kennisgeving; de tweede betreft de doorverwijzing en de derde de nazorg in de DGZG.

De behandeling kan na de screening en de diagnose starten indien de patiënt nog minstens drie maanden in de gevangenis blijft, om te garanderen dat de behandeling voleindigd kan worden. De DGZG heeft ervoor gekozen om de behandeling enkel te starten indien het zeker is dat de gedetineerde gedurende de hele behandelingsduur in de gevangenis blijft, gelet op de hoge prijs van die behandeling.

Gelet op de nieuwe moleculen en het verruimde aanbod inzake follow-up zal dat criterium in het eerste semester van 2024 herzien worden.

Aangezien een behandeling niet onderbroken mag worden, houden we rekening met de duur van de straf en worden er tijdens de detentieperiode contacten gelegd om ervoor te zorgen dat de behandeling ononderbroken voortgezet wordt wanneer de gedetineerde de gevangenis mag verlaten.

Zodra het informatiemateriaal beschikbaar is, zullen we de gedetineerden uitnodigen voor een gesprek en een bloedtest.

14.03 Claire Hugon (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, je vous remercie pour ces éléments de réponse.

L'Organisation mondiale de la Santé nous communique son inquiétude sur la capacité de la Belgique à rencontrer l'objectif d'éradication de l'hépatite C en 2030. On sait que les détenus constituent un groupe très important en la matière.

La procédure sera revue prochainement. Puis-je dès lors suggérer que ce délai de présence au sein de l'établissement pendant toute la durée du traitement puisse être sujet à révision? La conséquence est l'exclusion de toutes les personnes prévenues, puisqu'on n'est jamais sûr qu'elles resteront au moins trois mois, vu la révision mensuelle ou bimensuelle de leur statut en détention préventive. Plus d'un tiers des personnes en prison n'auront jamais accès au traitement.

Cette contrainte ne découle pas d'une considération médicale. Je vous encourage vraiment à revoir ce critère-là, qui me paraît problématique

14.03 Claire Hugon (Ecolo-Groen): De WHO is er niet gerust op dat België hepatitis C zal kunnen uitroeien tegen 2030. Gedetineerden spelen in dat opzicht een belangrijke rol.

Kan de termijn herzien worden binnen welke de gedetineerde nog in de gevangenis moet zitten om de hele behandeling te ondergaan?

Alle verdachten, van wie het niet zeker is dat ze minstens drie maanden in de gevangenis zullen blijven, worden zo immers van behandeling uitgesloten.

Die verplichting is niet ingegeven

pour prendre en charge le plus de personnes possibles. Les organisations de terrain rapportent, à propos du refus de certains détenus de faire l'objet d'un test de dépistage, que cela peut provenir d'un manque d'informations ou d'une crainte de stigmatisation. Des moyens supplémentaires peuvent être mis en œuvre à cet égard. Vous mentionnez du matériel d'information, mais il faut aussi prévoir un contact avec les détenus pour répondre à leurs interrogations et à leurs craintes, pour qu'ils comprennent l'intérêt de se soumettre à un tel test.

On me rapporte qu'il est aussi demandé aux détenus, pour avoir accès au traitement, qu'ils ne soient ni alcooliques, ni toxicomanes. Comme vous n'en avez pas parlé, je ne sais pas si c'est avéré. Mais, si c'est le cas, cela me semble également problématique, et ce pourrait être sujet à révision étant donné que des recommandations internationales demandent expressément de traiter les personnes consommatrices de drogue, puisqu'elles sont particulièrement à risques vu leurs pratiques.

Dans le matériel que vous mentionnez, il me paraît très important que le niveau de littératie des détenus soit pris en considération et qu'on se mette à leur niveau.

Concernant la réduction des risques, je sais que ce principe n'est pas souvent mis en œuvre en prison, voire peut-être pas du tout. Mais j'ai encore assisté à un débat il y a deux semaines lors duquel les praticiens de la santé et les praticiens de terrain insistaient sur le fait que c'était fondamental pour arriver à rencontrer les objectifs sanitaires et prendre en charge correctement l'enjeu du virus de l'hépatite C en Belgique.

Voilà des éléments supplémentaires pour cette révision de la procédure.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Ik zet mijn vraag nr. 55039751C om in een schriftelijke vraag, mijnheer de minister. We hebben daar vorige week nog over gediscussieerd. Toen bleef een aantal vragen onbeantwoord, dus ik kijk uit naar uw schriftelijk antwoord. Ik vermoed dat we het hierover binnenkort terug zullen hebben.

Vraag nr. 55039772C en vraag nr. 55039773C van mevrouw Dillen worden uitgesteld. De samengevoegde vragen nr. 55039866C van mevrouw Marghem en nr. 55039868C van mevrouw Dillen worden uitgesteld. Vraag nr. 55039954C en vraag nr. 55040259C van mevrouw Marghem worden omgezet in schriftelijke vragen.

15 Vraag van Kris Verduyckt aan Paul Van Tigchelt (VEM Justitie en Noordzee) over "De verspreiding van beelden van de slachtoffers van de aanslag" (55039870C)

15 Question de Kris Verduyckt à Paul Van Tigchelt (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La diffusion d'images des victimes de l'attentat" (55039870C)

15.01 Kris Verduyckt (Vooruit): Mijnheer de minister, mijn vraag betreft morbide voyeurisme. Ik wil dat graag even toelichten. Nog tijdens de nacht die volgde op de aanslagen in Brussel kreeg ik via WhatsApp een close-upfoto van een slachtoffer en een filmpje waarop ik heel goed kon zien dat een ander slachtoffer gereanimeerd werd. Die beelden, die van vlakbij werden genomen, kwamen binnen. Ik vind dat is verwerpelijk. U vindt dat wellicht ook.

Ik heb drie jaar geleden een wetsvoorstel ingediend om dat soort zaken

door medische overwegingen. Ik roep u ertoe op om dat criterium te herzien, want het verhindert dat zo veel mogelijk personen behandeld worden. Volgens organisaties in het veld weigeren sommige gevangenen de screening omdat ze onvoldoende geïnformeerd zijn of vrezen dat ze gestigmatiseerd zullen worden. U verwijst naar informatiemateriaal, maar om de gevangenen het belang van de test uit te leggen, is persoonlijk contact vereist.

Ik heb vernomen dat ook gevangenen die niet verslaafd zijn aan alcohol of drugs, toegang hebben tot de behandeling. Volgens de internationale aanbevelingen moeten echter vooral druggebruikers behandeld worden, want die lopen een bijzonder risico. In de gevangenis wordt er weinig risicobeperking toegepast, terwijl dat volgens de artsen van essentieel belang is voor een correcte behandeling van hepatitis C.

15.01 Kris Verduyckt (Vooruit): La nuit même du récent attentat à Bruxelles, j'ai reçu via WhatsApp un gros plan d'une victime ainsi qu'une vidéo dans laquelle je pouvais très bien voir que l'autre victime était réanimée. Il s'agit d'un phénomène abject de voyeurisme morbide. Il y a trois ans, lorsque j'ai

aan te pakken. Er is mij toen geduld gevraagd, aangezien het strafwetboek herzien zou worden en dat ongetwijfeld opgenomen zou worden. In wat vandaag voorligt voor het strafwetboek is dit ergens terechtgekomen in een memorie van toelichting onder niet-naleving van een bevel tot hulpverlening, met heel wat twijfelwoorden erbij. Van iemand die dat doet, zou eigenlijk gezegd kunnen worden dat die het slachtoffer op dat moment niet helpt. Het zou ook lijkschennis kunnen zijn. Het zou ook kunnen dat men iemand anders een trauma of psychisch schadelijke gevolgen toebrengt.

'Zou' wordt heel vaak gebruikt, maar eigenlijk is dat net jammer. Daarom ben ik net ontgoocheld. De bedoeling van mijn wetsvoorstel was om heel duidelijk in de wet te zeggen dat we dit niet pikken, om aan de rechter heel duidelijk mee te geven dat dit soort gedrag bestraft moet worden. U zou kunnen zeggen dat dit naïef is, maar ik heb mij gewoon gebaseerd op wat er in Duitsland bestaat. In Duitsland zijn de regels heel simpel. Als u een foto of een filmpje maakt van een kwetsbaar persoon of daar beelden van verspreidt, dan bent u strafbaar. In Duitsland is een kwetsbaar persoon iemand die een ongeval heeft gehad, maar dat kan ook een dronken persoon zijn of iemand die onder invloed is van drugs. Dat is duidelijk en daar wordt niet rond de pot gedraaid.

Ik ben ontgoocheld omdat uw voorganger, de heer Van Quickenborne, in reactie op een kijkfile na een zwaar ongeval zei dat daar duidelijke sancties voor moesten komen. Ik had dus echt verwacht dat die duidelijkheid in het voorstel voor het strafwetboek zou staan. Als ik spreek met hulpverleners, met ambulanciers, met brandweermannen, zeggen zij dat dit vandaag de realiteit is. Als zij op de plaats van een ongeval aankomen, is de smartphone aanwezig en zien zij dat er beelden gemaakt worden. Ik hoop echt dat u toch nog eens nadenkt of we toch niet die duidelijkheid in het strafwetboek kunnen bieden. Er zijn al vreselijke gevallen van morbide voyeurisme gekend en er zullen er ongetwijfeld nog komen.

15.02 Minister **Paul Van Tigchelt**: Mijnheer Verduyck, ik hoop dat ik uw ontgoocheling een beetje kan nuanceren met mijn antwoord. Zowel de administratie als de expertencommissie van het strafwetboek, bestaande uit mevrouw Rozie, de heer De Herdt en de heer Vandermeersch, hebben uw wetsvoorstel geanalyseerd. Dankzij uw voorstel wordt in de memorie van toelichting, waarnaar u verwijst, verduidelijkt dat er geen extra afzonderlijke nieuwe strafbaarstelling nodig is, aangezien er al twee strafbaarstellingen bestaan, waaronder dit pijnlijke fenomeen kan vallen.

Indien het om gewonde slachtoffers gaat, is dat ten eerste het vervaardigen of het verspreiden van inhoud van extreem gewelddadige aard – een misdrijf dat is ingevoegd dankzij het nieuw seksueel strafrecht.

Ten tweede, wanneer men foto's neemt van slachtoffers, maken deze personen zich ook schuldig of kunnen zij zich schuldig maken aan het bestaande misdrijf schuldig verzuim. In het nieuwe strafwetboek heet dat trouwens het niet-naleven van hulp verlenen. Bij de bespreking van het strafwetboek hebben we al vaak uiteengezet dat de experts die betrokken waren bij de opstelling van het nieuwe strafwetboek, oordelen dat een wildgroei aan afzonderlijke strafbaarstellingen voor specifieke casussen suboptimaal is en dat we dat het best vermijden. Er komt dus het best geen cumul van strafbaarstelling op strafbaarstelling

déposé une proposition de loi suivant l'exemple allemand et tendant à rendre punissables de tels faits, on m'a demandé d'être patient parce que le Code pénal allait être révisé et qu'une telle disposition y figurerait assurément. Or, dans le texte actuel, ce principe se retrouve quelque part dans l'exposé des motifs, sous la rubrique "non-respect d'un ordre de porter secours", et ce en termes voilés. Le ministre est-il disposé à encore modifier ce texte, le cas échéant?

15.02 **Paul Van Tigchelt**, ministre: L'administration ainsi que la commission d'experts de réforme du Code pénal ont analysé cette proposition de loi. L'exposé des motifs précise qu'une infraction pénale supplémentaire est superflue, puisqu'il existe déjà deux articles pouvant incriminer ce phénomène douloureux. S'il s'agit de photos de victimes blessées, on peut invoquer, d'une part, la production ou la diffusion de contenus d'une extrême violence et, d'autre part, l'abstention coupable s'agissant de l'auteur des photos des victimes.

Les experts qui ont coopéré au nouveau Code pénal ont souligné à plusieurs reprises qu'il n'était pas souhaitable de multiplier les infractions pénales. Pour les victimes dé-

op strafbaarstelling als bepaalde gedragingen toch al strafbaar zijn via andere misdrijven, andere strafbaarstellingen.

Voor overleden slachtoffers hebben de experts zich deels gebaseerd op uw wetsvoorstel en het Duitse voorstel, waarnaar u verwijst, om ook de oplossing voor dodelijke slachtoffers te incorporeren in ons strafwetboek, rekening houdend met de bestaande misdrijven grafschennis en de brede invulling ervan dankzij de rechtspraak. Het nieuwe strafwetboek heeft daaraan het misdrijf lijkschennis toegevoegd om ervoor te zorgen dat ook het maken en verspreiden van beelden van dode slachtoffers strafbaar kan zijn indien de gedraging van die aard is dat de nagedachtenis van de overledene werd beledigd of gekwetst, en dat naar het Franse voorbeeld waarin er ook wordt teruggevallen op al bestaande strafbepalingen en waar ze het misdrijf lijkschennis al kennen.

Er was ook nog een menselijk argument, dat ertoe heeft geleid dat we ons baseren op bestaande strafbaarstellingen en er niet voor hebben geopteerd om een afzonderlijke bestraffing voor het maken en verspreiden van beeldmateriaal van gewonde en overleden slachtoffers in het leven te roepen. Dat menselijk argument is het volgende. We willen vermijden dat personen die foto's nemen van een ongeval met het oog op het bieden van hulp of het verzamelen van bewijsmateriaal dit in de toekomst niet meer zouden durven te doen, omdat ze onvoldoende op de hoogte zijn van het strafrecht waarin uiteraard sprake van kwaadwillige intentie moet zijn, alvorens het moreel element van het misdrijf vervuld zal zijn. Deze nuance zou verloren kunnen gaan bij het brede publiek, wat we absoluut wilden vermijden.

Het argument is wat het is, maar we zien tot wat desinformatie, fake news en misinformatie op sociale media kunnen leiden. Dat hebben we willen vermijden.

15.03 Kris Verduyckt (Vooruit): Mijnheer de minister, wie ben ik om experts tegen te spreken, maar als iemand een filmpje maakt van een Zweeds slachtoffer dat wordt gereanimeerd, dan vraag ik mij toch af hoe dat schuldig verzuim kan zijn. Ik begrijp dat de experts wildgroei in ons wetboek willen vermijden, maar dat leidt tot situaties die we kennen uit het verleden.

Ik geef het voorbeeld van een Gentse moeder. Het laatste beeld dat zij zag, is een foto van haar verongelukte zoon, gemaakt door vrienden van de zoon. Die mensen werden veroordeeld op basis van de privacyregels. Ik heb het gevoel dat de rechters zitten te grasduinen in het wetboek om te zien hoe ze die mensen kunnen straffen.

Mijn voorstel was niet lang. Het had het voordeel van de duidelijkheid. Ik heb nog altijd het gevoel dat we het nu een beetje overlaten aan de interpretatie van de rechter. Ik blijf dat jammer vinden.

U verwijst naar een menselijk argument. In Duitsland is men daarover zeer duidelijk. Ik heb nog geen enkel geval tegengekomen waarin beelden van een dodelijk slachtoffer tot bewijslast kunnen bijdragen. Ik heb van hulpverleners wel gehoord dat men soms vraagt om complexe breuken te fotograferen, om het ziekenhuis al te kunnen verwittigen. Daarvoor zou men in een uitzondering kunnen voorzien. Ik denk dat men daar in Duitsland heel duidelijk over is. Het menselijk argument heeft daar blijkbaar niet gespeeld en het is ook geen probleem daar.

cédées, les experts se sont en partie fondés sur la proposition de loi de M. Verduyckt et sur l'exemple allemand. L'infraction de violation de l'intégrité d'un cadavre a été ajoutée dans le nouveau Code pénal afin qu'à l'instar de la France, la production et la diffusion d'images de victimes décédées soient également punissables.

Un argument humain est également entré en ligne de compte. Nous souhaitons éviter que les personnes qui prennent des photos lors d'un accident pour apporter de l'aide ou collecter des éléments de preuve n'osent plus le faire à l'avenir parce qu'elles ne connaissent pas suffisamment le droit pénal.

15.03 Kris Verduyckt (Vooruit): Je comprends l'argument relatif à la prolifération des pénalisations, mais je ne pense pas que l'abstention coupable sera toujours d'application. Aujourd'hui, les juges doivent éplucher les codes pour pouvoir sanctionner les personnes qui photographient des personnes gravement blessées ou décédées. Je continue de déplorer que nous laissons ces délits à l'interprétation du juge. En Allemagne, cet argument humain n'a pas été retenu et je ne vois pas non plus de raisons de le faire, à condition de prévoir certaines exceptions. Je persiste à penser qu'il s'agit d'une occasion manquée.

Ik blijf dit een gemiste kans vinden. De bespreking moet hier nog plaatsvinden, maar ik wilde het toch al meegeven.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Vraag nr. 55039889C van mevrouw Zanchetta wordt uitgesteld. De samengevoegde vragen nrs. 55039890C van de heer Boukili en 55040050C van mevrouw Hugon worden omgezet in schriftelijke vragen. De samengevoegde vragen nrs. 55039913C en 55039914C van de heer Colebunders, 55039917C en 55039919C van de heer Boukili, 55039927C van de heer Freilich en 55039932C van mevrouw Marghem worden omgezet in schriftelijke vragen. De samengevoegde vragen nrs. 55039922C en 55039921C van de heer Freilich vervallen. Vraag nr. 5503946C van mevrouw Zanchetta wordt omgezet in een schriftelijke vraag. Vraag nr. 55039954C van mevrouw Marghem wordt omgezet in een schriftelijke vraag, evenals vraag nr. 55039958C van mevrouw Verhelst. De vragen nrs. 55039960C, 55039961C en 55039962C van mevrouw Van Vaerenbergh worden omgezet in schriftelijke vragen. Vragen nrs. 55039963C en 55039975C van mevrouw Dillen worden uitgesteld. De samengevoegde vragen nrs. 55039987C en 55039988C van mevrouw Merckx en 55040063C van mevrouw Bury worden omgezet in schriftelijke vragen. Vraag nr. 55039991C van de heer Raskin wordt omgezet in een schriftelijke vraag, net zoals vraag nr. 55040013C van de heer De Roover. Vraag nr. 55040017C van de heer Freilich vervalt. Vraag nr. 55040022C van de heer Ben Achour wordt uitgesteld. Vraag nr. 55040051C van mevrouw Hugon wordt omgezet in een schriftelijke vraag, net zoals vraag nr. 55040053C van mevrouw Jiroflée en vraag nr. 55040060C van mevrouw Hugon. Vraag nr. 55040073C van mevrouw Dillen wordt uitgesteld. Vraag nr. 55040150C van de heer Aouasti wordt omgezet in een schriftelijke vraag, net zoals vraag nr. 55040171C van mevrouw Vanrobaeys. Vraag nr. 55040174C van mevrouw Dillen wordt uitgesteld. Vragen nrs. 55040177C, 55040180C en 55040194C van de heer Segers worden uitgesteld, net zoals vragen nrs. 55040259C van mevrouw Marghem en 55040278C van de heer Cogolati. Vraag nr. 55040284C van de heer Van den Bergh vervalt. Vraag nr. 55040309C van de heer Aouasti wordt omgezet in een schriftelijke vraag. Vraag nr. 55040312C van de heer Ben Achour wordt uitgesteld. Vraag nr. 55040371C van mevrouw Zanchetta wordt omgezet in een schriftelijke vraag.

Op die manier hebben wij vandaag heel wat vragen weggewerkt.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.55 uur.

La réunion publique de commission est levée à 16 h 55.